

Johan Filip Lövgren

Şi lămpile lor se sting

În loc de introducere

Este zguduitoare faptul că prorocul Ieremia trebuie să spună poporului lui Dumnezeu: „Și-au împietrit fața mai tare decât stânca, au refuzat să se pocăiască.“ (Ieremia 5:3). Iar Domnul Isus se adresează adunării din Laodiceea: „Iată, Eu stau la ușă, și bat.“

Apocalipsa 3:20

Viața ei consta din servicii divine minunate și din sărbători, la care se sărbătoreau lucrările minunate ale lui Dumnezeu.

Din prisma judecării apropiate, narațiunea aceasta așază o oglindă în fața unei mici adunări norvegiene, care ...

I

În „Adunarea lui Dumnezeu“ se terminase serviciul religios, și începuse deja ora mărturiilor de credință, când un bărbat, venind printr-o intrare laterală, se îndrepta spre amvon. În toată adunare se făcuse deodată liniște, și se auzea șușoteala celor prezenți: „Constructorul de bărci!“

Câțiva bărbați de vârstă mijlocie se foiau neliniștiți pe locurile lor, ca și cum ar fi vrut să plece, însă parcă îi împiedica ceva. Alții se aplecară înainte, urmărind cu privirea încordată fiecare pas al bărbatului. Prezbiterii, de pe scaunele lor din spatele amvonului, se uitau descumpăniți unii la alții; dar pastorul dădu din cap, ca și când ar fi zis: „Lăsați-l să vorbească!“

Era greu să stabilești vârsta bărbatului care se apropia de amvon. Numai ochii lui extrem de vioi trădau ceva din focul care ardea în el. Era de statură mijlocie, și din înfățișarea lui se bănuia îndemânarea și puterea meseriașului.

În timp ce el mergea în față, și urca treptele spre amvon, ochii îi erau ațintiți asupra cărții pe care o ținea în mână – era Biblia deschisă, din care un pasaj îl captiva în așa măsură, încât părea că uitase unde se află.

Și începu să vorbească înainte de a ajunge la amvon. Avea o voce răgușită, dar ea se auzea până în cel mai îndepărtat colț din sală.

Vorbea ca și cum ar fi avut numai ceva de povestit, fără să se adreseze cuiva anume sau adunării prezente.

Însă el a captat imediat atenția tuturor ascultătorilor din sală. Câțiva îi sorbeau cuvintele de pe buze, alții zâmbeau îngăduitori, dar și curioși.

Bărbatul de la amvon parcă prezenta o viziune pe care tocmai o avea. Dar cuvintele lui se aplicau direct la viața cotidiană – a lui și a ascultătorilor prezenți.

„Iată, Eu stau la ușă și bat!“ Apocalipsa 3:20

Poate să-și imagineze cineva așa ceva, că există undeva un spațiu, care să rămână închis pentru Isus?

Cuvintele lui nu erau de fapt o întrebare. Ele exprimau doar o mare surprindere. Și tuturor celor care îl ascultau li se părea că nu văzuseră încă niciodată ceva atât de ciudat ... pe Isus în fața unei uși!

„Dar El trebuie să fie înăuntru! El trebuie să umple complet inima omului, ca să nu mai rămână în ea loc pentru alte lucruri! În loc de aceasta, El stă afară ... fără cămin, negat, respins!“

Constructorul de bărci lăsă ascultătorilor săi timp să și-L imagineze pe Isus stând afară ... fără cămin, negat, respins!

De ce stă afară? Odată, am ajuns într-un oraș, seara târziu. M-am dus la un hotel și am cerut o cameră. Nu mi s-a dat. De ce oare? Că eram prost îmbrăcat? Nu, căci hainele mele erau în ordine. Nu putea nimeni să-mi reproșeze ceva. Aveam și bani. Dar nimeni nu m-a întrebat dacă am bani; dar nu am putut închiria o cameră. De ce, oare? Pentru că toate camerele erau ocupate. Toate camerele erau deja închiriate.“

Constructorul de bărci făcu iarăși o pauză. Toată adunarea se gândea la un hotel, plin cu turiști. Recepționarul stătea la pupitrul lui, cu un zâmbet condescendent – iar turiștii veniți se întorceau în noaptea de afară. Puteau singuri să vadă că nu mai era liberă nicio cameră; în raftul cu chei de la recepție nu se vedea nicio cheie.

„Tot așa a fost și atunci când a venit Isus prima dată pe pământ. N-aveau niciun loc în

han. De aceea, părinții Lui L-au culcat pe copilul Isus într-o iesză. Într-adevăr, la han nu mai era nicio cameră liberă.“

„Gândiți-vă numai, ce har este că El stă afară, la ușă!“

Schimbarea ușoară a vocii vorbitorului îi făcu să asculte și mai atenți. Până atunci, constructorul de bărci le povestise ceva; acum li se adresă lor direct, tuturor.

„Da ... căci El ar fi putut să plece, nu-i așa? Ar fi putut să renunțe la tine ... la tine, păcătosule ... să renunțe! Ar fi putut să plece de la tine în altă parte! Dar El stă afară, și speră să-I dai un loc în inima ta. El stă afară! Auziți cum bate? Deschideți-I inima! Lăsa-L să intre!“

Un om bătrân se ridică de pe locul lui, și-l privi cu gura deschisă; câțiva tineri se uitau la vorbitor cu ochi strălucitori.

Nimic din vocea constructorului de bărci nu-i trăda emoția lui lăuntrică, atunci când el vorbi mai departe:

„Dar aici, El stă în fața unei uși, pe care altădată, după ce intrase, o închisese după El. Ce s-a întâmplat oare, că a trebuit să iasă iarăși afară? Inima aceasta a primit atât de multe lucruri în ea, încât El nu a mai avut loc; a fost împins tot mai mult spre ușă ... și în cele din urmă a fost scos afară. Inima aceea cedase locul Său altor lucruri. O inimă în care nu mai este loc pentru El!“

Unii dintre ascultători își schimbaseră atitudinea. Pe unele fețe se putea citi respingerea, ca și cum ar fi vrut să se apere de țepa pe care-l simțeau că le străbate inima. Alții se rezemaseră cu spatele de spătarul scaunul sau a băncii, afișând intenționat indiferență; dar, din poziția lor încordată, se vedea că nu vor să le scape nimic din cele spuse.

„Dar oare, ce I-o fi luat locul? Vreun păcat ascuns? Lăcomia? Afacerile tale? Vreun alt om? Cumva iubita ta? Poate că ești un renegat, fără ca cineva să știe – în afară de tine și El!“

Dă-mi voie să-ți spun: Tu ai fost cel care L-ai scos afară! El stă afară, pe scări. Mai departe nu L-ai putut izgoni. Și acum stă acolo, și ar vrea să-ți dea iarăși pacea pierdută!“

Lyngeid, constructorul de bărci, făcu o scurtă pauză.

„Dar omul la care bate Isus acum nu și-a umplut inima până la refuz cu asemenea lucruri. Este propriul lui creștinism, care i-a umplut inima. Inima plină de creștinism – iar Cristos afară la ușă! Înțelegeți voi lucrul acesta?“

Pastorul se aplecă spre prezbiterul care stătea lângă el, și-i șopti la ureche: „Auzi, Bakke, mi se pare că o lungește cam mult.“

Dar Bakke clătină energic din cap.

„Nu, lasă-l să vorbească mai departe!“

„Omul se considera că este bogat.“ – răsună cu aceeași insistență vocea vorbitorului, în inimile ascultătorilor – „Și trăia în belșug. Dar Isus îl numește sărac și nenorocit. Omul putea să prezinte fapte, virtuți și vreo lucrare creștină – dar îi lipsea viața; căci Viața stătea afară, în fața ușii!“

Prietene, este un schimb prost, să renunți la Domnul Isus Cristos cel viu, pentru un creștinism mort. Mă întreb, dacă nu cumva adunarea ...“

Dintr-odată, pastorul își schimbă poziția. Se uita cu privirea fixă peste amvon, și toată adunarea aștepta acum încordată.

„Nu cumva adunarea stă aici, înăuntru, în timp ce Isus stă afară? Auziți! Isus în fața ușii proprii Lui adunări! De atâta creștinism, El nu mai poate intra înăuntru.“

Cuvintele constructorului de bărci nu aveau nici cea mai mică nuanță ironică. Ele în-

dreptau numai privirea asupra unei posibilități groaznice; și o mare parte dintre ascultători simțea cât de săracă trebuie să fie o asemenea adunare, care nu-L are pe Isus cu ea înăuntru, ci El este afară, la ușă. Nu este surprinzător că Isus a spus, că un astfel de om și o astfel de adunare sunt nenorociți și săraci.

Și care este situația adunării noastre? Suntem o adunare mare – cea mai mare din oraș, și obișnuim să amintim mereu lucrul acesta. Văd pe câțiva dintre voi că vor să protesteze, dar într-adevăr așa facem, ne lăudăm cu mărimea adunării. Corul adunării noastre este renumit în zonă, cercurile noastre de lucru sunt excelent organizate, cred că mai bine decât în altă parte. La noi totul este la superlativ, avem cea mai mare și mai frumoasă clădire, cea mai mare adunare, cea mai mare orgă, cea mai mare școală duminicală pentru copii. Avem ce este mai bun: pe cei mai buni predicatori, cea mai bună organizare a adunării. Este adevărat ce spunea omul acela: *Sunt bogat și am din belșug*. Dar ce-i răspunde Isus?“

Câțiva dintre prezbiteri se foiră neliniștiți pe scaunele lor. Se putea auzi răsfoitul cărților de cântări. Mai mulți se uitară nervoși la ceas. Pastorul îi aruncă vecinului său o privire interogativă întrebătoare, dar acesta, drept răspuns, arătând nemulțumirea, ridică din umeri. Fața lui se înroșise, și avea privirea neliniștită.

„Învățătura noastră este bună și corectă – continuă vorbitorul – „Doctrinile noastre se înlănțuie logic, ca perlele într-un șirag; și este bine așa. Dar care este locul pe care îl ocupă Isus cu viața Sa și cu dragostea Sa în toate acestea? Ce zice El despre această stare? Poate un dureros și neputincios: *Iată, Eu stau la ușă și bat ... Eu stau afară!*

Gândiți-vă ce loc ocupă serviciile religioase în viața adunării noastre și în celelalte adunări. Ne facem reciproc concurență, ca în viața de afaceri. Activitățile din adunările creștine le-au viciat scopul lor, le-au luat prizoniere. Mai este în toate acestea loc pentru Isus? Stă El ...“

Cineva începu să cânte.

Oamenii tresăriră speriați, și se uitau în jur. Apoi acestuia i s-a alăturat încă unul, și apoi încă câțiva. Treptat, au început să cânte tot mai mulți.

Neputincios și stupefiat, constructorul de bărci își plimbă privirea peste cei adunați. Focul din ochi i se stinse. O roșeală întunecată îi coloră gâtul și-i cuprinse încet toată fața. Mâinile îi tremurau, când își șterse fruntea de transpirație. Cu pași nesiguri, cu capul plecat, el coborî treptele și se duse la locul lui.

După ce se cântă și ultima strofă, în toată sala domnea o tăcere penibilă.

Iar apoi, pastorul încercă să salveze situația.

„Cred că avem destui coriști printre noi, ca să ascultăm în încheiere ceva frumos?“

Dând din cap, prin mimică, îl întrebă pe dirijorul corului.

Acesta se ridică să vadă câți coriști erau prezenți. Îi numără cu privirea prin toată sala.

„Sigur, putem să cântăm!“ – zise el.

Toți coriștii fredonau în surdină primele versuri ale cântării propuse de dirijor. Dirijorul luă bagheta ... și corul cântă, cât putea de tare, marele Aleluia, în cinstea Mielului, care ridică păcatul lumii.

II

După Aleluia și după binecuvântarea de încheiere, constructorul de bărci ieși din adunare. Soția sa și fiul său de 12 ani mergeau lângă el. Afară, pe stradă, femeia își luă soțul de braț. În partea cealaltă mergea băiatul lor.

Constructorul de bărci se uită la băiatul lui, și îi zâmbi încurajator. Dar era un zâmbet trist.

Băiatul nu îndrăzni să-l privească pe tatăl său. Odată, îl văzuse plângând; dar zâmbetul lui de acum era aproape mai rău decât plânsul acela.

Cei trei merseră mai departe, pe o stradă slab luminată. Stâlpii de iluminat erau la mare distanță unul de altul, și nu dădeau cine știe ce lumină. Fără să vrea, femeia ridică privirea și zise:

„Uită-te la stele, Ansgar!“

„Da,“ – spuse el – „acolo, deasupra estuarului fiordului este o perdea groasă de nori. O vezi, Agna?“

„Da, dar în spatele ei licăresc stelele.“

„Poți să le vezi?“

„Nu. Însă ele strălucesc; imediat vor trece norii, și vom vedea iarăși stelele.“

„Ești o optimistă.“

„Bine,“ – replică ea – „dar poate că sunt și o realită. Știu că dincolo de toți norii strălucesc stelele; chiar și înapoia celor mai negri nori.“

Ea îi strânse brațul mai tare. Din vocea ei se observa că descurajarea i se risipea încet-încet.

„Vezi întotdeauna lucrurile în felul acesta?“

„Din păcate nu întotdeauna, dar ...“ – zise dna Agna, și zâmbi.

„Dar ce?“

„Nu. Dar atunci cer ajutorul rațiunii.“

„Cum procedezi?“

„Îmi spun că Cel care a așezat stelele acolo, pe cer, le-a și numărat pe toate; și că atunci când avem nevoie de o stea, care să ne încurajeze, El împinge norii puțin mai departe, ca să ne arate una din ele.“

Per pășea tăcut lângă părinții lui. Nu înțelegea toate cuvintelor lor, dar simțea schimbarea, după mersul și din vocea tatălui lui. Când se mai uită încă o dată la el, văzu că trecuse ce era mai rău.

Ajunseseră jos, la fiord, a cărui apă neagră se zărea printre căsuțele bine întreținute ale muncitorilor care locuiau acolo. Răsfrângerea unei lumini singuratică, de pe malul celălalt, se vedea ca o linie dreaptă, pe suprafața liniștită și uleioasă a apei.

Becurile și ferestrele luminate de pe un vapor mare, care era remorcat în port, își trimiteau razele lor de lumină spre perdeaua întunecată de nori.

Între timp, ajunseseră în fața casei lor. După ce tatăl a închis poarta grădinii, el bătu de câteva ori în fereastra din colț, și apoi se apropie cu ceilalți de ușa laterală a casei. Acolo, în ușa deschisă, îi aștepta deja fiica lor adolescentă – o fată vioaie și veselă, cu părul negru. Fața ei radia.

În timp ce intrau, fata aruncă o privire fugitivă spre tatălui ei, pe fața se așternu o umbră de melancolie.

„Hei, cum a fost acasă, Dordi?“ – întrebă mama.

„Ah, frumos, mami! Cu Tordis nu am avut nicio problemă.“

„Doarme, acum?“

„Da.“

Familia Lyngeid locuia într-o casă mică, dar confortabilă. Ambele camere de la parter erau mobilate conform posibilităților financiare, cele ale unui lucrător care câștigă bine.

Ele reflectau bunul gust al celor care locuiau acolo, și reflectau satisfacția unei bunăstări confortabile.

Dna Agna răsuflă ușurată. Ea zise:

„Deși afară nu-i furtună, ci numai ger – parcă ai ajuns într-un port sau într-o cameră încălzită.“

„Cred că odată cu noi a intrat și în casă puțină furtună.“ – fu de părere constructorul de bărci.

„Da, așa este, tati.“

Dordi se apropie și se așeză pe brațul fotoliului lui și zise:

„În seara asta a bătut vântul din față, nu-i așa?“

„De unde știi asta, mica mea înțeleaptă?“ – întrebă el.

„Ți-ai privit fața-n oglindă?“

„Este una urâtă?“

„Ce crezi, mami, tati vrea să audă de la mine complimente?“

„Frumoasă sau urâtă? ... Nu, ci ai o față ca o carte deschisă!“

„Agna, nu știu dacă trebuie să râd sau nu. O față ca o carte deschisă? Înțelegi ce vrea să zică ea?“

„Desigur, vrea să zică ...“

„Mami, lasă-mă pe mine să explic! O carte este de citit, nu-i așa?“

„Aha, deci tu citești pe fața mea!“

„Da, toți cei din casă pot să citească, chiar și Tordis.“

„Asta-i grozav! Atunci înseamnă că nimeni nu mai poate păstra un secret!“

„Nu. Câteodată tu încerci, dar atunci putem să citim și mai ușor. Ah, tati, ai o față sinceră!“

„O față sinceră?“

„Da. O față care trădează tot ce te frământă.“

El se uită în jur, parcă neajutorat.

„Este adevărat, mami?“

Soția lui râse.

„Dordi exagerează puțin ... dar așa este.“

Per se făcea că nu ascultă. Din când în când arunca câte o privire fugitivă spre tatăl său. Și el putea să citească în cartea deschisă!

„Per, mai ești aici? Trebuie să te duci la culcare, este deja târziu.“

Băiatul se ridică ascultător, spuse noapte-bună, și plecă. Îl auziră cum urcă scara și cum intră în dormitorul lui. Apoi, s-a auzit zgomotul pașilor lui apăsați și al pantofilor puși în raft, cel produs de un scaun împins și scârțâitul ușor al patului.

Cei trei de la parter stăteau acolo, ascultând cu atenție – nu pentru că era ceva de ascultat, ci pentru să audă vocea din lăuntru lor.

„Ce-a fost în seara asta, tati?“

„M-au întrerupt din vorbire, cu o cântare, Dordi.“

Ochii fetei se întunecară. Niște linii triste îi apărură în jurul gurii, care semăna cu a tatălui ei. Apoi ea își aruncă energic capul pe spate, și zise cu amărăciune în voce:

„Tati, de ce te încurci cu ei? Ei nu te vor. De ce continui?“

„Acum ești și tu o carte, Dordi!“

Ea zâmbi, fără să vrea.

„Ce citești în ea?“

„Povestea despre o fată, care-și imaginează ceva despre tatăl ei.“

„Asta mai lipsea! Ce-ai mai făcut în seara asta?“

„Nici eu însumi nu mai știu bine. Am vorbit despre faptul că Isus stă în fața ușii atâtor oameni.“

„Și asta i-a supărat?“

„Am mai spus și ceva despre adunare și despre serviciile noastre religioase – faptul că poate Isus stă și la noi în fața ușii.“

Pentru un moment, Dordi căzu pe gânduri. Apoi zise:

„Adunarea lui Dumnezeu – și Dumnezeu Însuși nu poate să intre în ea?“

Dând din cap, ea privea îngândurată.

„Acum citesc iarăși ceva, Dordi!“

„Pe fața mea?“

„Da!“

Ea nu mai clipea. I se îmbujoraseră obrazii. Se sculă de pe scaun și făcu câțiva pași spre ușă, apoi se întoarse brusc, și zise:

„El trebuie să stea afară ...“

Și îi auziră pașii ușori pe scară, și apoi deschiderea și închiderea ușii. Pe urmă se făcu liniște.

Ceva mai târziu se duseră la culcare și cei doi soți, după ce se încredințaseră în rugăciune în mâinile Tatălui – pe ei înșiși, adunarea și întâmplarea din seara aceea.

Dna Agna adormi repede. Constructorul de bărci îi auzea lângă el răsuflarea ei liniștită. Apoi, încet, în liniștea nopții, îl copleși și pe el somnul. Deodată, auzi ceva. Din dormitorul băiatului se auzea un sunet suspect. Se concentrează să audă mai bine. Îl auzi iarăși; suna ca un plâns cu suspine, un plâns înăbușit.

Se sculă din pat și se strecură încet în camera de alături. Ca să vadă mai bine, se aplecă deasupra patului. Imediat îl înconjurară două brațe, și o față udă de lacrimi se lipi de a lui.

„Tati, culcă-te puțin pe pat, lângă mine!“ – suspină Per.

„Ce s-a întâmplat, băiatul meu?“ – șopti tatăl. Îl împinse ușor pe băiat spre cealaltă parte a patului, și se întinse lângă el.

Per își îndesă fața în pernă, ca să nu-l mai audă nimeni. Apoi plânse tare și nestăpânit. În camera vecină, se trezise și soția lui. Bărbatul o auzi cum se mișca în pat.

Așteptă până ce Per se mai liniști, apoi îl întrebă:

„Per, ce ai?“

„Tati, de ce au cântat?“

Un val de dragoste recunoscătoare îi umplu inima.

„Au cântat, băiatul meu.“

„De ce au început să cânte, așa, dintr-odată?“

Tatăl încercă să fie calm.

„N-au vrut să vorbesc mai departe.“

„Te-a durut foarte tare, tati?“

„Îți dai seama ... dar Per, acum nu mă mai doare.“

„A trecut?“ – întrebă Per.

„Da.“ – răspunse tatăl – „Cineva este ajutat să treacă peste multe situații, atunci când are un băiat ... și o fată mare și una mică ... și pe mama.“

În camera alăturată, dna Agna își suflă zgomotos nasul.

III

Unul din membrii adunării era Anstein Mobekk. Oamenii din orașel îl considerau bogat. Făcuse avere din comerț; și afacerea îi mergea bine.

Pe zidul casei dinspre stradă, între etajul doi și trei, era scris cu litere mari aurite: *Anstein Mobekk, Depozit en-gros, cu mărfuri de import.*

Marele depozit se afla în centrul orașelului, care număra vreo 18.000 de locuitori. La etajul al treilea se aflau birouri și spațioasa locuință a comerciantului.

Mobekk era mic și corpulent. Burta și bărbia erau „bine dezvoltate“, însă ce se afla deasupra bărbiei nu conta prea mult. Inima și mintea duceau „o existență modestă“. Oricum, omul era destul de deștept, încât să câștige bani; poate chiar prea deștept; și în plus, dispunea de suficientă generozitate, asigurând familiei lui un trai bun.

El venise la oraș dintr-un sat, când era destul de tânăr. Fusese un curier ager, făcând tot ce i se cerea; iar mai târziu devenise un lucrător priceput într-un depozit. Făcuse școala comercială la seral, și trecuse cu greu examenele. Între timp se căsătorise cu o fată din satul natal, care avea de mai mult timp serviciu în oraș. Aceasta, ajunsă acum soție de mare comerciant; încerca să imite comportările foștilor ei stăpâni și făcea mofturi, ca o parvenită.

Când Mobekk și soția lui tânără au avut experiența lor religioasă, el nu mai lucra în depozit, ci în biroul lui personal. Ei s-au pocăit, atunci când orașelul fusese cuprins de o mișcare de trezire; și de atunci, cei doi se străduiseră să ducă o viață plăcută lui Dumnezeu.

Aveau doi copii. Băiatul Helge era la gimnaziu. Pe fată, Emly, n-o interesa școala. Se chinuse să facă școala primară și gimnaziul, dar apoi a renunțat la școală. Acum își petrecea cea mai mare parte din timp cântând la pian, deși nu prea avea talent.

Mobekk își adusese mama să locuiască la ei. Ea era o femeie simplă, de la țară, nepretențioasă; și tocmai lucrul acesta nu-l putea suporta nora ei. Bătrâna femeie nu se potrivea, pur și simplu, în societatea lor. Se comporta natural și era sinceră, dar nu era naivă, cum credeau ei. Putea să spună adevăruri crude, fără cuvinte dure. Și acestea dureau. Nu se pricepea să spună minciuni convenționale. După părerea ei, un creștin putea să spună și în salon, ce gândea el în mod normal.

Bătrâna doamnă avea o credință vie. În seara aceea se duse și ea cu fiul ei la serbarea de la adunare. Sosise acasă înaintea lui, și-și pusese atentă și în mod ceremonios hainele în șifonier – așa cum fac oamenii de la țară.

Pe fața ei rumenă și binevoitoare se putea vedea că meditează la ceva.

„Da, da – da, da.“ – șopti ea, ca pentru sine.

Tinerii, care jucau un joc, râseră.

„Se pare că bunica și-a găsit iarăși un om inteligent, cu care să stea de vorbă.“ – zise încet Helge.

Tânăra doamnă Mobekk stătea în fotoliu, cu o carte în mână, și zâmbea indulgentă.

„Omul îmbătrânește.“ – gândi ea cu voce tare.

Bunicii nu-i scăpară aceste observații. Îi învălui pe cei trei rămași acasă, cu o privire maternă, tristă. Tinerii se adânciră iarăși în jocul lor. Nora își plecă capul deasupra cărții, și întrebă:

„Mamă, au fost mulți oameni la adunare?“

„De oameni nu s-a dus lipsă.“

„De oameni nu s-a dus lipsă? Dar s-a dus lipsă de altceva?”

Bătrâna femeie vru să răspundă ceva, dar nu mai reuși, căci chiar atunci intră pe ușă Mobekk.

„Ce critic meschin!” – strigă el, când se afla încă în ușă.

Mobekk se simți privit de trei perechi de ochi, extrem de încordați. Nu făcu niciun efort, ca să ascundă că era iritat.

„Ce cusurgiu!” – zise el.

„Am putea să aflăm și noi ce s-a întâmplat?” – întrebă nerăbdătoare soția lui. Închise cartea și o puse în poală.

„Sigur că da, Lina. Deci ... era constructorul ăla de bărci ... Lyngeid.”

„Ah! ...”

„Un asemenea om este o plagă pentru adunare.”

Mobekk prinse o privire a mamei sale, care îl avertiza.

Fără să vrea, el își moderă apoi tonul, și continuă:

„A vorbit de faptul că Isus stă peste tot afară ... în fața ușii adunărilor, a inimilor, a caselor și ...”

„... a afacerilor.” – interveni mama lui.

Mobekk se uită urât la ea.

„Mamă, tu nu te pricepi la afaceri. Nici constructorul de bărci habar n-are. Ce prostie! Doar trebuie să faci deosebire între viața creștină și viața de afaceri!”

„Chiar de aceea nu merge, Anstein! Tocmai asta vrea constructorul să spună!”

Tinerii ascultau atenți. Își apropiaseră capetele, ca și cum ar fi concentrați în jocul lor.

Apoi Lina întrebă: „Și ce a urmat?”

Pe urmă i-am înăbușit predica cu o cântare.

„Căci ... altfel, probabil că ar fi vorbit și acum.”

Femeia se rezemă cu spatele de fotoliu, și râse.

„Așa trebuie procedat cu ei ... trebuie să spun ... asta a fost ...”

„... rușinos! Și ce rușinos a fost!” – zise bătrâna mamă. Ea se ridică și ieși afară, ca să se ducă în camera ei. Cei rămași în urmă se uitau muți în urma ei. Apoi dna Lina, supărată, zise:

„Cred că mama vede lucrurile prea îngust.”

„Da-da.” – răspunse el evaziv – „A îmbătrânit, săraca!”

După ce plecară și tinerii la culcare, Mobekk răsuflă ușurat. Se așeză comod în fața aparatului de radio. Se auzi un pârâit ușor, atunci când deschise aparatul. Pe urmă răsuci butonul de selectare a postului, și imediat răsună în cameră un șlagăr deșăntat.

Pe Mobekk îl cuprinse o pace benefică. Îl uitase pe constructorul de bărci, cuvintele lui despre Cel care stă în așteptare, în fața ușii. Și își aprinse o țigară scumpă.

„Ce binecuvântare era să-ți poți face viața mai plăcută!”

Dna Lina își ascunse fața în spatele cărții pe care o citea, zâmbind, de conversația ușoară care se auzea între timp din difuzorul aparatului de radio.

Ah, da; ei o duceau bine; n-aveau niciun motiv să se plângă!

Cam după vreo oră se termină programul la radio și Mobekk închise aparatul.

„Este timpul să mergem la culcare, Lina!” – spuse el, căscând.

Se duseră în dormitor. Se dezbrăcară în tăcere. Erau obosiți.

Cu un oftat plin de satisfacție, femeia se întinse în pat. Se acoperi bine cu plapuma. Apoi își împreună mâinile și șopti somnoroasă o rugăciune:

„Doamne Isuse ...“

După câteva minute ea adormise deja.

Mobekk se mai plimbă un timp încolo și înapoi. Apoi, luă Noul Testament și citi un pasaj de seara, în timp ce se lupta cu somnul. Pe urmă puse cartea deoparte, își împreună mâinile pe piept; dar adormi când era pe la jumătatea rugăciunii.

După câteva minute, respira liniștit.

Respirația i se transformă în sforăit, și din gura lui se auzeau sunete ușoare, ca și cum nu avea aer destul.

La miezul nopții, Mobekk se trezi brusc, și stătu așezat pe pat. Se uită în jur, cu ochii larg deschiși.

Trase cu urechea spre patul soției. Ea dormea liniștită. Doar câteva șuvițe de păr i se vedeau ieșite de sub plapumă.

Nu, nu bătuse nimeni la ușă.

Se culcă iarăși, și stinse lumina.

IV

Stian Röst era angajat la depozitul en-gros, cu mărfuri de import, al lui Anstein Mobekk. Lucra de mulți ani acolo, și reușise cu greu să urce cu câteva trepte pe scara de salarizare – dar încet, foarte încet; căci Mobekk nu era omul care să angajaților săi să urce prea repede pe scara ierarhică, cel puțin în ce privea salarizarea. Din bunăvoință față de oameni, el le frâna, pur și simplu, viteza, căci, după părerea lui, tinerilor nu le făcea bine, să aibă prea mulți bani în buzunar. Altfel, erau înclinați spre risipă, spre o viață ușoară și spre tot felul de excese. Dacă banii le erau numărați, atunci lucrul acesta nu putea decât să-i ajute să devină economisitori.

Stian Röst avea 30 de ani, și era deja logodit de 8 ani.

Ar fi vrut de mult timp să se căsătorească, dar cum să hrănească el, cu salariul lui, o familie? Ca să pună ceva deoparte, de mulți ani el nu mai mâncase pe săturate. Așa de mult își dorea el propriul său cămin!

Röst bătuse mulți ani la rând la ușa biroului șefului său, și drept răspuns, primise întotdeauna un prietenos: „Intră!“ Dar dacă uneori „bătea“ și la ușa casei de bani, și cerea o primă, primea un răspuns mai puțin prietenos. Fie ceva detaliat, despre faptul că timpurile erau grele, fie scurt și distant: Erau destui oameni care aveau salarii mai mici decât el. Faptul că Röst avea serviciu, era deja un privilegiu.

Când Röst făcea seara casa, după închiderea programului depozitului, uneori nu-și putea înfrâna sentimentul de plăcere, la foșnetul bancnotelor numărate de mâinile lui tremurânde. Dacă ar fi ale lui – câteva din aceste pachete de bancnote! Cu câtă tandrețe le mângâia! Apoi aruncă pachetele în casa de bani. Aceasta era o ispită diabolică – galbenă, roșie și verde! (n. tr.: culorile bancnotelor suedeze.) Apoi își plecă capul; și linia amară din jurul gurii i se vedea mai pronunțat decât altă dată.

De fapt, Stian Röst era un bărbat binefăcut, chiar dacă, lucrând la birou, mergea puțin cocoșat; iar aerul închis, cu mirosul amestecat al diferitelor produse de import, nu-i înviora deloc fața. Conduita lui ar fi putut fi ceva mai bărbătească, dar la ce să te aștepti de la un om, care toată viața fusese obligat să facă plecăciuni în fața șefului și a clienților?

El avea trăsături regulate, o față fină. Însă linia moale din jurul gurii trăda un caracter slab.

Röst era în oraș ca un străin, nu avea aici nicio rudă. Camera de la mansardă, unde locuia el, era mică și aproape goală. De-abia încăpeau în ea un pat, o masă și un scaun. Era și o sobă acolo; dar Röst nu-și amintea să fi simțit vreodată căldură ei. Venea acasă numai noaptea. Dacă era prea frig în cameră, se culca în pat îmbrăcat; și așa se încălzea. Apoi, treptat, se dezbrăca de hainele lui, una câte una. Și munca aceasta îl mai încălzea puțin. Pe urmă, în timp ce tremura de frig în pat, dorul lui după un cămin propriu devenea și mai mare. Timpul liber și-l petrecea la adunare și împreună cu Sigrid Rang, logodnica lui. Însă cu Sigrid petrecea cea mai mare parte din timp, deși Stian Röst era mai des la adunare, decât la ea acasă. Dar niciodată nu se ducea la adunare fără ea. Astfel, în cursul anilor, angajarea și activitatea lui în adunare deveniseră un amestec de evlavie și serviciu de cavalier.

Ceea ce zisese Lyngeid la serbare îl străpunsese ca un fulger. Pe el și pe cei mai mulți tineri. Câtă dreptate avea Lyngeid! În ce agitație uluitoare ajunseseră ei!

La adunare era în fiecare seară un program: ore biblice, conferințe, seară de frați, discuții de lucru pentru serviciile religioase speciale.

Cine avea o voce bună, putea să cânte în cor; și atunci trebuia să fie prezent la fiecare repetiție. Rareori mai rămânea vreo seară liberă, care să fie petrecută în familie. Fiecare era îndemnat să participe în adunare la o lucrare sau la mai multe.

De asemenea, se dădea o atenție specială celor nou-veniți și celor mai retrași, ca să fie și ei atrași și ținuti în adunare, printr-un fel de terapie a muncii. Făcând aceasta, din dragoste creștină, se închideau ochii la umbrele necreștine din viața cotidiană a scumpilor frați și surori; fie ei membri sau nu. Căci adunarea avea nevoie de toți, dacă vrea să se afirme în fața concurenței, adică în fața celorlalte adunări din oraș.

În seara aceea, când Röst șezuse pe scaunul lui din adunare, și-l ascultase pe Lyngeid vorbind, i se păruse pentru un moment că este într-un deșert, în care răsuna apelul singuratic al constructorului de bărci.

Apoi, apelul fusese înăbușit cu o cântare.

Și cel care făcea apelul amuțise.

Ar fi trebuit să izbucnească toți în plâns – și în loc de asta, ei cântaseră.

Poate că imaginea deșertului se baza pe faptul că Röst își văzuse deodată înaintea ochilor propria viață – o amestecătură confuză de senzualitate și credință.

În timp ce-o însoțea acasă pe Sigrid, Röst tăcea. Când ea îl întreba câte ceva, el îi răspundea mai mult monosilabic.

„Aș prefera să plec imediat acasă.“ – zise el, când ajunseră în fața ușii casei ei.

„Hai, nu intri puțin?“

Ea răsuci cheia în broasca ușii și intră în casă, fără să-i mai aștepte răspunsul. Intră și el.

Ea deschise ușa bucătăriei, și în față lor era o femeie în vârstă, îmbrăcată sumar.

„Ah, mamă, încă nu te-ai dus la culcare?“

„Încă-i devreme, Sigrid. Bună seara, Stian! Scoate-ți paltonul!“

Dar Röst intră în cameră cu paltonul pe el, în timp ce Sigrid își agăță paltonul în cuier.

Camera era mică, și-l izbi bine-cunoscutul miros de bucătărie. Nu putea să suporte mirosul acesta. Când va fi la casa lui, nu vrea să existe în ea un asemenea miros urât.

Masa era deja pusă, săracăcioasă ... ca întotdeauna. O bucată de brânză de capră mirosea de la distanță, iar o furculiță stătea pe masă cu dinții în jos.

Sigrid intră și ea. Era mică și gingașă, mlădioasă ca o nuia de salcie. Avea părul tăiat scurt, și i se vedea gâtul lung și subțire. Semăna cu un băiat crescut cam repede în înălțime.

Dar fața ei ... Era frumoasă, ca un tablou reușit. Era ca acele fețe, care seamănă cu o apă adâncă și liniștită, din care poți să bei, dar în care te poți și îneca.

În momentele lucide de meditație, Röst se întreba dacă o asemenea păpușă ar putea să poarte vreodată greutatea de soție și mamă. Dar cu o mică alintare și un zâmbet luminos din partea ei, i se risipeau îndată eventualele îndoieli.

„Hai, așezați-vă la masă!“ – zise dna Rang, amabilă.

Șuvițe de păr cărunț îi încadrau fața; dar din păcate, ele erau neîngrijite. Ah, tot ce se afla în locuința asta îi dădea această impresie, numai Sigrid era o excepție! El era într-adevăr cu totul altfel.

„Mulțumesc, nu mi-e foame.“ – refuză Röst invitația – „Am mâncat pe săturate la serbare.“

„Și eu, mamă.“

Sigrid se așază pe canapea, lângă Stian; în timp ce mama ei începu să mănânce singură.

„Hei, cum mai este cu casa?“ – întrebă ea, în timp ce-și mai ungea o felie de pâine.

„Încă nu este nimic. Dar am aflat că în apropierea șantierului naval este o locuință liberă.“ – zise Röst – „Vom merge mâine s-o vedem, Sigrid.“

„Așa departe, afară din oraș?“ – întrebă mama ei.

„Da, dar acolo sunt și chirii mai mici.“

„Stian, crezi că dacă te căsătorești, îți va da șeful tău o primă?“

„Nu, nu cred.“ – răspunse el, obosit și cu o oarecare amărăciune în voce – „Șeful are pierderi ... întotdeauna are pierderi, săracul de el ... toată viața a avut tot pierderi.“

Röst râse, dar râsul nu era convingător.

Mama ei terminase de mâncat. Mai făcu câte ceva prin bucătărie, apoi zise noapte-bună, și plecă la culcare.

Lăsă totul pe masă, așa cum era. Brânza de capră și un hering foarte afumat își uniră „mirosurile lor plăcute.“ Nici Sigrid nu se gândi să adune resturile de mâncare. Se rezemă de Stian, și-i șopti, toropită de somn:

„Ah, Stian! În curând ne vom căsători, și mă bucur așa de mult!“

Ea își puse capul pe umărul lui; iar el o mângâie cu mâna pe păr; dar în gestul lui nu era pic de tandrețe.

„Ah, Stian, ai paltonul pe tine!“

„Da, trebuie să plec acum.“

„Atunci, pleacă!“

Vocea ei devenise brusc aspră. Se ridică dintr-odată, și se îndepărtă puțin de el, privindu-l cu atenție. El nu făcea nimic, ca să-i alunge indispoziția, ci stătea acolo nemișcat și se uita țintă într-un punct din fața lui.

„Astăzi ești într-adevăr foarte atent!“ – zise ea ironic.

„Sigrid, te rog, nu te supăra pe mine!“ – o rugă el.

Ea-i zise pe cu un ton conciliant: „Bine. La ce te gândești, Stian?“

El ridică speriat capul și, de jenă, nu știa unde să-și pună mâinile; apoi zise cu o voce, care oscila între sfială și îndrăzneală:

„Mă tot gândesc la Cel care stă afară.“

Roșeața îi acoperi gâtul, și de acolo i se urcă în obraji. Apăruse dintr-odată un al treilea, a treia Persoană provocatoare, care bătea acolo la ușă.

Cuvintele lui au înfuriat-o pe Sigrid.

„Atunci, pleacă! Ai înțeles! Este un chin, când sunt cu tine! Pleacă!“

Și ea se ridică brusc. Se ridică și el încet, și-și încheie paltonul.

„Noapte bună.“ – zise el, și-i întinse mâna. Ea îi întoarse spatele.

El se duse la ușă și o deschise. Rămase în prag, și se uita lung la ea.

Atunci ea i se aruncă la piept. El răspunse înflăcăării ei cu un sărut, dar apoi se desprinse încet de ea, și plecă. Ea îl urmă până în fața ușii, și se uita după el cum mergea, mai încovoiat ca de obicei, și dispărând în întunericul străzii. Apoi se duse la culcare.

Lăsă pe masă resturile de mâncare. Brânza și heringul puteau să-și continue nestingherit competiția lor tăcută.

V

„Ar trebui să ne oprim, pentru ca să-și sufle nasul Sevrin.“ – explică Lyngeid, râzând.

Și așa și era: Sevrin Li își suflă nasul și râdea, cu batista încă la nas. Pentru bărbăți era binevenită o mică pauză. Lyngeid făcu câțiva pași, în timp ce ei își trăgeau răsuflarea.

Șopronul era aproape plin cu bărci, așezate pe capre de lucru. Bărcile trebuiau să fie terminate înainte de a începe furtunile de toamnă. Acum stăteau toate așezate la rând, pe ambele părți ale culoarelor. Cele mici stăteau pe stativile înșiruite lângă pereții șopronului. Un număr de bărci mari stăteau direct pe pământ; iar stâlpii suporturilor în formă de capră arătau ca picioarele unor animale ciudate.

„Hei, băieți, ne apucăm iar de treabă?“ – întrebă Lyngeid, răsucindu-se.

„Și ... ri-di-cați ... și ... ră-su-ciți – hei, ce bi-ne mer-ge!“

Meșterul improviza pe loc rime și melodii, iar acoperișul șopronului reflecta sunetul melodiei lui. Bărbății aflați la manivelă se aplecau în același ritm, înainte și înapoi.

Prin ușa deschisă, Lyngeid văzu înălțându-se din fiord insulele care păreau că plutesc pe apa lină și neagră-albăstruie. Amurgul serii ștergea deja contururile.

În timp ce din apa din fața ușii se ridica încet vehiculul pentru transportat bărci. Era încărcat cu un colos de barcă cu motor, cuprins între brațele lui laterale. Apa se scurgea și-roaie de pe corpul bărcii, îmbrăcat cu scoici și alge verzi.

„Stop! Opriți!“

Scrâșnetul încetă.

„Ar fi bine unul din voi să coboare și să verifice dacă barca este fixată bine cu pene.“

Unul s-a dus să verifice. Cum deasupra trolului atârna numai un singur bec cu lumină slabă, amurgul îl înghiți. Însă, când ieșea pe ușă, ca să se ducă pe malul fiordului, se putea vedea silueta lui. Ceilalți îi urmăriră mișcările, în timp ce el controla penele. El dispăru pentru un moment în spatele pupei bărcii, dar apăru iarăși în cealaltă parte. Apoi veni domol printre șine, călcând apăsat pe lângă cablul întins.

„Este bine fixat.“ – zise el.

„Bine. Trebuie să-l băgăm înăuntru, înainte de terminarea programului de lucru. Hai, băieți!“

Se auzi iarăși vocea „solistului“. De data aceasta dură destul de mult; dar, în cele din urmă, barca și vehiculul erau în șopron.

„Sevrin, pune ceva sub roțile vehiculului și închide și ușa. S-a terminat ziua de lucru.“

Bărbății mai alergară încoace și încolo, strânseseră uneltele și făcură curățenie. Sevrin veni iarăși sus, și ajută și el. Unul după altul, își puseră micul termos de cafea în buzunar, ziseră noapte-bună și plecară acasă.

Lyngeid stătea încă în șopronul mare. Afară era aproape întuneric. Prin fereastra de la

apus mai străbătea o licărire slabă. Lumina singuratică de deasupra troliului nu putea să lumineze suficient șopronul. Colțurile lui și bărcile erau înconjurate de întuneric. În liniștea funebră, care domnea după plecarea muncitorilor, el putea să audă foșnetul slab al hulei aproape imperceptibile, care scâlda jos țarmul. Ea era ca o ființă vie, care respira – un suspin tăcut al creației.

Lyngeid se sprijini de troliu și trase cu urechea. Mirosea a gudron, cu un ușor amestec de alge maronii putrezite și de brad proaspăt. Lyngeid auzi un pârâit ușor și îndepărtat, ca o așchie de lemn care se frânge.

Se uită în jur, în marele șopron gol, cu umbrele lui ciudate, și avu brusc o senzație neplăcută.

Stinse lumina și ieși afară.

Șopronul cu bărci era lângă atelierul care era așezat mai sus. Ele era unite printr-un culoar larg. Și acolo ardea o lampă singuratică, care de-abia lumina mașinile. Mașini de rindeluit, un fierăstrău circular și un fierăstrău-panglică ocupau o jumătate din marele atelier; în timp ce cealaltă jumătate servea ca șantier de construit bărci.

Lângă fierăstrăul-panglică, în întuneric, era un om.

Lyngeid se opri speriat.

Sevrin intră în cercul de lumină al lămpii; colțurile gurii i se strâmbară într-un zâmbet rușinat, când spuse:

„Te-ai speriat?”

Deși Sevrin era doar un tinerel, după vechiul lui obicei, își tutuia meșterul; ceea ce nu însemna că-l respecta mai puțin.

„De ce n-ai plecat acasă?” – îl întrebă Lyngeid, și-l privi direct.

Băiatul își întoarse fața, din lumina lămpii, și nu răspunse imediat. În cele din urmă, de pe buzele lui ieșiră câteva cuvinte șovăielnice:

„Este din cauza ușii.”

Lyngeid se uită la el surprins.

„N-ai închis-o cum trebuie?”

Acum fu rândul lui Sevrin să fie surprins. Și, pentru un moment, îi apărură din nou pe față un zâmbet fugitiv.

„Nu, nu mă refer la ușa aceea de jos, a șopronului; mă refer la aceea despre care spuneai duminica trecută, când ...”

„Și ... Sevrin?”

„Mă tem că El stă afară, și la mine.” – zise Sevrin încet, și se uită cu ochi strălucitori în sus, la meșterul lui.

„Bate la ușă?”

„Da, de mult.”

„Atunci trebuie să-L lași înăuntru!”

„Tocmai asta-i ... nu știu cum să fac.”

Sevrin privi abătut, în fața sa.

Lyngeid se așeză pe un capăt al caprei care se afla în mijloc, iar Sevrin luă loc la celălalt capăt. Între cei doi avu loc o discuție pe un ton șoptit. Era ca într-o adunare, în care mașinile și uneltele reprezentau adunarea. Curelele de transmisie stăteau încordate, și tăcute, pe roțile de transmisie. Între ferestre, în raza slabă de lumină, se vedea câte un fierăstrău cu coadă de șoarece. Șabloane și modele atârnavă de pereți sau erau așezate pe grinzile de sub tavan. Așchiile de lemn erau strânse grămadă într-un colț.

Ei se rugau încă, atunci când de afară se auziră pași, care tropăiau prin întuneric, și voci de copii, șușotind, care se apropiau de atelier. Imediat după aceea, se deschise ușa, și o voce sonoră și subțire strigă:

„Dordi, arde lumina! Tati este aici.“

Cineva a trântit ușa, iar apoi se făcu liniște. Fetițele se opriră, căci vedeau că bărbații tocmai se ridicau de pe genunchi.

„Tu ești, Tordis, micuțo?“ – strigă Lyngeid în întuneric – „Vino aici!“

Dordi și Tordis veneau printre mașina de rindeluit și fierăstrăul-panglică. Micuța începu să fugă, și se aruncă în brațele tatălui ei.

„Vino acasă! Te așteaptă doi bărbați.“

„Chiar așa, micuțo?“ – zise tatăl, și o mângâie pe păr.

„Ne-au trimis să te chemăm.“ – zise Dordi; în timp ce arunca o privire curioasă spre Sevrin.

„Te-am tot așteptat în seara asta.“

„Chiar mă așteaptă cineva, Dordi?“ – întrebă tatăl ei.

„Da, pastorul Bjornas și Bakke.“

Fața i se înnegură. Se opri și se uită drept înainte. Privirea lui îi se opri la Sevrin, care, de fericire, se tot învârtea de colo-colo, și nu se putea hotărî să plece. – Și el se simți deodată liber.

Lyngeid a pus-o pe micuța Tordis pe umeri, și făcu câteva salturi cu ea, până ce ea țipă de spaimă și încântare. Ea își puse mânuțele în jurul capului lui și se ținu strâns de el. Așa se simțea ea sigură.

Apoi Lyngeid o puse pe micuța Tordis pe un banc de rindeluit.

„Stai aici cuminte, până ce sting lumina, apoi te duc în cârcă până acasă. Voi puteți să mergeți spre ieșire, înainte de a stinge eu lumina.“ – spuse el către Dordi și Sevrin.

Cei doi tineri se pregăteau să iasă, dar Tordis se uită cam neliniștită după tatăl ei.

„Tati, mai bine ia-mă cu tine.“ – zise ea.

Tatăl râse.

„Te găsesc imediat, micuța mea.“

Apoi lumina se stinse.

„Tati!“

„Sunt aici!“

„Nu te văd!“

„Apucă-mă ... sunt lângă tine!“

Tatăl puse mâna copilului pe spatele lui încovoiat, și mânuțele plăpânde se agățară de gâtul lui; în timp ce fața ei se lipea încrezătoare de urechea lui.

„Acum trebuie să fii atent, tati!“

El îi prinse piciorușele cu mâinile lui și plecă. Pașii lui răsunau în atelier, de parcă ar mai fi mers încă cineva în întuneric.

Când Lyngeid închise ușa, îi văzu pe cei doi tineri stând pe colină, unde se bifurca drumul care ducea la ultimele șiruri de case ale orașului. Pe fondul cerului senin și înstelat li se vedeau siluetele – el aici și ei dincolo, pe marginea drumului. De acolo nu mai erau decât câțiva pași până la casa lui Lyngeid.

VI

Tordis se ținea încă de gâtul tatălui ei, atunci când Lyngeid intră în camera unde-l așteptau cei doi bărbați. Lăsa fetița să-i alunece de pe spate, și zise zâmbind:

„Of! Nu-i ușor, pentru un așa cal!”

Se așezară pe un scaun simplu, dar comod. Lyngeid o ținea pe Tordis pe genunchi. Din bucătărie răzbătea din când în când zgomotul de farfurii și pahare. Dna Lyngeid pregătea masa de seară.

„Știi ... am venit din cauza incidentului de duminică seara.”

Pastorul avea un aer grav, și se aplecă înainte, și-l măsură pe Lyngeid cu o privire fermă.

„Ah!” – zise constructorul de bărci.

„Nu trebuie să se mai întâmple așa ceva!”

„Mă bucur că aud lucrul acesta. Mă și gândeam că totul s-a întâmplat cu aprobarea ta.”

Pastorul crezu că celălalt îl înțelesese greșit, și de aceea răspunse repede:

„Nu ... este vorba despre tine. Nu pot tolera să vorbești așa.”

„... și să fiu întrerupt din vorbire printr-o cântare?”

Bjornas șovăi câteva secunde, iar apoi zise dur:

„Nici n-ai fi meritat altceva mai bun!”

În timp ce Lyngeid reflectă, Bakke vedea că în el se dă o luptă tăcută. Micuța Tordis se alipi strâns de tatăl ei.

„Și dacă ai fi fost tu, cel care să fie întrerupt printr-o cântare?”

Întrebarea aceasta fusese pusă calm, dar acționă ca o sulă, care este înfiptă încet, în carne vie.

Bjornas se ridică dintr-odată în picioare.

„Ce?”

Gândul acesta era de neconceput.

„Dacă ai fi fost tu?”

Atunci pastorul ușurat, pufni în răs. Avea iarăși pământ tare sub picioare.

„Cred că aș fi meditat referitor la comportarea mea.”

„Da, poate! Dar eu nu sunt așa de evlavios, mie mi s-a părut că sunt crucificat ...”

„Dar, Lyngeid,” – îl întrerupse pastorul – „nu poți să faci o asemenea comparație!”

„Mie mi s-a părut că sunt crucificat,” – repetă netulburat constructorul de bărci – „ca și când aș fi atârnat între cer și pământ.”

Bjornas îi aruncă lui Bakke o privire înspăimântată, căutând ajutor la el; dar Bakke l-a înspăimântat și mai mult, zicând:

„Îi mulțumesc Creatorului meu, că nu mi s-a întâmplat mie așa ceva. Trebuie să fie groaznic, să fii crucificat de propriii tăi frați.”

„De propriii săi frați, Bakke?”

„Da, de cei pe care tu dorești așa mult să-i salvezi.”

Bjornas era complet confuz.

„Vorbești despre Isus?” – întrebă el.

„Da, despre Isus și despre Lyngeid.”

Constructorul de bărci își acoperi fața cu mâinile.

„N-ai voie să spui așa ceva, Bakke!” – îl rugă el – „Dar îți mulțumesc pentru amabilitatea ta.”

„Mi se părea că în cazul aceasta aveam aceeași părere.“ – zise pastorul către Bakke.

„Ți-am dat eu vreun motiv să crezi așa ceva?“

„Nu ... dar ...“

O pauză jenată.

„Spuneți odată, ce vreți de fapt?“ – întrebă Lyngeid.

„De fapt, nu pot să spun exact.“ – răspunse Bjornas, cu o privire plină de reproșuri, spre Bakke – „Poate că este doar părerea mea despre întreaga întâmplare. Dar tu trebuie să încetezi să mai provoci adunarea!“

„Să provoc?“

„Da, cuvântul înseamnă că ...“

„... știu ce înseamnă.“ – zise Lyngeid, începând să zâmbească – „Dar nu înțeleg în ce măsură ...“

„... obiecțiile tale sunt provocări pentru comitet, pentru predicator, pentru cor și pentru fiecare membru în parte. Tu exagerezi Cuvântul lui Dumnezeu, și înveți un creștinism care nu se poate realiza în timpul nostru. În plus, o faci într-un mod neplăcut, și produci sânge rău în rândurile noastre.“

„Asta-i groaznic! Este Cuvântul lui Dumnezeu așa de periculos?“

„Cuvântul lui Dumnezeu încolo și Cuvântul lui Dumnezeu încoace.“ – zise Bjornas indignat.

„Tu aplici Cuvântul lui Dumnezeu la îmbrăcămintea oamenilor, la mâncarea lor, la comportarea lor ... și la afacerile lor ...

„... și la convertirea lor.“ – zise Lyngeid.

„Da, corect! Dacă nu merge după schema ta obișnuită, nu crezi în convertirea cuiva. Și asta o spui și de la amvon. Iar urmarea este că mulți dintre cei pocăiți de curând se neliniștesc.“

„Nu. Se neliniștesc ei cu-adevărat?“ – întrebă bucuros constructorul de bărci.

„Ai face mai bine să nu te bucuri atât.“ – spuse Bjornas înverșunat – „Îi superi pe oameni și le împovărezi conștiința! Acum au venit la adunare mai mulți tineri, și i-am cooptat în cercurile noastre de lucru, ca să găsim o posibilitate de a-i câștiga pentru Dumnezeu. Și asta nu-ți convine. Ar trebui mai degrabă să te gândești la propria ta fiică!“

Bjornas aruncă o privire fugitivă în camera alăturată, unde se vedea ușa care da spre bucătărie. Ea era închisă. În spatele ei se auzea zgomot, ca și cu câteva minute mai înainte.

„Așa?“ – întrebă Lyngeid, și o lipi strâns pe Tordis de el.

„Da, la Dordi mă refer!“

„Ah!“

„Am încercat s-o cooptăm în vreunul din cercurile de lucru, dar nu vrea să vină. Tu ești împotriva acestui lucru; și astfel fata rățăcește încoace și încolo, neconvertită. Cum îndrăznești așa ceva, Lyngeid; da, cum îndrăznești așa ceva?“

Ei tăcură un timp.

„Este blamarea mea.“ – răspunse Lyngeid liniștit.

„Să expui pericolului un suflet de om?“ – întrebă Bjornas.

„Nu, să înlătur un pericol.“

„Pericol ...?“

Pastorul clătină din cap, epuizat.

„Da, nu există pericol mai mare decât cel al ...“

„Nu mergem dincolo, la mami?“ – șopti Tordis.

„Imediat, micuța mea.“

Bakke tuși.

„... decât cel al ...?“ – întrebă Bjornas.

„... al amestecului.“ – zise Lyngeid.

Bakke încuviință mut.

„Astea sunt teoriile, pe care ai face bine să le ții pentru tine.“

Răspunsul pastorului sună ceva mai amabil.

„Nu vreau să mai fiu încă o dată crucificat ... dar, apropo ...“

„Deci, Lyngeid ... Trebuie să pricepi că toate astea îmi dau multă bătaie de cap. Unii membri mi-au dat de înțeles că vor să nu vor mai veni la adunare, dacă nu sunt lăsați în pace – cum zic ei. Și nu ne putem permite lucrul asta ...“

„Este probabil vorba de oameni bogați?“

„Păi ... cam așa. Pot să spun liniștit, că Mobekk se simte dezgustat. N-ar fi chiar bine, dacă ar înceta să-și ...“

„... să-și plătească mai departe *corbanul*“? – îl întrerupse Lyngeid.

„Corbanul?“

Bakke și Bjornas se uitară unul la altul, fără să înțeleagă la ce se referea celălalt.

„Da, *corbanul*! În Israel se spunea *corban*, atunci când un fiu îi dădea lui Dumnezeu banii, cu care-și putea ajuta părinții. Isus le imputa fariseilor lucrul acesta.“

„Dar ce are asta de a face cu Mobekk?“ – întrebă Bjornas, parcă fără să mai respire.

„Păi, el dă lui Dumnezeu ceea ce reține din salariul lucrătorilor lui.“

Bakke avea o față îngândurată, iar pastorul, revoltat, bătu din palme, ca un gest disperat.

Atunci apără doamna Lyngeid în pragul ușii, și-i invită la cină.

VII

Era pe la ora amiezii, într-o zi cenușie din decembrie.

Cu câteva zile mai înainte, în toată țara fusese vreme rea, venind dinspre est, și care adusesse cu ea un noian de zăpadă. Acum sufla dinspre sud o briză ușoară și blândă. Micile insule albe se detașau clar de fiordul întunecat. Natura era ca un tablou pitoresc, în alb și negru. Câteva sloiuri de gheață acoperite de zăpadă pluteau contra brizei, căci curentul apei care se vărsa în capătul fiordului era destul de puternic, ca să le împingă.

Cu un fâlfâit încet din aripi, o cioară singuratică zbură deasupra fiordului, de pe un țărm pe altul, și dispăru de cealaltă parte, în pădurea neagră de brad. Cerul atârna greu și umed deasupra înălțimilor rotunjite ale muntelui.

La orizont, la vărsarea fiordului în mare, se afla o perdeă cenușie de nori.

Stian Röst era în drum spre noul lui cămin.

El urca încet, cu pași mari, pe strada Fiordului. De fapt, ca un soț tânăr ce era, ar fi trebuit să se grăbească spre casă – dar el mergea că nu avea încotro! El mergea că trebuia. Mergea și mai încovoiat ca de obicei, căci trebuia să fie atent la drumul alunecos.

Un câine alergă spre poarta unei grădini și lătra tare, parcă nu mai vrea să se oprească. Röst se înfioră; îl cuprinse o senzație de frig. Câinele acesta lătra de fiecare dată când trecea el. I se părea ca o insultă. Ce-i făcuse el animalului? Când trecuse prima dată, îi spusese câteva cuvinte liniștitoare și măgulitoare, dar ele îl făcuseră și mai sălbatic. Poate că animalul simțea teama lui, care se ascundea în spatele încercărilor lui Röst de a fi acceptat

de el. Ce câine nemilos! El lătra cu atât mai sălbatic, cu cât el, Röst, era mai speriat.

„Javră nenorocită!“ – mormăi el, când îi dispăruse senzația de frig.

Trecu pe lângă casa lui Lyngeid.

Per și Tordis erau la săniuș; pârția lor era dealul care ducea spre șantierul de bărci. Per se ridică pe tălpile saniei și strigă:

„Cale liberă!“ – deși în lung și-n lat nu se vedea nici țipenie de om. Dar lui îi plăcea să facă și el o dată pe grozavul. Și Tordis era de aceeași părere, căci strigă și ea:

„Cale liberă!“

Acolo, sus pe deal, nu exista nicio dispoziție sumbră!

Stian Röst uitase de câine. Pe față îi apăru un zâmbet ușor. După toate aparențele, așa o să-și poată auzi și el cândva copiii.

Se auziră lovituri de ciocan, venind dinspre șantierul de bărci, înăbușite și la intervale neregulate. După cum știa el, lucrau la câteva bărci de salvare. Se opri și ascultă. Se auzea ceva mult mai plin de viață, decât veșnicul țăcănit al mașinii de scris din biroul lui Mobeck.

În baracă, oamenii strigau unii către alții, acoperind zgomotul loviturilor de ciocan – erau bărbați cu plămâni sănătoși, pe care-i și foloseau.

Ani la rând, el își petrecuse ziua cu șoapte respectuoase, plecăciuni și saluturi – ani la rând.

Dar cel puțin, iarna, depozitul era încălzit.

Simți brusc cum îl ia frigul, și-și continuă drumul.

El locuia doar la câteva case mai departe, la o domnișoară bătrână, care se retrăsese într-o cameră de la mansardă, și le închiriasse lor locuința.

Din bucătărie îl întâmpină un miros urât – un aer greu, închis. Sigrid îl adusesse cu ea – ca un răsad al mirosului de acasă, pe care Röst nu-l putea suporta. Pe masa de lucru din bucătărie zăceau doi cârnați, lângă un morman de veselă și tacâmuri nespălate și un li-ghean cu lături, pe marginea căruia atârna o cârpă de spălat vase.

Pe soba de bucătărie se afla o oală cu cartofi. Capacul o acoperea doar pe jumătate. Apa care ieșise din oală lăsase urme pe plită. Dar acum oala fierbea liniștită, căci focul din plită aproape se stinsese. Prin găurile de tiraj se mai vedea licărind ceva jar.

Sigrid ieși în întâmpinarea lui.

„Oh, Stian, ai venit deja? Este deja așa târziu?“

„Uită-te la ceas!“ – răspunse el enervat.

Ea făcu o mutră îmbufnată, în timp ce el intra în dormitor, în care paturile erau așa cum le lăsase de dimineață, și-și agăță paltonul în cuier. Mica lor locuință nu avea un hol la intrare.

În sufragerie nu exista niciun indiciu, că urma să se mănânce de amiază. Pe masă zăcea un roman deschis ... și asta era tot.

El se așeză anevoie pe un scaun. În cameră era foarte cald.

Sigrid își băgă căpșorul ei prin ușa de la bucătărie întredeschisă. Supărarea i se risipise de pe față, care era iarăși frumoasă, ca și vocea, care îi spunea acum vorbe dulci:

„Ah, Stian, iubitele ... adu-mi te rog laptele!“

„Nu.“ – răspunse el morocănos.

„Cum vrei tu. Atunci, mîncăm pâsatul fără lapte!“ – și trânti ușa.

După un moment, el era lângă ea.

„Hai, dă cana încoace! Eu cred că puteai să-l aduci și tu.“

„Nu vezi, că nu sunt îmbrăcată?”

El își măsură de sus până jos micuța lui soție, care, într-adevăr, era îmbrăcată doar pe jumătate, făcu o grimasă, și plecă.

Când se întoarse, în toată locuința mirosea a grăsime arsă. Cârnații plesneau și pocneau în tigaie, și cartofii fierbeau în clocot, iar apa care curgea pe plită sfârâia.

Sigrid evită să se uite în ochii lui. Era îmbrăcată dezordonat. Lângă cartea deschisă, de pe masa din camera de zi, se afla o față de masă despăturită. Deci începuse să pună masa. Ea tocmai intra cu câteva farfurii și cu ce mai trebuia să pună pe masă.

Luă cartea de pe masă, și înainte de a o închide, se uită mai întâi la ce pagină era, și văzu că ajunsese chiar spre sfârșitul capitolului. Se așază cu un picior pe un scaun, și-și reluă lectura. Un papuc cu tocul tocit îi atârna, bălăbănindu-se.

„Miroase de parcă s-ar arde ceva!” – zise Stian agitat.

Ea aruncă cartea, și se repezi spre ușă. Papucul îi scăpă din picior.

Röst ducea o luptă tăcută, în mirosul greu al mâncării arse. Era așa de greu să fie amabil, când mirosea atât de îngrozitor, și în suflet i se furișa presimțirea că probabil se va scula iar flămând de la masă. Se chinuia ca fața sa să aibă o expresie relaxată și calmă. Dacă Sigrid ar fi puțin mai ordonată! Dacă ar ști să gătească ceva mai bine! Dar pe ea n-o interesa așa ceva.

Nervos, Röst dădu un șut papucului de pe podea, astfel că acesta zbură peste scândurile dușumelei. Însă după aceea se simți, de parcă ar fi călcat-o pe Sigrid în picioare, și de aceea, ridică papucul și-l puse lângă sobă; și fără să vrea, oftă adânc.

Ce viață „frumoasă” duceau ei!

Apoi el se gândi brusc la câinele vecinilor Da, chiar la el! Și în viața lui lătra un câine, nestăpânit și rău. Îl cuprinse teama, teama de viață.

„Stian, îmi pare rău, s-au ars cârnații.”

Asta suna pe jumătate îndărătnic și pe jumătate implorator.

„Ah, nu-i nimic!” – zise el, străduindu-se să se auto-stăpânească.

Ea îi aruncă o privire gingașă și se așezară la masă.

„Vino, Doamne Isuse, fii vizitatorul nostru ...”

El spuse rugăciunea pentru masă, care suna cam timidă. Sigrid gesticula încă din mâini, și era neliniștită. După ce el zise „amin”, ea s-a dus și-a luat papucul căzut și l-a încălțat iar.

Stian se servi. Cârnații erau negri pe partea de jos. Parcă atunci când îi întoarse, mirosul era mai puternic.

Și Diavolul bătu la ușa inimii lui, clar și insistent. Fața lui se făcu roșie-vânăță, atunci când încercă să îndepărteze cu o tăietură lungă crusta neagră de pe cânat.

„Mâncare de porci!” – murmură el nemilos.

„Mâncare de porci?” – fața ei încântătoare luă o expresie amară, aproape ostilă – „Atunci am reușit-o perfect – ca pentru tine!”

El trânti cuțitul și furculița pe masă și se duse în dormitor, unde întinse mâna, ca să-și ia paltonul; dar se opri la jumătatea mișcării. Își sprijini brațul de peretele dormitorului, și-și puse capul pe el. Rămase așa un răstimp.

Auzi în camera alăturată un clinchet de cuțit și furculiță. Ea se făcea că mănâncă. Apoi, veni la el în cameră, târșâindu-și papucii.

După câteva secunde, făptura ei plâpândă se lipi de el, sub paltonul descheiat.

„Stian, n-ai voie să te porți așa cu mine! – auzi, Stian? Doar știi în ce situație sunt!”

El încercă să se justifice:

„Chiar dacă aștepti un copil, nu trebuie să lași cârnații să se ardă!”

Dar după ce zise aceasta, înțelese imediat realitatea existentă; și când soția sa începu să plângă, îi dispăru mânia.

„Hei, lasă, micuțo ... n-a fost intenționat.”

Împăcarea lor veni la fel de repede, cum izbucnise și cearta lor. Parcă se întreceau în tandrețe.

Ceva mai târziu, ei ședeau iarăși la masă și mâncară – ce se putea mânca din cârnații arși și compotul apos de prune. Discutară și râseră fără nicio grijă.

Incidentul le dăduse un impuls energetic.

Făcură repede paturile. Neteziră pilotele și puseră deasupra cuverturile de pat – fiecare într-o parte a patului; timp în care ei se uitau îndrăgostiți unul la altul.

Și spălatul vaselor se termină repede. Ea le spăla, le clătea, iar el le ștergea. Dar în timpul acestei activități buna lui dispoziție fu iarăși ușor tulburată. El se uită la ceas. Îl preocupă un gând, care nu-l lăsa deloc în pace.

„Doar nu vrei să pleci din nou?” – întrebă ea.

„Ba da, astăzi, trebuie să mă duc mai devreme.”

„S-a întâmplat ceva?”

„Da, ... dar nu ceva important.”

El puse jos prosopul de șters vasele și, cât ai clipi din ochi, era gata de plecare. Zise fugitiv „la revedere”, și închise ușa după el. De-abia trecuse de poarta grădinii din fața casei și parcursese o bucată de drum, când auzi vocea lui Sigrid, care îl striga din fereastra bucătăriei:

„Stian! Stian!”

Se opri nervos și reveni în casă.

„A venit o factură ... pentru lenjeria noastră de pat!”

Fața lui se schimonosi.

„Ai fi putut să-mi spui mai înainte, când eram în casă ... sau diseară, când mă întorc!”

„Tocmai mi-am amintit, și de aceea am vrut să-ți spun imediat – factura a venit deja de câteva zile.”

„Da, nici nu mă așteptam la altceva din partea ta.” – răspunse el ironic – „Oricum, n-o mai pot plăti anul acesta.”

Începuse o ploaie cu picături mici. Aproape trecuse ziua, și așa scurtă. Peste oraș se cobora amurgul inevitabil. Aici, în cartierele periferice, iluminat nu era pornit așa devreme, ca în oraș. Câinele vecinilor nu lătră, atunci când Röst trecu pe lângă poarta grădinii. Nu se vedea nicăieri. Nici lui nu-i plăcea să stea în ploaie și să latre, în timp ce i se uda blana. Câinele părea că are ceva omenesc în el.

Röst se îndreptă cu pași repezi spre oraș. Îl mâna o forță lăuntrică, îi era foame. De la spălatul vaselor nu mai putuse să scape de un gând ademenitor: câteva tartine cu unt și cu snițel rece ... și ceapă! Oare ce gust or mai fi având?

Acum ajunsese în fața micului restaurant la care se gândise tot timpul. Pusese deja un picior pe treapta scării, dar apoi șovăi, și-și continuă drumul. Însă, în momentul următor se întoarse și intră.

Șnițelele aveau gustul lor dintotdeauna. Aveau un gust bun! Ar fi putut avea un gust mult mai bun, dacă ar fi putut să mănânce cu conștiința împăcată, căci pur și simplu, știa că nu-și poate permite așa ceva.

VIII

Pastorul Thomas Bjornas era foarte bine dispus. El făcu chiar câteva observații glumețe, care ici și colo produse unora zâmbete.

Toți membrii comitetului erau înțelegători și rezonabili, și de aceea ușor de condus; astfel că punctele de pe ordinea de zi puteau fi rezolvate repede. Ca de obicei, el se folosi de tactica lui obișnuită, care consta în a lăsa până la sfârșit ceea ce era mai important. Dar nu putea ști dacă buna lor dispoziție va dura până la sfârșit.

Erau prezenți mulți membri ai adunării, care aparțineau „opozității“, cum numea Bjornas gruparea care simpatiza cu ideile lui Lyngeid, și care îl sprijineau cu dragă inimă. Lyngeid însuși stătea liniștit și cufundat în gânduri; dar din ședințele anterioare, Bjornas știa că el era bine informat. În mijlocul sălii adunării trona Mobekk, nu ieșind în relief prin înălțime, ci prin corpolență – bunul și statornicul Mobekk!

„Și acum mai avem încă un punct, și anume, este vorba despre mai multe seri de întruniri de trezire.“

Pastorul făcu iarăși o pauză, și lăsă timp, ca adunarea să se poată gândi suficient la propunerea făcută de el.

Pe cei mai mulți îi străbătu un fior blând. Fură schimbate pe furiș priviri. Lyngeid își îndreptă spatele. Mobekk stătea acolo, ca o stâncă mică și puternică. El era întotdeauna puternic – când nu vuia nicio furtună.

Câteva scaune în fața lui stătea Stian Röst, împreună cu soția lui – proaspăt căsătoriți și fericiți. De fapt, nu se cuvenea ca Röst să stea înaintea șefului său.

„Comitetul ...“ – continuă pastorul – „a convenit să propună adunării să-l invităm pe pastorul Ling să predice la noi timp de o lună. Vă rog să vă exprimați părerea, referitor la această propunere!“

O gălăgie de voci șoptite umplu într-un moment sala. Câteva voci se puteau auzi clar:

„Nu este deloc o idee rea!“

„Ling ... oare nu-i ăla din ...“

„Nu, nu-i de acolo ... a fost doar mult timp acolo.“

„Se spune că este un vorbitor excelent!“

Zâmbind, Bjornas privi adunarea. Propunerea invitării lui Ling era ca o „delicatesă“. Le lăsă membrilor adunării timp să mediteze la ideea propusă; restabilind imediat liniștea în adunare. Un scurt schimb de cuvinte, la care asistă, îl determină să termine pauza.

„L-ai ascultat, Lyngeid?“

„Da, în urmă cu câteva luni ... undeva în sud.“

„Și, ce părere ai?“

„Hm! Ling este un om cu idei și meto...“

„Vă rog, aveți răbdare, nu-l întrerupeți! Poate vorbi fiecare! Ai mai avea ceva pe inimă, Lyngeid?“

Bjornas puse întrebarea cu o voce cam tăioasă, care aduse într-un moment la tăcere zgomotul confuz de voci.

„N-am cerut cuvântul ... încă nu.“ – spuse Lyngeid, calm.

„Ah, așa! Mă gândeam că ... vă rog!“

Mobekk își dresă vocea – era o tuse discretă, cum învățase să facă în birou; o ușoară dregere a vocii, care impunea respect, și din care răzbătea un avertisment, care parcă spunea: „Aici sunt eu, Mobekk!“

Pastorul așteptă un moment, apoi zise:

„Te rog, Mobekk.“

Comerciantul își puse mâinile pe spătarul scaunului din fața lui; atunci când trebuia să se ridice, se sprijinea bucuros de ceva.

„Rog adunarea să confirme propunerea comitetului.“ – zise el apăsător, cu un ton grav.

Aceasta era totul. El se așază, și se uită în jurul lui. Acum puteau să vină și alții, cu părerile lor.

Dar de fapt, de ce? Doar toți erau de aceeași părere cu Mobekk – în orice caz, cei mai mulți.

Punerea la vot avu ca rezultat o acceptare aproape unanimă a propunerii făcute de comitet.

Apoi urmă un mic epilog.

Pastorul era de părere că, pentru aceste întruniri ale adunării, ar trebui să se folosească toate resursele umane care le stau la dispoziție. Trebuia mobilizat corul. Orchestra și corul să cânte în fiecare seară. Trebuiau tipărite și distribuite tractate, cu invitații la întrunirile de mărturie a credinței. Cu o jumătate de oră înaintea fiecărei întruniri urma să se țină în sala mică o adunare de rugăciune.

Fiecare urma să renunțe la celelalte activități, și să participe la buna desfășurare a întrunirilor. Tineretul urma să fie mobilizat ... mobilizat ...

Bjornas se bâlbâi puțin, căci dintr-odată, privirea i se încrucișase cu cea a lui Lyngeid, și observase că ochii lui începuseră să radieze, sub pleoapele semideschise. Nu îndrăznea să-și întrerupă vorbirea, de teamă că Lyngeid va lua cuvântul. Și așa s-a și întâmplat.

„Doar câteva cuvinte.“ – zise Lyngeid, când pastorul se opri. Vocea lui era extrem de calmă, dar insistentă.

„Discuția este închisă deja.“ – zise pastorul, în speranța că poate continua.

„Știu.“ – zise Lyngeid – „Nici nu încerc să anuliez ceea ce s-a hotărât deja.“

„Atunci, ce mai vrei să ne spui?“ – întrebă pastorul, vizibil ușurat.

„Cu câțva timp în urmă, ne-a vizitat un frate și ne-a predicat Evanghelia. Un om simplu și modest. Mă refer la evangelistul Elvegard. Adunările lui de evanghelizare n-au fost precedate nici de programe cu muzică vocală sau instrumentală, nici de ore de rugăciune. El a plecat de la noi descurajat și sărac. Dacă aparatul nostru ecleziastic ar fi fost efectiv, atunci ar fi trebuit să-și dovedească eficacitatea. Ar fi trebuit să-l ajutăm, căci Elvegard are nevoie de ajutor. Acest Ling ...“

Nu așteptară să audă ce era cu „acest Ling“, căci Mobekk își dresă vocea, și zise cu o față tot mai roșie:

„Pierdem timpul cu lucruri care nu-și au locul aici.“

„Da, trebuie să mergem mai departe.“ – fu de părere pastorul; mulțumindu-i cu o privire prietenoasă lui Mobekk, pentru ajutorul dat.

„Este deci ...“

Mă scuzați!“

„Stop, se anunță Bakke. Bakke ai cuvântul.“

„Îl nedreptățim pe fratele Lyngeid. Și el are voie să-și expună părerea. Explicațiile lui nu s-au abătut deloc de la subiect, cel puțin după părerea mea.“

„Da, cum să nu.“ – răspunse nerăbdător pastorul.

„Te rog, Lyngeid!“

Lyngeid zise: „De fapt, am spus aproape tot ce vream să spun. Am vrut să precizez, că

considerăm „carnea“ drept un braț tare, și ne încredem în oameni, în loc să ne încredem în Dumnezeu.“

Și el se așeză iarăși.

Pastorul refuză să-i răspundă, ca să nu-l provoace să ia din nou cuvântul.

„Deci s-a hotărât, îl invităm pe Ling pentru o lună?“ – continuă Bjornas.

„Mai rămâne doar de stabilit onorariul. Cât să-i dăm? ... Aș vrea să aud propunerile voastre.“

„200 de coroane!“ (n. tr.: 1 coroană ≥ 1 €) – propuse Lyngeid

Adunarea tresări; căci suma aceasta fusese numită fără ezitare și în mod ferm.

Pastorul își încruntă fruntea.

„Dar, Lyngeid,“ – zise el plin de reproș – „nu-i putem oferi atât de puțin!“

Cu o privire indulgentă, Lyngeid nu-și luă privirea de la ochii plini de reproș ai pastorului.

„Tot atâta a primit și omul care ne-a slujit cu predicarea Evangheliei, și apoi a plecat descurajat și ...“

Atunci Mobekk interveni cu un râs nervos:

„Nici nu se compară unul cu altul! ... Există întotdeauna anumite deosebiri!“

„Nu știam.“ – zise Lyngeid – „Poate că Ling are o familie mai mare. Elvegard trebuie să se îngrijească de cei cinci copii ai lui și de mama lui bătrână.“

Mobekk deveni arogant.

„De unde să știu eu câți copii are cineva?“

„Nimeni nu-ți pretinde așa ceva.“ – zise Lyngeid blând – „Doar pentru că spuneai că există anumite deosebiri, mă gândeam ...“

„Mă refeream la deosebiri în talent ... m-ai înțeles acum?“

Lyngeid își țuguie buzele, și oftă lung – oftat care părea un fluierat.

„Ah! Deci trebuie onorat talentul, competența?“

Nu se putea contesta că tonul lui devenise puțin ironic. Dar în spatele ironiei era o seriozitate profundă. Acest schimb de cuvinte nu era edificator, dar adunarea îl urmărea cu atenția încordată. După părerea lor, Mobekk era greoi, corporal și intelectual, ca să se poată măsura cu Lyngeid într-o competiție intelectuală.

„Ce altceva?“ – întrebă Mobekk, vehement.

„Consider că este o monstruozitate, o grozăvie!“ – zise Lyngeid – „Să evaluezi darurile harului în „euro și cenți“?“

„Așa se face peste tot.“

„Dar nu în Adunarea lui Dumnezeu.“

„Și cum se face acolo?“

Lyngeid răspunse cu un pasaj biblic:

„Fără plată ați primit, fără plată să dați.“

„Deci un predicator nu trebuie să fie plătit?“

„Ba da, el trebuie să aibă un salariu ... dar după mărimea nevoilor lui, și nu după măsura și natura darurilor lui primite prin har.“

„Să cântăm o strofă dintr-o cântare, înainte de a continua.“ – întrerupse Bjornas schimbul de cuvinte – „Nu ne strică puțină diversificare.“

Lyngeid și Bakke schimbă o privire fugitivă. Ceea ce însemna că Lyngeid era întrerupt prin cântare – a doua oară!

Lyngeid își aplecă capul și se lăsă încet în jos; dar apoi se ridică imediat și cântă cu vo-

ce tare și clar, împreună cu ceilalți. Dintr-odată, îi plăcea să cânte împreună cu ceilalți – cântecul funebru al înmormântării sale.

Când se sfârși cântarea, Bjornas zise:

„Nu s-a răspuns încă la întrebarea pusă mai înainte. Cât ...?”

Mobekk se ridică imediat.

„Propun: 400 de coroane.” – spuse el, privind provocator spre Lyngeid.

În adunare se auzi iarăși un murmur ușor de voci.

„Când cineva slujește în adunarea noastră, chiar și temporar, acela trebuie să primească atâta cât să poată trăi, fără nicio restricție.” – continuă Mobekk.

Tonul vocii lui era cald. Oamenii dădeau din cap aprobator sau își exprimau aprobarea prin șoapte abia auzite.

Stian Röst se plecă spre soția lui:

„Extraordinar, Sigrid! Peste câteva zile îi voi cere și eu o primă.”

„Un asemenea om ...” – continuă Mobekk – „își merită toți banii. Când te gândești ce fel de oameni va atrage el în adunare. Colectele vor curge din belșug. O afacere sigură. În plus, te rog, stai liniștit, Lyngeid! Acum am eu cuvântul! ... Ce vream să zic ... ah! ... mi-a scăpat din minte. ... Lyngeid, mă încurci cu zâmbetul tău continuu! Iar acum, dacă aveți chef, n-aveți decât să vă luptați voi ceilalți cu acest ... cu acest constructor de bărci. Eu unul am plecat!”

Din cauza corpolenței lui, nu era ușor pentru Mobekk să meargă neobservat spre ieșire.

Toată fața lui Lyngeid era numai un zâmbet.

În sfârșit, se închise ușa după Mobekk – nu fără zgomot. Un timp se auzi bastonul său lovind de trotuarul, apoi tot mai pierdut, până ce sunetul lui se stinse.

După aceea, se decise ca Ling să primească 400 de coroane.

„Și acum mai trebuie să mai rezolvăm un lucru.” – explică pastorul; și adunarea știu imediat despre ce era vorba. Unii membri se făcură cât mai mici posibil.

„Este cineva gata să-l găzduiască la el pe fratele Ling?” Bjornas puse această întrebare cu o nuanță măgulitoare – iar privirea i se plimba de la unul la altul.

„Din păcate, de data asta nu pot.” – spuse unul, la care privirea pastorul.

„Soția mea nu s-a refăcut încă.” – zise altul, și clătină din cap, cu părere de rău.

„Trebuie să-i rezervăm o cameră la hotel.”

„Nu! Pare o primire impersonală.”

Niciunul nu ceda.

„Hm! Atunci poate că ar trebui ... să-l cazez eu.”

Lyngeid urmărea atent discuția; pastorul evita firește să se uite la el.

Chiar dacă Bjornas nu se uita la el, Lyngeid începuse să vorbească neinvitat:

„L-aș primi bucuros la mine, este binevenit. Am o canapea, dacă cu asta ...”

Pastorul nu știa ce să facă.

„Canapea? Ah, nu știu dacă ... Este și cam departe până la tine acasă, Lyngeid. Trebuie să ne mai gândim la asta ... pot să revin la această hotărâre, nu-i așa?”

„Cum vrei tu.” – spuse Lyngeid lapidar.

IX

Când Anstein Mobekk se întoarse luni seara de la adunare, la el acasă era furtună.

„Lyngeid ăsta!” – strigă el, când ajunsese în adăpostul lui sigur de acasă.

„Poți să învinețești de furie, din cauza insului ăsta! El ar trebui ...“

Însă el își întrerupse brusc ploaia lui de insulte, când întâlni privirea soției lui. Și apoi văzu că și bătrâna lui mamă și Emly păreau deprimare. Le privi pe fiecare în parte, cu gura întredeschisă.

„Acum ar fi bine să te interesezi mai puțin de constructorul de bărci.“ – zise dna Lina, cu vocea înecată în lacrimi.

„Ce-ce s-a întâmplat?“ – se bâlbâi el.

„Helge s-a întors bolnav de la schiat – zace în pat cu febră.“

Lui Mobekk îi dispăru brusc cheful de luptă. Îl uitase deja pe constructorul de bărci. El se așază resemnat, ca o cârpă fără putere.

„Cu febră?“ – gemu el încet.

„Ai chemat doctorul?“

„Da, trebuie să ajungă în orice moment.“

Mobekk părea un copil neajutorat. Vocea îi tremura și era gata-gata să podidească în plâns. Și deodată, simți că are nevoie de ajutorul lui Dumnezeu. Acest sentiment îl umplu cu căldură și emoție.

„Ce bine, că avem un Dumnezeu care ne cunoaște nevoile!“ – oftă el, cu ochii umezi.

Și tocmai sosise medicul.

Helge zăcea în dormitorul lui, toropit de boală și cu ochii roșii de febră. În timp ce Helge era scuturat de frisoane, medicul îi luă pulsul și-i ascultă plămâni, pe piept și pe spate. Făcu câteva mâzgălituri pe o bucată de hârtie, dădu câteva indicații, și se pregăti să plece.

„Ce are, dle doctor?“ – încercă Mobekk să-l rețină. Dar doctorul se grăbea să plece.

În hol, el strigă peste umăr:

„Vin iarăși, mâine la amiază.“ – Și dispăru imediat.

„Ciudate creaturi mai sunt și doctorii ăștia! Par să aibă un monopol, să fie altfel decât ceilalți oameni! Nici măcar nu sunt politicoși ... dacă nu vor.“

Aceste cuvinte erau doar o mică parte din gândurile nerostite care îi treceau lui Mobekk prin cap, când se întorcea în camera lui Helge.

Acolo își dădu frâu liber sentimentelor sale. Începu să-l mângâie pe Helge, în timp ce-i tot vorbea; astfel că, în cele din urmă, bolnavul se întoarse în partea cealaltă și închise obosit ochii.

Bătrâna mamă Mobekk se oferă să rămână peste noapte în camera lui Helge. Iar ceilalți se duseră la culcare.

Înainte de a se culca, Mobekk și soția lui își făcură de data asta timp pentru meditația de seară. El mai stătu un timp treaz, în timp ce soția lui dormea. Se simțea ciudat. Blândețea care-l cuprinsese avea ceva liniștitor ... era ca și cum L-ar fi simțit pe Dumnezeu alături de el. Doar el simțea influențele venite de sus – iar aceasta nu însemna, decât că Isus locuia în inima lui.

El adormi cu acest sentiment sigur.

* * *

Era în ziua următoare, puțin înainte de ora doisprezece.

Mama Mobekk ședea în fața aparatului de radio, și aștepta ca în orice moment să înceapă „Cuvântul zilei“ (n. tr.: citirea unui pasaj scurt, explicarea lui și încheierea programului cu o rugăciune.). Prinsese postul respectiv, dar în momentul acela se auzea din când în când numai semnalul de pauză.

Ea aștepta, având mâinile și lucrul de mână în poală. Bătrâna femeie făcea impresia unui om odihnit; căci dormise destul de bine. Helge fusese liniștit ... oarecum liniștit. Majoritatea timpului zăcuse în pat, toropit și amețit, și doar de câteva ori ceruse să bea puțină apă.

Acum, ca întotdeauna, ea vrea să se bucure în liniște de ora ei de după-amiază, în fața aparatului. Mama lui Helge era cu el în cameră.

„Aici este postul de radio ...“

Imediat după aceea se auzi un preludiv cântat la orgă, mai mult în surdină, din cauza lui Helge; deși, de fapt, muzica nu-l putea deranja; pentru că el se afla departe de aparatul de radio.

Atunci se deschise încet ușa, și intră Mobekk. Fusese câteva minute la Helge, și acum se așază tăcut pe un fotoliu comod, față în față cu mama sa.

Ea se uită la el mirată.

„Ai venit deja acasă, la ora asta?“

„Da.“ – răspunse el

„La ora de vârf a vânzărilor?“

„Da.“ – răspunse el, nu fără o anume solemnitate.

„Nu trebuie ca afacerile să-ți influențeze viața.“

Ea îl privea, îngândurată; iar buzele ei exprimau un zâmbet melancolic.

Și imediat începu Cuvântul zilei.

Textul era: „*Și ce ar folosi unui om, dacă ar câștiga toată lumea, dar și-ar pierde sufletul?*“ (Matei 16:26)

Mobekk urmărea explicațiile date, dând din cap, într-un gest afirmativ, suspinând din când în când. El zise, murmurând:

„Da, da. Da, un cuvânt adevărat!“

După-amiază veni iarăși doctorul.

De data aceasta el era mai comunicativ și avea timp.

„Unele simptome indică o pneumonie.“ – zise el, cu o mină gravă – „Dacă doriți, pot să consult bolnavul încă o dată, diseară.“

* * *

În timpul programului de lucru de după-masă, Stian Röst veni nechemat în biroul șefului său. Fața lui trăda marea decizie luată. Atitudinea lui era respectuoasă, mai înainte ca Mobekk să-l poată vedea. Dar când Mobekk se uită la el, Röst rămase încremenit, și aproape că nu mai mergea ușor aplecat, căci șeful lui avea privire blândă și binevoitoare.

„Deci, dragul meu Röst?“

Stian se miră și mai mult. Asta însemna că venise într-un moment propice!

„Este vorba de ... ar fi vreo posibilitate ... ca să spun deschis: Mi-ați putea da o primă?“

Îngândurat, Mobekk bătu cu degetele pe biroul lui.

„O primă, dragul meu?“

„Da, presupunând că pentru asta nu vă supărați pe mine.“

„Doamne ferește! Nicidecum! O primă! Nu este complet exclus așa ceva. Röst, lucrezi de mult timp în firma mea?“

„Da, de circa 12 ani.“

„Hm, da. Ești un lucrător bun ... pot recunoaște deschis.“

Röst fu foarte surprins de o asemenea laudă neașteptată. Era prea frumos, ca să fie adevărat!

„Da, da, Röst ... dar nu pot să decid pe loc ... poate în câteva zile. Să zicem în câteva zile. Deci, vino, iarăși peste câteva zile. Aș vrea mai întâi să verific bilanțul de la sfârșitul anului.“

Röst își văzu steaua speranței lui apunând; dar chiar dacă această stea apunea, ea lăsase oricum o licărire de speranță pe fața lui, atunci când ieși din birou, cu o plecăciune servilă.

O asemenea licărire lumină în seara aceea și viața particulară a lui Mobekk. Doctorul fusese iarăși în vizită la Helge. El nu avea pneumonie, ci doar o gripă acută.

Încet-încet dispăru apăsarea care îi împovărase pe toți în ultimele 24 de ore. Acum puteau să spere că bolnavul își va reveni în curând.

Seara, Mobekk se adâncea deseori în citirea Biblie, căci doar ea este izvorul oricărei mângâieri. Fața mamei sale arăta uneori o expresie neîncrezătoare sau tristă, când îl vedea stând așa și citind. Dar oare ce urmărea ea prin faptul că nu-l scăpa niciun minut din ochi, fie că citea, fie că asculta la radio Cuvântul zilei?

Totul ar fi putut fi acum atât de bine și de liniștit, dacă n-ar fi fost mama lui, care-l privea așa.

El nu-i putea înțelege deloc pe oamenii bătrâni!

Privirea i se opri mult timp pe aparatul de radio, înainte de a trece pe lângă el, ca să meargă în dormitor. În seara aceea tare i-ar fi plăcut să mai audă ceva frumos. Dar trebuia să renunțe la această plăcere ... când Helge era așa de bolnav!

Ajuns în dormitor, îl copleși un sentiment ciudat de nemulțumire, fără ca să știe adevăratul motiv. Se simțea așa de ciudat ... oare ce se întâmpla cu el? Rămase pe scaun, în indispenabili și ținea o șosetă în mână; în timp ce piciorul desculț era încrucișat peste celălalt. În seara aceea dormea singur, căci soția lui vrea să rămână peste noapte în camera lui Helge. Se simți așa de ciudat de gol înăuntrul lui ... cum se simte cineva care n-a mâncat nimic.

O țigară!?

Da, asta era! Bineînțeles!

Oftă, și-și scoase șoseta și din celălalt picior.

Imediat după aceea se auzi patul scârțâind. Mobekk se întinsese pe el. Luă Noul Testament și citi un întreg capitol, își împreună apoi mâinile și rămase mult timp așa. Pe urmă stinse lumina, nu fără un oftat adânc.

După puțin timp scotoci în sertarul noptierei, aprinse un chibrit, și fumul de țigară umplu camera. Din pat strălucea un punct roșu ... ca un ochi aprins, care clipea de fiecare dată când el trăgea din țigară.

* * *

După trei-patru zile slăbise mult încordarea. Helge era în reconvalescență. Emly începu iarăși să cânte la pian, iar Mobekk ședea seara în fața aparatului de radio și-și fuma țigara în tihnă. În casă reveni totul la normal. Un singur lucru se schimbă: Bunica era și mai tăcută decât înainte, și petrecea mult timp în camera ei. Emly relatase alarmată, că o auzise pe bunica plângând, atunci când trecuse într-o zi pe lângă camera ei.

„Mă tem că bunica îmbătrânește.“ – îi răspunsese mama ei.

Într-o oră târzie de după-amiază, Röst bătu la ușa biroului lui Mobekk.

„Intră!“

Vocea lui nu era prietenoasă, și abia șoptită. Röst se gândea că ar fi fost mai bine dacă n-ar fi venit acum. Dar nu mai avea ce face, decât să intre.

De data aceasta trecu destul timp, până ce Mobekk renunță la ce lucra, și-i zise aspru:

„Ce dorești?”

„Da, mă scuzați, dar vin pentru prima dată despre care am vorbit acum câteva zile.”

„Iar vii cu asta ... ești culmea!”

„Dar dumneavoastră mi-ați zis, să vă întreb peste câteva zile.”

„Da, așa este, așa ți-am spus. M-am gândit la convorbirea pe care am avut-o. Primești ...”

Lui Mobekk îi veni să strănute, și-și șterse ceremonios nasul. Röst era ochi și urechi. Propoziția începută: „Primești ...” – suna foarte promițător pentru el.

„Primești același salariu ca și până acum.” – termină Mobekk propoziția.

Röst clipi de câteva ori, și-și umezi buzele, ca să poată răspunde. Dar Mobekk i-o luă înainte:

„Bilanțul de la sfârșitul anului n-a fost așa cum m-am așteptat. Poate că trebuie și să concediez o parte din personal. – Dacă te păstrez, putem reveni la cererea ta anul viitor. Ce vream să mai zic: Ai făcut factura la portocale? Te rog, adu-mi-o.”

„Audiența” se terminase.

X

În autobuzul care mergea pe strada Fiordului ședeau Bjornas și Ling.

După ce plătitese biletele, Bjornas așezase intenționat pe colegul pastor și bagajul lui cât mai departe, în spate, ca să nu poată fi auziți de șofer. Și ei discutau acolo cu voce șoptită.

Cei doi erau destul de deosebiți la înfățișare. Bjornas era bine dezvoltat, cu membre fine și bine îmbrăcat. Purta o cravată cu nodul făcut ireproșabil, iar gulerul alb al cămășii era scrobit și avea colțurile îndoite.

Ling era îndesat și clădit viguros, dar nu înalt. Înfățișarea lui era aceea a unui om cu un caracter pronunțat. Fața îi era regulată, cu trăsături energice și cu o bărbie lată; avea înfățișarea unui om care știe ce vrea. Ochii lui căprui priveau neînfricați și scrutători.

Amândoi aveau în jur de 40 de ani.

„Înainte de a intra în casă, aș vrea să te informez puțin.” – zise Bjornas cu voce reținută.

„Obişnuiesc să mă informez și să mă orientez singur.” – spuse Ling, cam distant.

„Dar nu ezita să spui ce vrei.”

„Știi; de fapt, trebuia să locuiești la comerciantul Mobekk. Dar din păcate, la el în familie este cineva bolnav. Și de aceea te duc la Lyngeid, un constructor de bărci.

„Oameni de rând?”

„Nu, nu se poate spune așa. Au o locuință ireproșabilă, nu mare, dar foarte curată și ordonată. El este de fapt omul care ...”

„Ah, atunci ce?”

„... care într-un fel, își urmează propriile lui căi.”

„Un cusurgiu?”

„Ah, nici vorbă! Are în el numai ceva exaltant sau fanatic.”

Bjornas râse indulgent și liniștitor.

„Sună frumos.” – zise Ling, zâmbind.

„Pot să-mi imaginez deja, o casă care nu are niciun fel de îndoială, nu-i așa?”

„N-nu! Nu este chiar exprimarea corectă. Într-un anume sens, este umil, dar cu toate acestea mândru ca un ... îmi scapă cuvântul ...“

„Mândru ca un pastor ...“ – sugeră Ling.

Bjornas îl măsură dintr-o parte, cu o privire fugitivă. Oare își bătea joc de el? Dar nu ... nici nu se punea problema ... căci Ling era și el tot pastor! Și în afară de asta, el ședea acolo așa de sincer și liniștit! Cel mai înțelept era să rădă ... sigur că lucrul acesta era cel mai bun.

„Ha-ha ... ce comparație amuzantă!“

„Și în plus una potrivită.“ – replică Ling zâmbind – „Deci, este un fanatic?“

„Da, dar în mod special unul reformativ.“

Ling îi făcea dintr-odată o impresie foarte gravă, dar Bjornas parcă-i făcuse cu ochiul, conspirativ, atunci când el răspunsese:

„Reformatorii obișnuiesc să se ridice împotriva papalității.“

Bjornas nu știa ce să creadă despre Ling.

„Împotriva papalității?“ – întrebă el.

„Da, păstorul din Roma, care a devenit papă, n-ai știut? Pastorii devin foarte ușor niște papi.“

Bjornas îl privi surprins un timp. Înțelese că Ling doar îl tachina, așa cum se obișnuiește între colegii de breaslă. Trebuia să-i plătească cu aceeași monedă.

„Poate că tu însuși ești un asemenea papă!“

„De cele mai multe ori păstorii se umflă în pene, pe cheltuiala adunării. Ei se îndoapă cu carnea oilor și se îmbracă cu pieile lor. Oile slăbesc, și pastorii se îngrașă. Așa ia ființa papalitatea. Și în măsura în care crește papalitatea, slăbește viața spirituală.“

„Adunarea noastră ...“

„... are nevoie de o reformă.“ – îl întrerupse Ling.

„Dle șofer, vă rog, opriți! Nu am fost atent la stații, și am mers prea departe!“

Frânele scârțâiră, iar autobuzul se opri dintr-odată.

Ei coborâră și puseră geamantanele pe trotuar.

Autobuzul plecă mai departe.

Era pe la ora șapte seara. Zăpada și stelele sclipitoare de pe cer luminau în întuneric. Departe, spre vest, deasupra lanțului de munți, se putea vedea steaua Venus.

„Trebuie să ne grăbim, Ling! La ora opt începe adunarea!“

Tocmai vreau să plece, când trecu pe lângă ei o siluetă încovoiată. Bjornas puse iarăși geamantanul jos.

„Bună seara, Röst. Mergi acasă? Salută-l, te rog, pe fratele Ling.“

Bjornas le făcu cunoștință. Ling îndreptă o privire cercetătoare spre Röst, care se uita spre fiord.

„Nu te-am mai văzut de mult timp.“ – spuse Bjornas.

„Nu, în ultimul timp nu ne-am întâlnit.“

Vocea lui avea un sunet obosit.

„Scuză-mă, trebuie să mergem mai departe. Pe curând, Röst! Transmite din partea mea salutări soției!“

„Este membru în adunare?“ – întrebă Ling, când Röst nu-i mai putea auzi.

„Da.“

„Dar nu părea deosebit de fericit.“

„N-ai nimerit-o!“ – râse Bjornas – „Este proaspăt căsătorit.“

Cei doi pastori se întoarseră înapoi câteva case și sunară la ușa casei lui Lyngeid.

Dna Lyngeid deschise.

Bjornas le făcu cunoștință:

„Pastorul Ling – dna Lyngeid, gazda ta pentru o lună.“

„Bine ați venit!“ – zise ea simplu.

Casa era luminoasă și încălzită. Lyngeid ieși din bucătărie, cu Tordis de mână. Îl primi deschis și prietenos pe Ling.

„Renunțăm la formalitățile obișnuite, căci este deja târziu. Pot să vă invit la masă?“

Îi conduse în bucătărie, și-i invită să ia loc; după ce Ling îi salutase pe Dordi și pe Per. Nimeni nu se scuza că-i invitaseră pe vizitatori în bucătărie. De fapt, ce era acolo de scu-zat? Bucătăria era mare, luminoasă și aerisită. La ferestre atârnav perdelor drăguțe, iar în vitrine lucrurile erau frumos aranjate, pe rafturi îmbrăcate în hârtie albă. Mâncarea nu era opulentă, ci tocmai bună pentru niște oameni sănătoși. Și aici erau destui dintre aceștia.

Lui Ling îi sări în ochi faptul că Lyngeid nu încercase să se evidențieze în fața lui, arătând ce frumos știu copiii să spună rugăciunea la masă. El însuși adresă câteva cuvinte simple lui Dumnezeu, în care Îl rugă să binecuvânteze mâncarea și pe vizitator.

Ling schimbă o privire cu Bjornas, care parcă ar fi vrut să zică:

„A fost puțin cam exaltat.“

„Așteaptă numai, încă n-ai văzut nimic.“ – îi dădu de înțeles privirea cu care îi răspunse Bjornas.

* * *

Din atmosfera din adunare era clar că trebuia să se întâmple ceva. Lui Ling i se dusesse deja faima; astfel că adunarea era plină până la balcon.

Coriștii erau toți prezenți, și gata să cânte. Instrumentele acordate stăteau pe suporturile lor. Tinerii se uitau nerăbdători și nervoși în jos, la adunarea arhiplină. În fața ușii era aglomerație, căci nu mai erau locuri libere. Atunci fură deschise larg ușile de la sala mică, căci adunarea de rugăciune se terminase. Nu luaseră prea mulți parte la ea; și după deschiderea ușilor, sala mică se umplu imediat.

Și atunci veni ră pastorii.

Bjornas, bine dispus, saluta din cap pe cei din jurul; în timp ce Ling mergea înainte, cu pași mici și hotărâți. Își scoase căciula și paltonul, și se duse pe podium. Din clipa aceea el controla întreaga adunare. Totul devenise un singur organism, sub conducerea unei voințe dominante.

Bărbatul care era acolo sus nu manifestase o bunăvoință exagerată; el nu salutase pe nimeni. Își lăsase doar privirea să treacă peste cântăreți, ca și cum ar face o radiografie a coriștilor. Cei mai mulți se înfioraseră ușor, și se supuseseră puterii din ochii lui căprui, care parcă-i străpungea.

„Vă rog să începeți!“ – zise el scurt.

Ei cântară ritmic și tare, acompaniați de viori.

Ling dădu din cap, în semn de apreciere.

„Încă una, prieteni! Vă rog, încă una!“

Cântecul era fluent; vocile și instrumentele erau într-o armonie perfectă. Cântăreții erau inspirați, cântatul lor și sunetele instrumentelor făceau să vibreze sentimentele adunării. Corul și adunarea se regăsiseră într-un ritm care te umplea de fericire.

În timpul cântării, Ling se dusesse la amvon. El era adevăratul dirijor. El dirija cu forța

spiritului său. Cântăreții simțeau lucrul acesta, ca și toată adunarea prezentă. Ei erau în mâinile lui, ca un lut moale.

Cântarea se termină. Atunci Ling anunță o cântare simplă și cunoscută de către adunare, o cântare comună, cântată de adunare, împreună cu corul. Începu orga. Adunarea cânta. Când se sfârși strofa a patra, el ridică mâinile.

„Mai tare, prieteni! Mai tare! Să cânte toți! Orga ceva mai încet!“

Și ei cântară. Ce-i drept, se uitau zâmbind unii la alții, dar de cântat cântară. Un val de voci care cântau! Ca vuietul unei cascade! Sunetele orgii se stinseră.

„Și corul să repete încă o dată ultima strofă!“

Corul repetă ultima strofă. Pentru un moment se părea că vor termina ... dar atunci cântară încă o dată, fără să le fi cerut el. Ling zâmbi. Îi câștigase de partea lui. Și imediat după aceea zise:

„Să ne ridicăm la rugăciune.“

Marea adunare se ridică, și zgomotul puternic produs de mișcarea lor umplu pentru un moment adunarea.

„Bjornas, Bakke și Lyngeid să ne conducă în rugăciune.“

El îi numise pe cei trei, căci numai nume lor le cunoștea.

Primul se rugă Bjornas.

Bakke continuă, calm și cu cuvinte simple.

Pauză.

«Lyngeid!“

Tăcere.

Ling era pe cale să piardă puterea asupra adunării. Se arătau deja semne de neliniște. El salvă însă situația, rugându-se el însuși.

Era o rugăciune ciudată. Cuvintele erau scurte și pline de putere; ele tremurau ușor, sub puternica mișcare care le împingea din interior. Chiar și sentimentul părea să se supună controlului voinței sale. La sfârșitul rugăciunii, el aminti de duhul Diavolului, și-l rugă pe Dumnezeu să-l potolească.

Suspine de peste tot îi dădură de înțeles că adunarea era de aceeași părere.

Lyngeid îndura chinuri sufletești. Acum îl întrerupseseră pentru a treia oară. Fusese exclus din nou.

Corul cântă încă o dată, acompaniat cu toate instrumentele. În sfârșit, începu predica. Asta, da, vorbire! O minune a logicii ... expresii ușor de înțeles, potrivite, rostite cu putere de convingere!

Oamenilor li se prezentă subiectul în mod sistematic și cronologic. Totul era natural și clar; un apel la rațiunea sănătoasă. În plus, vorbirea era bine împănată cu povestiri emoționante, astfel că ascultătorii aproape plângeau. Alte ilustrații prezentaseră episoade trăite, în care unul sau altul depuseseră o mărturie curajoasă pentru Cristos, ceea ce avu ca efect faptul că ascultătorii își regăsiră liniștea. Și ei vor să fie curajoși și puternici. El își termină vorbirea cu invitația adresată ascultătorilor, ca cei care nu l-au primit încă pe Cristos, să se hotărască acum pentru Cristos. Ei se puteau hotărî, dacă doreau cu adevărat!

Ling avea tactică. El ceru să se cânte un coral înflăcărat, prin care atmosfera a adunării crescă și mai mult. Apoi cântă corul, și cei prezenți cântau refrenul împreună cu el. Atmosfera nu avea voie să se relaxeze niciun moment.

Toți erau conștienți că seara de evanghelizare nu se terminase odată cu predica.

„Să ne plecăm și să ne rugăm în tăcere. Credincioșii nu trebuie să se uite, atunci când le

voi cere celor neconvertiți să se hotărască pentru Isus. Lor le va fi mai ușor să se decidă, când nu vor vedea atâția ochi îndreptați asupra lor. Deci ...“

Zgomotul produs de oamenii care se plecau și de scaunele rabatabile trecu ca un foșnet prin adunare.

În momentul următor răsună din nou vocea lui Ling, îndemnând și insistând.

Jos, în sala mare a adunării, ședea un grup de oameni, în cea mai mare parte tineri, cu capul ridicat. Majoritatea erau ca hipnotizați de puternica voință de acolo de sus. Sub balcon stătea în picioare un grup de bărbați tineri. Ei erau liniștiți.

„Este cineva care vrea să se întoarcă la Dumnezeu? Fă-o acum ... acum ... încă în seara aceasta, și arată lucrul acesta printr-o ridicare de mână!“

„Eu aș vrea.“ – șopti o fată prietenei sale – „Și tu?“

„Nu, nu ... nu în seara asta. Dar tu poți să ridici mâna!“

„Atunci mai aștept și eu.“

„Cercetați-vă cu seriozitate, suflete tinere! Gândiți-vă la veșnicie! Nu vreți să ascultați de Dumnezeu? Hotărâți-vă acum!“

Vocea lui Ling deveni monotonă și insistentă.

„Este cineva aici. Dumnezeu să te binecuvânteze, frate! Lasă mâna jos! Mai este cineva? Mai vrea să se hotărască cineva?“

Un băiat îi șopti ceva altui băiat. Celălalt dădu din cap.

„Încă doi! Dumnezeu să vă binecuvânteze, frați tineri! Lăsați mâna jos! Mai este cineva? Mai este cineva în partea aceasta sau la balcon? Mai este cineva în partea aceasta? Gândiți-vă la moarte! Timpul trecea-n zbor. Ocaziile devin tot mai rare. Tocmai acum trece Isus pe lângă voi.“

O fată aruncă o privire lungă și neajutorată unui grup care ședea chiar în spate, și ridică și ea mâna.

„Încă una! Dumnezeu să fie lăudat! Nu mai este nimeni? Gândește-te că prin mâna ta ridicată îți poți hotărî viitorul veșnic!“

Vocea lui Ling răsună insistent. Ea îi făcu pe oameni să se cutremure până în adâncul inimii. Ea îi obosea și-i captiva; iar ei ridicau mâinile.

„Ridică mâna, nu te lăsa legat de Satana! Da, așa este bine! Încă cineva? Poate la balcon? Da, și acolo sunt doi ... ba nu, trei. Roagă-te, popor al lui Dumnezeu, roagă-te!“

Dordi Lyngeid ședea lângă tatăl ei. Mâinile lui îi acopereau fața. Ea nu știa dacă el plânge sau nu, dar spatele lui era zguduit de tresăriri ciudate. Ea însăși era speriată, căci se simțea așa de împietrită și rece.

Poate că tocmai acum era ora ei ... când, dintre toate bunurile acestui pământ, nu-și dorea nimic mai mult, decât să se predea lui Dumnezeu!

Dar cu toată căldura din jurul ei, se simțea așa de rece. Oare cum o fi arătând sufletul lui Sevrin Li? El ședea în fața ei, și părea așa de liniștit. Aruncă o privire spre Bakke, care ședea chiar în față.

Între timp, Ling continua să vorbească; el puneă întrebări, și tot el răspundea.

„Acolo este unul ... doi! Deci nu mai este nimeni? Haideți atunci să ne plecăm pe genunchi!“

Zgomotul era ca izbirea valurilor de țârm. Se începu rugăciunea. Bjornas și Ling treceau printre rânduri și insistau la cei care încă ședeau sau stăteau în picioare. Cei care ridicaseră mâna dispăruseră în mulțimea celor îngenunchiați. Cu ei nu vorbea nimeni. La ei era totul în ordine. Cineva se rugă cu voce tare și stridentă, astfel că sunetul cuvintelor lui

erau reflectate de plafonul sălii de adunare. Un altul de-abia se auzea.

„Predați-vă acum!“ – se auzea vocea lui Ling, care chema întruna.

Îi răspunse o voce în șoaptă.

Vocea lui se auzi în mijlocul rugăciunii altuia:

„Doamne, Tu vezi aici pe unul care Ți se predă ...!“

Și câțiva membri simpli din adunare merseră de la un neconvertit la celălalt. Pe la unii trecură mai mulți. Se prezentau la ei unul după altul, și-i invitau insistent să intre în comunitatea celor convertiți.

În final, nu mai aveau pe cine să convingă. Atmosfera părea să se liniștească. Ling propuse să se cânte o cântare, și, în timp ce cântau, adunarea se ridică în picioare.

Ling adresă acum câteva cuvinte celor nou-convertiți:

„Acum trebuie să rămâneți fideli hotărârii voastre. Afară, în viața zilnică, veți întâlni felurite ispite. Păstrați ce aveți, ca nimeni să nu vă ia coroana!“

Îndemnurile sale căzură blând și iubitor în inimile zdrobite, și maturiză hotărâri puternice, ca de acum încolo ei trăiască pentru Domnul.

* * *

Un întreg grup de oameni plecă cu autobuzul pe strada Fiordului. Printre ei era Röst, cu tânăra lui soție. În ochii lui era o lumină ciudată ... ca de la un foc aproape stins, care a mai primit încă o dată combustibil. Sufletul său sleit căpătase iarăși forța necesară, ca să înceapă o viață dificilă, dar nouă. Fața soției lui era palidă, ceea ce era probabil din cauza stării ei. El îi zâmbi încurajator.

Sevrin Li venise ca să se așeze lângă Dordi. Niciunul n-avea chef de vorbă, dar Sevrin simțea tot mereu imboldul de a o privi pe Dordi. Fața ei frumoasă și gura ei energică îi atrăgeau tot mereu privirea. Când li se întâlneau privirile, el se făcea că se uită pe fereastră.

Lyngeid și Ling ședeau tăcuți, unul lângă altul. Pe fața lui Ling mai strălucea încă radierea focului zelului sfânt, care se aprinsese în el. Ochii visători ai lui Lyngeid arătau că gândurile lui hoinăreau departe.

Sevrin coborî primul. Repede și cam sfios, îi dădu mâna lui Dordi și-și luă rămas-bun, cu o apăsare de mână scurtă și tandră. Îmbujorarea caldă de pe fața ei proaspătă căpătă o culoare și mai închisă. Celorlalți, Sevrin le spuse doar „noapte-bună“, și coborî. Apoi autobuzul se opri în fața casei lui Lyngeid. Röst și soția lui trebuia să meargă mai departe.

Ling se afla încă tot sub efectul serii. Se plimba încolo și înapoi prin camera de zi, unde se așezaseră ceilalți, și-și frecă mâinile, ca și când i-ar fi fost frig. Tare i-ar fi plăcut doamnei Lyngeid să afle cum decursese seara de evanghelizare, dar renunță să pună alte întrebări, atunci când soțul ei mormăi ceva neînțeles. Îi citea răspunsul lui de pe față.

Între timp Ling, care era străin aici, înțelese greșit lucrul acesta, mai ales că și el își avea gândurile lui.

„A fost minunat, soră! Cincisprezece suflete în seara asta! Harul lui Dumnezeu este mare!“

Îl apucă pe Lyngeid de umeri și-l zgâlțâi prietenește, și puțin nervos.

„Cincisprezece suflete mântuite, Lyngeid! Cincisprezece ...“

Dar el se uita trist în ochii lui, și nu-și îndepărta privirea de la el.

„A fost măreț.“ – zise el.

Ling și-a luat mâinile de pe umerii lui Lyngeid. Dintr-odată, parcă cei cincisprezece convertiți nu era deloc ceva măreț.

„Cum de-ai reușit să-i numeri așa de repede?”

Brusca indispoziția lui Ling se evaporase ca prin farmec. Întrebarea lui Lyngeid îi readuse buna-dispoziție. El râse scurt și ușurat.

„Trebuie să știi că eu sunt familiarizat cu așa ceva.”

Dar următoarea întrebare a lui Lyngeid îl descumpăni iarăși:

„Crezi că și în cer au fost tot cincisprezece?”

„În cer?”

„Da. Eu mă gândesc la Cel care numără acolo, sus!”

„Cu omul ăsta, pur și simplu nu se poate vorbi.” – se gândi Ling în sinea lui.

El se simțea oarecum încolțit, și căuta spasmodic o ieșire. Și o găsi. Tonul lui era ferm, când spuse:

„De ce n-ai vrut să te rogi astă-seară?”

Ochii lui Lyngeid se întunecară. Fața lui exprima durere.

„În lucrurile spirituale nu sunt obișnuit ca să ascult de ordinele altora.” – zise el liniștit.

„Dar eu nu ți-am dat ordin, numai te-am rugat!”

„Ordin sau rugămintă ... nu aveam voie să mă rog ... și nici nu vream.”

„Nu înțeleg.” – bâigui el.

Fața lui Lyngeid se strâmbă, într-un zâmbet dureros și obosit.

„Ling, ai fost vreodată întrerupt din vorbire cu o cântare?”

„N-nu.” – răspunse el șovăind; și de uimire rămase cu gura întredeschisă

„Atunci nu poți să înțelegi așa ceva.” – zise Lyngeid.

XI

Într-o după-amiază urâtă și neplăcută din februarie nu mai ninge. Dar din sud-est, vântul sufla tot mai tare și mâna din loc în loc câte un val de zăpadă. Vântul se juca numai cu zăpada proaspăt căzută, căci cea de mai înainte înghețase deja. În rest, părea că va urma o schimbare bruscă a vremii. Se anunța iarăși ninsoare, și apoi câteva zile geroase.

Dna Röst era tot în pat. Pe plapumă și pe noptieră se aflau împrăștiate reviste și romane. Câteva dintre ele căzuseră pe dușumea, acoperind pe jumătate cizmele răsturnate și papucii de casă. Abajurul veiozei era dat jos, ca ea să lumineze mai bine.

Dna Röst stătea în pat.

Focul trosnea în sobă. Stian făcuse focul înainte de a pleca la serviciu, și stivuisse înaintea sobei lemnele de foc. De atunci dna Röst se sculase din când în când, să mai pună câte un lemn pe foc, după care se strecurase iar sub plapumă.

Ea stătea tolănită, cu brațul gol sub cap, în timp ce ochii ei parcurgeau fugitiv paginile; iar pe față îi apăru un zâmbet încordat, dar satisfăcut. Își schimbă de câteva ori poziția, căutând-o pe cea mai comodă sau ca o altă ființă să stea mai bine – zâmbind fericită.

Deodată tresări, căci auzise un zgomot. Bătuse cineva în ușa de la bucătărie?

Puse revista jos.

„O fi cineva cu o factură.” – se gândi ea – „Mai bine să creadă că nu sunt acasă.”

Se auzi iarăși bătaia în ușă.

Rămase nemișcată în pat și trase cu urechea mult timp, dar nu auzi pe nimeni plecând.

În cele din urmă se sculă, se îmbracă cu o haină și se încălță cu papucii uzați. Cu pași ușori, merse și deschise ușa care dădea în bucătărie. Ar fi vrut s-o deschidă fără zgomot, dar balamalele ușii scârțâiră.

Se auzi a treia oară bătaia la ușa.

„Cine-i?“ – întrebă dna Röst.

„Ah, sunt eu, Agna Lyngeid!“

Dna Röst nu știa dacă să deschidă sau nu ușa.

„Încă nu sunt îmbrăcată cum trebuie.“

„Nu-i nimic! Deschide odată, căci este tare frig afară!“

Sigrid răsuci cheia în broască, și dispăru șchiopătând și tremurând de frig în cameră.

„Intră!“ – strigă ea, fără să o aștepte până intră.

Dna Lyngeid îi văzu picioarele goale, în timp ce ea se grăbea să intre în cameră; apoi Sigrid trânti ușa în urma ei.

Nu era prima oară, când dna Lyngeid o vizita pe Sigrid. O privire, familiarizată deja cu ceea ce vedea, trecu peste vasele nespălate, din ziua precedentă. Așa era aici întotdeauna. Încă din pragul ușii, o izbi aerul înăbușitor și greu din camera de zi. Ea lăsă ușa întredeschisă și ajunse tocmai la timp în cameră, ca să vadă dispărând sub plapumă un teanc de reviste. Rămăseseră doar cele care acopereau cizmele.

Apoi dna Röst ieși încă o dată din cameră, și închise ușa spre bucătărie.

„Sunt cam sensibilă din cauza curentului.“ – zise ea, scuzându-se. Apoi se îmbracă și veni în camera de zi, unde era dna Lyngeid.

„Te pregătești de eveniment, după cum văd.“ – zise aceasta din urmă, și arătă spre maldărul de cămășuțe și hăinuțe aflate pe pat.

„Așa-i că-s drăguțe?“

Dna Röst ridică jaluzelele de la fereastră, și privea lenjeria de copii. Totul era de cea mai bună calitate.

„Sigrid, n-am știut că ești o croitoreasă așa de bună!“

„Ha-ha!“ – râse Sigrid, jenată – „Le-am comandat din catalogul cu lucruri de copii.“

Agna Lyngeid se uită uimită la Sigrid.

„Dar comandate, costă de trei ori mai mult!“

„Nu știu, încă n-a venit factura. Dar nu-i așa că-s foarte drăguțe hăinuțele? Ia uită-te numai la scutecele astea!“

Dna Lyngeid era încă speriată. I se părea că hăinuțele acelea frumoase nu se potriveau cu dezordinea din jur.

„Dar Sigrid, nu știi să coși?“

Dna Röst ridică din umeri.

„Nu cine știe ce.“ – zise ea într-o doară – „Este așa de plictisitor ...“

„... dar necesar!“

Atât expresia de pe fața doamnei Lyngeid cât și vocea ei trădau o seriozitate profundă, în timp ce o compătimea pe tânăra soție, care părea un copilandru.

„Trebuie neapărat să știi să coși? Acasă cumpăram totul de-a gata.“

„Da, în schimb mama a avut șansa să primească pensia după soțul ei. Sigrid, tu nu te poți compara cu ea!“

„Nu voi reuși să mă descurc?“

Dna Lyngeid duse o luptă grea cu ea însăși, și se rugă în tăcere. De atâtea ori ar dorise să stea o dată de vorbă cum trebuie cu tânăra femeie, fără experiență; dar îi fusese greu să înceapă discuția! În fond, ce-o privea pe ea?

„Îți vei distruge căminul!“ – În sfârșit, îi spusese, ce vrea să-i spună!

Sigrid era jignită.

„Era chiar așa de urgent să-mi spui asta astăzi? Ai bătut la ușă, de parcă cine știe ce s-ar fi întâmplat!“

„Nu. Vream doar să văd ce mai faci. Când n-am auzit niciun răspuns, și am văzut ieșind fum pe coș, m-am gândit că ești bolnavă. De aceea am bătut insistent. Dar vream să-ți spun de mult timp, că dacă nu ești atentă, căsnicia voastră nu va rezista. Noi femeile ...“

Ea fu întreruptă de Sigrid, care râse tare.

„Noi femeile – ha-ha-ha! Ce expresie caraghioasă! Noi femeile!“

Cum poate o femeie căsătorită să fie așa de copilăroasă, se gândi dna Lyngeid, mirată.

„Noi femeile,“ – continuă ea – „trebuie să fim atente să păstrăm dragostea bărbaților noștri. Nu este suficient dacă noi ...“

Ea coborî vocea, și șopti rușinată câteva cuvinte.

Sigrid roși ușor, iar apoi râse cu duioșie și convingere:

„Ah, Stian mă iubește așa de mult!“

„Știi tu că această dragoste a lui va persista?“

„Așa mi-a promis în adunare, la cununie!“

„Dragostea nu este legată de o promisiune. Poți să omori dragostea soțului tău cu o mâncare arsă, cu cartofi pe jumătate cruzi, și cu un miros urât.“

„Ah, așa de rău stau lucrurile cu dragostea?“

„Nu știu.“ – zise dna Lyngeid îngândurată – „Dar cred că-ți trebuie o dragoste foarte mare, care să reziste un an de zile în mizerie.“

Dna Röst aruncă fugitiv o privire în jur.

„Să nu crezi că la mine este întotdeauna dezordine.“ – zise ea morocănoasă.

„Nu întotdeauna, dar aproape întotdeauna!“ – răspunse cealaltă, fără ezitare.

„Mi se pare că ești cam îndrăzneță! În definitiv, este locuința mea!“

Ochii lui Sigrid fulgerau.

„Da, să admitem că sunt îndrăzneță; dar cred că pentru asta am un motiv bun.“

„Așa? Și care ar fi acela?“

„Pentru că țin la tine, Sigrid!“

Aceste cuvinte fuseseră de-ajuns, ca s-o liniștească pe Sigrid.

„N-am crezut niciodată, că este așa de greu să fii gospodină.“ – zise ea.

„Este lucrul cel mai greu care există,“ – spuse dna Lyngeid cu convingere – „iar să fii mamă este și mai greu.“

„Mi-am imaginat că a fi mamă este ceva foarte frumos.“

Sigrid zise aceste cuvinte cu o voce duioasă, aproape suspinând.

„Încă nu ești mamă, și totuși, ești deja. A fi mamă înseamnă a da viață. Tu ești deja mamă de mult timp.“

„Sună așa de frumos, Agna!

„Înțelegi că este un lucru serios? Îi dai copilului ceva din viața ta.“

„Sunt însă atentă să trăiesc bine și să mănânc bine.“ – o întrerupse Sigrid impertinent, pe Agna.

„Tu te gândești numai la corp. Dar sufletul?“

„Sufletul? Ce vrei să zici cu asta?“

„Tu-i dai copilului ceva din toată ființa ta.“

Pe fața lui Sigrid se reflecta naivitatea ei. Agnei nu-i scăpă lucrul acesta, dar se gândi că poate Sigrid o fi înțeles în cele din urmă. Și ca să împingă discuția spre miezul lucrurilor, zise:

„Știu că ai un teanc de reviste sub cuvertură.“
Sigrid se o privi speriată, și zise:
„Dar astea nu pot să facă niciun rău copilului!“
Dna Lyngeid nu răspunse imediat, ci cugetă un moment, ca apoi să zică cu voce tare:
„Tot ce-ți dăunează ție, dăunează și copilului.“
Sigrid deveni iarăși violentă.
„Dar ce rău pot să-mi facă niște reviste?“
„Crezi că nimic?“
„Nu. Îmi petrec numai timpul liber, citindu-le.“
„Biata de tine! Sigrid, eu n-am avut niciodată timp liber.“
Discuția se împotmoli. Dna Lyngeid observă că cealaltă vrea să fie lăsată în pace.
„Aș putea să te ajut cu ceva?“ – întrebă ea.
„Nu, nu știu cu ce. Adică, ba da. Nu știi în apropiere vreo croitoreasă? Ha-ha – rochiile mele devin prea strâmte, și trebuie să le mai lărgesc puțin.“
„Dacă aș fi în locul tău, n-aș face așa, căci mai târziu trebuie să le strâmtezi iarăși!“
„Și ce ești de părere să fac?“
„Oh, este mai ieftin, dacă îți cumperi o stofă simplă! Cred că Dordi te-ar putea ajuta la cusut. Ea a făcut un curs de croitorie.“
Dna Röst nu mai putea de recunoștință.
Ele discutară despre stofă și despre croială.
„Ai o mașină de cusut?“
„Oh, da! O mătușă din Oslo mi-a făcut-o cadou la nuntă. Dar n-am cusut niciodată cu ea.“
Și dna Lyngeid plecă.
Sigrid stătea în mijlocul camerei. Primise un nou imbold. Dar, unde să înceapă? Ea se decisă să înceapă cu dormitorul, și trase cuvertura de pe pat, unde ascunsese revistele.
Și se opri nehotărâtă. Oare în care citise ea ultima dată? Începu să caute. Da, asta era! Mai avea mult până la sfârșit? Răsfoi revista. Apoi se uită la ceas. Era numai ora 11:00. Stian venea acasă pe la ora 14:00.
Se decisă repede. Se culcă în pat îmbrăcată, se acoperi cu cuvertura, și-și continuă lectura întreruptă.
În aceeași zi, la amiază, Stian Röst primi o scrisoare de la un avocat, cu o somație de plată. Dacă vrea să evite alte cheltuieli și neplăceri, trebuia să achite factura în opt zile. Era vorba de achitarea unei garnituri de lenjerie de pat, care fusese deja livrată.
Scrisoarea nu avu niciun efect benefic asupra dragostei dintre Stian și Sigrid, cel puțin în timpul celor câtorva ore în care era el acasă.

XII

Vremea se schimbă brusc. Vântul dinspre sud cuprinse cald și ademenitor orașul, iar zăpada de pe acoperișuri începu să se topească. Peste tot picura și clipoceă. Afară, la fiord, care altfel era așa de pașnic și de liniștit, se auzea acum clipocitul apei, ca un chicotit înăbușit, care se continua de-a lungul versanților lui.

Schimbarea bruscă a vremii avu însă ca efect, faptul că peste tot era frig. La șantierul de bărci, niciunul dintre cei câțiva bărbați nu simțea nevoia de pauză. Ca să nu se răcească, trebuia să muncească continuu.

Și toți munceau.

Pentru sezonul de primăvară care urma erau tot felul de lucrări de făcut. Pânzele a două vase de sport fuseseră deja fixate. Terminaseră și balustrada de lemn, de jur împrejurul vasului.

Era în lucru un bac. Era treaba unui singur om, și cel care o făcea, bătea cuie, fiind în același timp atent să ocolească pe cât posibil locurile unde picura de pe acoperiș. Și lucrul acesta nu era întotdeauna ușor.

Rindeaua mecanică zumzăia și șuiera. Câțiva bărbați luau scândurile care erau prelucrate și le înlocuiau cu altele. Nu te puteai încălzi, uitându-te cum mașină își făcea singură treaba ei. În jurul oamenilor creștea grămada de talaj, mai ales în jurul celui care lua scândurile de la mașină.

Într-una din bărci lucra Sevrin. Vrea să se apuce de nituit. La început, barca arăta în interior ca un porc spinos; căci din toate inelele de lemn erau ieșite sute de cuie. Pantalonii nu rezistau, dacă trebuia să stai mai mult timp într-un asemenea porc spinos; iar Sevrin era îngrijorat din cauza unor „cicatrice“ destul de adânci, rezultate în această luptă a pantalonilor lui cu porcul spinos. Pantaloniul era plin de petice și de noi rupturi.

Mai întâi trebuia puse capetele de închidere la toate niturile. Un băiat, ceva mai tânăr ca Sevrin, ședea pe pământ, afară lângă barcă, și ținea bucușă pe capetele de strângere ale niturilor.

„Hei, Ola, bătrâne, dă-i acum!“ – zise Sevrin, râzând.

Avea un ciocan, o bucată de țevă de oțel și o cutie goală de la o conservă de pește, plină cu capse.

„Începem la pupă, jos la chilă, și apoi mergem scândură cu scândură în sus, pe partea tribordului. De la proră o luăm de la capăt, la babord.

Ola se târî sub barcă și se așeză pe spate.

„Ești gata, Ola?“

„Da-a!“

Ola lovi cu bucușă, ca să arate că se află la post; apoi ciocanul lui Sevrin bubui pe țeava de oțel, și capsă alunecă încet, până ce se afla în scândură. Apoi Sevrin mai lovi o dată ușor cu ciocanul, semn că erau gata cu acel cui. Ola bătu mai departe; și așa se înștiințau cei doi cu ajutorul ciocanului și al bucușei.

Ei lucrau în jurul bărcii, până ce ajunseră din nou la pupă.

„Ola, ți-e frig? Cred și eu că-ți este frig, când stai așa pe pământ. Du-te până în baracă și pune ceva lemne în sobă. Poți să stai acolo la căldură, până ce eu tai cuiele cu cleștele. Apoi nituim partea laterală.“

Ola dispăru.

Imediat după aceea apăru Lyngeid.

El controlă atent barca, pe toate părțile.

„Arată bine.“ – zise el.

Sevrin își sprijini mâna cu cleștele de tăiat cuie pe balustrada de lemn a bărcii.

„Aș vrea să te întreb ceva.“

„Întreabă-mă, Sevrin!“

„Este vorba despre prietenul meu, Elin. Ai vrea să vorbești odată cu el? El se află într-o situație grea. I-am spus că te voi întreba dacă poate să vină la tine.“

Lyngeid se gândi un moment. Era recunoscător că Dumnezeu îi dădea și lui de lucru.

„Dar, Sevrin, cel mai bine ar fi dacă ar coborî în baracă! La mine acasă nu putem fi

singuri, pentru că Ling locuiește acum la noi. Mai pune spre seară în sobă niște lemne, ca să putem sta acolo un timp.“

„Mulțumesc, este bine. La amiază îl voi căuta pe Elin și ...“

Lyngeid se duse în partea din față a bărcii.

„Sevrin, aici trebuie să mai bați un cui prin balustradă. Vezi că scândura este îndoită?“

„Da, așa este.“

Spre seară, vântul bătea mai tare. Era începutul unei mici furtuni, care venea dinspre sud. Când în șopron era un moment liniște, bărbații auzeau cum se spărgeau valurile mării de țarm, chiar dacă aici în golf, datorită poziției lui protejate, spargerea valurilor nu era niciodată gălăgioasă. Dar se auzea întotdeauna zgomotul produs de ele. Șopronul mare de bărci era asigurat prin mai multe cabluri. Într-o toamnă era cât pe ce să fie luat pe sus de vânt.

Acum era mai cald în atelier, deși curentul se simțea peste tot. Ambele bărci erau gata nituite; iar Sevrin și Ola lucrau la părțile lor de consolidare. Era la rând balustrada și baza de distanțare. Apoi venea teuga, iar mai târziu rama; dar acestea rămâneau de făcut a doua zi.

Întinericul se coborî dintr-odată, și fură aprinse lămpile.

Lyngeid ședea pe bancul lung de dat la rindea și trasa bucățile de lemn curbat, necesare pentru câteva bărci de salvare, care urmau să fie construite, îndată ce erau scoase din hala de construcție celelalte două bărci. Îl ajuta și Ola, ținând șablonul curbat, după care Lyngeid făcea trasarea.

„Ola, tu ce mai faci?“ – întrebă brusc Lyngeid.

El se rezemă de bancul de dat la rindea, cu coatele sprijinite pe el, și strânse metrul pliant. Ola stătea lângă el. Știa la ce face aluzie Lyngeid, și pentru un moment își pierdu cumpătul. Dar apoi zise deschis:

„Ah, nu prea grozav!“

„Nu prea grozav?“

„Nici nu este prea simplu să continui lupta. Dar probabil că așa se întâmplă tuturor celor care s-au convertit.“

„Ola, care este scopul luptei tale?“

Ola zâmbi, sigur de reușită. Meșterul vrea cu doar să-l pună la încercare.

„Când cineva s-a hotărât să devină creștin, atunci trebuie să încerce să fie altfel decât înainte.“

„Și reușești?“

„Da-a! Uneori simt însă că nu se poate ...“

„Atunci înjuri, nu-i așa? Și înainte trăgeai repede o înjurătură.“

Ola se uită la el, vesel.

„Am reușit să mă stăpânesc ... din seara aceea, când am ridicat mâna.“ – zise el bucuros.

„Dar în interior, Ola?“

„În interior?“

„Înjură ceva în tine?“

Ola căzu pe gânduri.

„Oh, da! Dar mă concentrez să nu cad din nou.“

Lyngeid se uită trist la el.

„Însă, Ola, vei cădea iarăși!“

Ola se uită țintă la el, roșu la față. Apoi și bâlbâi:

„Nu crezi că voi reuși?”

„Nu.” – zise Lyngeid ferm.

Ola se sperie și mai rău.

„Oare de ce nu?” – întrebă el; și întrebarea lui suna aproape implorator – „Atunci când am luat o hotărâre așa de puternică?”

Lyngeid îl privirea cu toată căldura și bunăvoința lui posibilă.

„Nu, Ola, nu vei reuși! Căci tu vrei să trăiești, mai înainte de a fi ajuns la adevărata viață.”

Lyngeid se întoarse și plecă. Oftă. Vântul dinspre sud-vest sufla și mai tare prin șopro-nul de bărci; și el oftă.

Între timp, Ola rămăsese pe loc, total descumpănit. Se simțea mizerabil. Se concentrează și mai mult în munca lui, dorind ca meșterul să revină; dar acesta nu se întoarse.

Atunci se duse într-un colț întunecat, căutându-și ceva de lucru. Acolo își șterse repede ochii – poate că erau primele lacrimi pentru păcatele lui.

Sevrin duse lemne de foc și talaj în sala de mese, căci era spre seară.

„De ce mai pui lemne pe foc, acum, când am terminat lucrul?” – îl întrebă fugitiv unul dintre bărbați.

„Păi, în sala de operații, meșterul are nevoie de căldură!”

„Meșterul ... operații ...?”

Dar Sevrin plecase deja mai departe.

Apoi se termină și programul de lucru.

Oamenii adună gunoiul cu mătura într-un colț, și apoi plecară unul după altul. Ola îl privi mult timp pe Lyngeid, atunci când trecuse pe lângă el. Lyngeid îi văzu privirile, și zâmbi în sinea lui.

Sevrin plecă ultimul.

Dintr-odată, se făcu liniște în atelierul constructorului de bărci. Vântul trecea, vâjâind între zidurile și pereții de stâncă, de pe ambele părți ale șantierului. Ți se părea că auzi respirația neconținută și grea a unui uriaș obosit.

Lyngeid făcu ceea ce făcea deseori, când era singur. Își împreună mâinile și se rugă. În rugăciune, se gândi și la Ola. Apoi începu să mediteze. Ceea ce-l preocupa cel mai mult în ultimul timp era relația lui cu Dumnezeu și atitudinea lui față de lucrurile credinței. Oare să fie adevărat că era un pietist așa de înveterat, care socotea drept păcat manifestările vieții umane? Nu putea crede așa ceva, căci iubea viața și se bucura din plin de frumusețea naturii. Era oare un sclav, el care se străduia ca puterea eliberatoare a Evangheliei să intre în conștiința oamenilor? Era sclavie, dacă trăia o viață sfântă, înaintea lui Dumnezeu?

Nu era oare intenția lui Dumnezeu, ca mântuirea Sa să se imprime în viață, ca un sigiliu? Și nu ai dreptul ca după modul de viață al unui om să deduci ceea ce este în inima lui? Ei râdeau de el ... creștinii râdeau de el ... toată adunarea râdea de el. Ei ziceau: „Lyngeid, te-a depășit evoluția! Tu ești o curiozitate, ca să zicem așa, o piesă de muzeu, cu părerile tale învechite despre creștinism!” – Așa vorbeau ei. Chiar și prezbiterii.

Lyngeid își sprijini brațele pe balustrada unei bărci neterminate, și murmură încet:

„*Cercetează-mă, Dumnezeule, și cunoaște-mi inima!*” (Psalmul 139:3)

Apoi auzi în spatele lui un zgomot. Se întoarse brusc.

În fața lui sta Elin.

„Ah, tu ești!” – și-i întinse mâna.

Elin avea în jur de 24-25 de ani. În lumina sărăcăcioasă arăta palid. Avea fața „căzută“, și sub ochii lui stinși avea cearcăne negre. Era înalt și subțire. Lyngeid încercă să-l privească în ochi, dar nu reuși.

„Ai vrut să vorbești cu mine?“

„Da, adică, dacă nu este nicio ...“

El se opri dezorientat.

„Hai, să intrăm acolo.“

În drum spre sala de mese, Lyngeid stinse lămpile și lăsă numai una aprinsă.

Sala de mese era mică și joasă. Mirosea ușor a mâncare. În rest, aici mirosea peste tot a lemn. Într-un colț se afla o masă pliantă; în spatele ei se găsea o canapea. Între o bancă și soba din colț era o fereastră mică.

Soba era un cămin mic, cu o plită pe care se putea încălzi cafeaua. Acum trosneau în el câteva bucățele de lemn de pin, îmbibat cu rășină.

„Da, Elin, după cum vezi, aici n-avem lumină. Dar ne vom descurca noi. Ia loc!“

Lyngeid arătă spre partea băncii, aflată cea mai aproape de sobă. Mai puse niște lemne în ea, și lăsă deschisă ușa sobei.

„Mai luminează puțin.“ – zise el, și se așeză pe locul liber din colț.

Elin își sprijini coatele pe masă. Raza de lumină din ușa sobei crea un joc de întuneric și lumină, după cum strălucea flacăra pâlپătoare.

„Deci, Elin?“

Elin privea peretele din fața lui. Fața lui avea o expresie chinuită, de parcă i-ar fi fost greu să răspundă.

„Sunt așa de nenorocit.“ – spuse el încet.

„Ce-ți lipsește?“

Elin vru să răspundă ceva, își deschise o dată gura, dar o închise iarăși. Lyngeid așteptă. Și deodată Elin izbucni:

„Nu pot să fiu mântuit.“

După intonație, Lyngeid se aștepta ca aceste cuvinte să fie urmate de un torent de lacrimi. Dar nu urmă nimic.

„Asta-i un lucru serios.“ – zise Lyngeid liniștit – „De altfel, este ceva nou.“

„Ceva nou?“

Elin aruncă o privire fugitivă spre el, dar imediat își întoarse din nou fața spre perete.

„Da, este ceva nou pentru mine, să întâlnesc un om care nu poate fi mântuit.“ – zise el calm, și fără nicio urmă de ironie

„Întotdeauna am crezut că un asemenea om nu există.“

„Însă aici este unul.“

Lyngeid îl privi interesat.

„Nu arăți altfel decât ceilalți păcătoși!“

„Nu, în exterior nu se vede.“

Lyngeid deveni atent. Băiatul era mai profund decât crezuse el.

„Deci în interior, nu-i așa? Da, acolo obișnuiește păcatul să se cuibărească.“

„Nu mai rezist. Nu mai rezist într-o stare așa de mizerabilă!“

„Am observat că într-o seară ai ridicat mâna, că te-ai pocăit.“

„Ah, am făcut asta de mai multe ori.“

„Și nu ajută la nimic?“

„Nu, în orice caz, eu nu am observat nimic.“

În răspunsul era o urmă notabilă de amărăciune și de îndărătnicie. Următoarele cuvinte le pronunță parcă mânios:

„Ei își închipuie că nu ai decât să ridici o mână sus, și păcatul dispare deja!”

Acum privirea lui se opri asupra lui Lyngeid. Și ochii lui păreau roșii, dar erau numai reflexele căldurii care venea de la sobă. Lyngeid tatona terenul cu atenție.

„Trebuie să ai păcatele iertate.” – zise el.

„Tocmai lucrul acesta este imposibil la mine!”

„Da, la tine este imposibil – dar nu la Dumnezeu.”

„Ah, nici Dumnezeu nu poate!”

Lyngeid știa deja multe despre acest tânăr. Nu numai că de câțiva ani îl întâlnise de câteva ori ocazional, ci chiar din clipa în care Elin intrase în sala de mese; atunci el văzuse imediat despre ce era vorba la el.

În sobă trosneau lemnele, iar flăcările dansau zburdalnice. De afară vântul urla prin crăpăturile înguste, iar zgomotul izbirii valurilor de stânci se auzi până la ei, în pauza care urmă după ultimele lor cuvinte.

Elin se lupta cu o mărturie.

Fața lui palidă se făcuse mai albă. El se uita țintă spre ușa sobei.

Lyngeid vru să-l ajute.

„Nu, când Dumnezeu nu ne mai poate elibera, atunci ...”

Din el ieșea un găfâit înăbușit, ca un geamăt:

„Sunt sclavul unei patimi ...”

Pe fața lui Lyngeid nu se vedea nimic din care el să deducă că era surprins. Elin se uita curios la fața lui, ca să descopere pe ea o expresie de dezgust. În loc de asta, văzu o față plină de înțelegere.

Lucrul acesta făcu să-i dispară paralizia. Își puse deodată mâinile pe față și izbucni într-un plâns nestăpânit; și printre degete începură să-i curgă lacrimile. Ele străluceau în lumina care venea prin ușa sobei.

Lyngeid îl lăsă să se ușureze, plângând. Mai puse fără grabă în foc câteva capete de scânduri, și se așeză iarăși. În cameră se făcu mai întuneric, pentru că ele nu se aprinseră imediat; iar flăcările se întetiră doar după câteva minute.

Trosnind și pocnind puternic, și focul s-a reaprins. Flăcările dansau pe pereți și pe tavan.

Elin se liniști iarăși. Mai suspina doar, tremurând, ca un copil, care se oprește din plâns.

„Toată viața mea tânără este ratată.” – ieși încet și dureros de pe buzele lui – „De mulți ani n-am mai avut nicio zi fericită.”

„Este oare sentimentul de vinovăție, care ...”

„Rușine și ură!”

„Ură?”

„Da, ura împotriva celor care m-au dus la patimă. Ea arde în mine – Oh, aș putea să-i omor!”

Elin era alb la față.

„Dumnezeu știe, poate c-o și fac într-o zi.” – adăugă el, tremurând.

„Elin, asta nu te va salva!” – spuse Lyngeid calm.

„Nu, pe mine nu mă poate salva nimic.” – oftă el disperat.

„Ba da, Elin! Isus!”

„Nu, nici El. Ah, Lyngeid, sunt atâția în situația mea. Suntem nefericiți. Ne plecăm ca-

pul la evanghelizare și plângem. Ni se dă sufletelor un nou impuls, și ne luptăm. Apoi cădem iarăși. Ah, ne plecăm și cădem iarăși! Lyngeid, nu reușim să ne eliberăm din lanțurile și puterea păcatului!“

Lui Lyngeid i se părea că nu mai văzuse niciodată un om așa de nefericit. În fața ochilor săi se afla un om căzut sub puterea păcatului.

„Elin, Isus te poate elibera!“

„El nu te poate elibera, atunci când ai o asemenea patimă ... am tot încercat ...“

„Tocmai asta este greșeala ta!“

Elin își opri brusc privirea asupra lui, imploratoare și totodată speriată.

„Care este greșeala mea?“

„Consideri eforturile tale drept lucrarea salvatoare a lui Dumnezeu.“

„Și ce trebuie să fac?“

„Să renunți la eforturile tale, să renunți la propria ta putere. Salvarea este un cadou și așa se primește, nu prin fapte!“

Elin dădu din cap, uimit.

„Să renunț? Asta-i ca și cum s-ar arunca cineva cu capul în jos, într-o prăpastie.“

„Elin, nu vei cădea adânc!“

„Ah, Lyngeid ... cad și iar cad ...“

„... în brațele salvatoare ale lui Dumnezeu, Elin!“

„Salvare de așa ceva? După cum se pare, nu știi despre ce fel de păcat vorbesc eu. Murdar ... dezgustător ... îngrozitor ...“ Fața lui Elin făcu o grimasă de dezgust.

„Elin, eu una știu: Isus te salvează de păcatele reale.“

Ceva mai târziu, soba cea mică își revărsa lumina ei peste doi bărbați îngenuncheați, care veniseră înaintea Dumnezeului milos ... cu poveri, pe care ei înșiși nu le puteau purta.

* * *

„Ce târziu vii în seara asta.“ – zise dna Lyngeid.

Masa era pusă și ei așteptau să cineze. Ling se plimba îngândurat prin cameră.

„Da, am avut ceva deosebit de rezolvat.“ – zise Lyngeid calm.

Nu-i putură vedea licărirea de bucurie de pe față, căci tocmai se aplecase deasupra chiuvetei, să-și spele mâinile și fața.

„Mă bucur de cină, dragă!“ – zise el cu o voce liniștită.

XIII

Activitatea lui Ling produsese în oraș o mișcare considerabilă. În cele 14 zile, fuseseră obținute rezultate mărețe. Mulți oameni declarau că își clarificaseră relația lor cu Dumnezeu. Adunarea era în fiecare seară arhiplină. Erau angajate în lucrare toate resursele umane care stăteau la dispoziția adunării. Ling era omul care știa cum inspire și să utilizeze. Nimeni nu se plângea că ar fi obosit, deși serile petrecute în adunare erau lungi.

Bjornas radia. Nu simțea nici cea mai mică umbră de invidie, față de acest bărbat, care cucerea tumultos orașul și adunarea. Dimpotrivă! În fond, toate acestea însemnau o creștere a numărului membrilor adunării. El se bucura de lucrul acesta! Era complet ocupat cu organizarea noilor „trupe“, și-și bătea capul cum să înființeze noi grupe și cercuri de lucru. Trebuia să dea de lucru tinerilor, să le țină treaz interesul, altfel plecau în altă parte – în cel mai bun caz, în alte organizații creștine.

Și din punct de vedere financiar, lucrurile decurgeau ireproșabil. Sumele colectelor strânse erau mari. Mobekk avusese dreptate – era o afacere bună; dacă se putea vorbi de afacere într-un asemenea context.

Mobekk însuși era un om minunat! Duminică după-amiază, el îi strecurase pe furiș o bancnotă de 50 de coroane, când se afla în mijlocul câtorva membri din adunare. Bietul băiat, păruse așa de jenat, când zisese:

„Bjornas, pune mărunțișul ăsta lângă celelalte; din păcate, azi dimineață am uitat acasă banii pentru colectă.“

Era frumos pentru un pastor de adunare, să simtă sentimentul părtașiei creștine, de care erau toți însuflețiți – sau cel puțin aproape toți.

Mai erau însă câteva puncte negre, adică lucruri neplăcute. Primul dintre ele era Lyngeid. Dar de fapt, ce să faci cu un asemenea cap pătrat? Vorbiseră deja la comitet despre el. Și între timp apăruse al doilea lucru neplăcut, și acesta era Klas Bakke, funcționarul la poștă.

Te puteai enerva rău, din cauza lui Bakke! Bărbatul acesta, calm și demn de încredere, era influențat de Lyngeid. El și soția lui duceau o viață aproape ireproșabilă. Trăiau ca oameni într-adevăr virtuoși; dar credeau ca niște păcătoși pierduți.

Ultima frază nu-i aparținea lui Bjornas; el o auzise odată undeva.

Cu toate acestea, Bakke amenința să devină o problemă. De fapt, el era pentru comitet o piedică, un fel de frână. Nici nu putea fi vorba ca el să sprijine vreo măsură împotriva lui Lyngeid. Când te gândești la scandalul din prima seară, a sosirii lui Ling! Constructorul de bărci refuzase categoric să spună o rugăciune.

Când vorbiseră în comitet despre lucrul acesta, Bakke zise:

„Dragul meu, a procedat foarte corect!“

„Cum poți să spui așa ceva, Bakke?“ – strigă Bjornas, iritat.

Dar Bakke nu se lăsă intimidat.

„Să nu uiți, că l-am întrerupt din vorbire cu o cântare!“

„Noi, noi? Nu noi! Dacă câțiva oameni din sală ...“

„Ba da, nimeni altcineva, decât noi! Prezbiterii le-a permis să cânte . Și noi avem vina noastră în cazul acesta. Lyngeid are ...“

„... dreptul să fie mândru!“ – îl întrerupse Bjornas, cu o nuanță sarcastică.

„Dinspre partea mea,“ – zise Bakke – „el are același drept ca fiecare dintre noi. Și eu cred că Isus ar fi făcut la fel.“

„Isus?“

„Da. El le-a spus ucenicilor Săi să scuture praful de pe picioare, ca mărturie împotriva celor care nu-i primiseră.“

„Deci, Bakke, există o mărturie împotriva noastră?“

„Exact. Nu putem să lăsăm nerezolvată această situație.“

„Și cum anume?“

„Dacă l-am întrerupt cu o cântare, acum trebuie să-l trimitem la amvon printr-o cântare.“

„Ha-ha – să-l trimitem la amvon printr-o cântare?!“

„Da, trebuie să-i dăm dreptate, recunoscând că nu trebuia întrerupt cu o cântare!“

Ce idei puteau să-i treacă prin minte lui Bakke! Nu era deloc frumos, că o asemenea divergență de opinii avea loc și în comitet.

Deci, ca să nu apară sciziuni, Bjornas trebuia să procedeze prudent și diplomatic. Deci nu avea voie să se atingă de Lyngeid. De fapt, el nu juca niciun rol în viața adunării.

Bjornas discutase cu Ling despre episodul cu Lyngeid. Atunci Ling râsese.

„Dacă eram în locul lui, nici eu nu m-aș mai fi exprimat în public.“ – zisese el.

Și acest Ling era un tip de pastor foarte încăpățânat!

Dar ce-i drept e drept. Tipul acesta avea curaj și elan! Tare i-ar fi plăcut lui Bjornas să aibă și el ceva din zelul lui. Dar chiar dacă vrei, nu poți să ai pretenția să ai toate darurile! Darul lui era înainte de toate talentul de organizator, și în plus, se putea considera și un bun predicator.

Conducerea adunărilor observase competența lui administrativă, și-i încredințase cele mai înalte funcții. De mulți ani era președintele cercului de comunități locale. Aceasta însemna destulă muncă, dar și multă bucurie.

Primise multe invitații de la alte adunări, să fie pastorul lor; dar rămânând aici, credea că acționează după voia lui Dumnezeu; și mai era și educația copiilor lui.

Acum era în stare să-l întrețină pe unul din băieții lui până la examenul de la seminarul teologic. Bineînțeles că acesta urma să ajungă cândva pastor evanghelic ... dar băiatul era liber să facă ce vrea. Una din fiicele lui era la liceul de muzică, iar dintre ceilalți băieți, unul dorea să devină inginer. În concluzie, el era recunoscător pentru locul pe care-l avea în adunarea lui.

Bineînțeles, că cei care înființaseră adunarea s-ar răsuci în mormânt, dacă ar ști, ce mijloace și metode se întrebuintează acum, pentru promovarea creșterii adunării. Dar ei erau oameni timpului lor, și nu știau ceva mai bun. Slavă Domnului, adunarea mergea în pas cu timpul, chiar dacă uneori puțin cam greoi!

Numai Lyngeid și adepții lui veniseră pe lume prea târziu. Ei s-ar fi potrivit foarte bine pe timpul părinților, pe timpul părinților adunării.

Creștinismul avea pe atunci o perspectivă sumbră. Acum omul este mult mai liber și mai liberal. De exemplu, duminica din timpul părinților era o zi liniștită, ca să nu zicem o zi plictisitoare, cu serviciu divin și odihnă. Acum, pentru tineri, duminica era o plăcere și o bucurie. Și lucrul acesta nu era valabil numai pentru duminică, ci aproape pentru toate lucrurile. Ah, ce frumos este, să-ți poți folosi toate resursele umane, spre progresul adunării – când unul elibera viața de giulgiul bătrânilor!

El fusese întotdeauna atent la importanța trezirii. Trezirea trebuia să aibă loc din când în când, motivată de necesitatea înfloririi vieții adunării. De aceea, el era permanent în căutare de „predicatori pentru trezire“, căci lui îi lipsea acest talent. I se reproșase că fabrică „trezirea“ – așa cum un comerciant lansează o singură specialitate, prin care să-i prospere toată afacerea. Dar un slujitor al Domnului trebuie să suporte cu răbdare asemenea reproșuri!

Bineînțeles, tineretul constituia cea mai mare problemă a timpului. Pe el merita să-l câștigi. Ce era o adunare fără tineret? Ei aveau în adunarea lor un număr mare de adolescenți. De aceea, între timp, nu mai tunau și fulgerau mereu de la amvon, împotriva păcatului, așa cum se obișnuia mai înainte.

Scumpii tineri și tinere! Ei s-ar simți respinși de așa ceva. La ei nu se presupune la ei o conștiință profundă referitoare la păcat – când ei, de fapt, erau așa de inofensivi! Predecesorii așteptau de la ei să ofteze și să plângă sub povara păcatului. Și apoi trebuiau să jubileze că au fost mântuiți! Dar epoca noastră cultivată a înăbușit puternicul val de sentimente. Creștinismul luase un caracter mai lucid, cel puțin, referitor la conștiință păcatelor! În general, tineretul era poate mai bun decât înainte. Desigur, ei se băteau și se împăcau, fumau și făceau baie împreună. Dar nu tocmai aceasta era dovada nevinovăției lor?

Este adevărat că se cam dichiseau și împopoțonau, dar lucrul acesta nu-i așa de tragic. El, Bjornas, n-ar consimți în niciun caz, ca ei să fie excluși din adunare, din cauza unor exigențe exagerate.

Da, trebuia să fii indulgent cu tineretul, și totul mergea bine. Trebuia mai ales să fii atent, ca tinerii și tinerele să nu se plictisească. Doar sunt în căutarea a ceva care să-i încurajeze și să le ridice moralul! Ce era mai natural, decât ca adunarea să le vină în întâmpinarea dorinței lor sănătoase? Spre binele și folosul împărăției lui Dumnezeu, trebuia să pregătești jocuri și distracții, ca astfel să atragi și să legi tineretul de adunare. Doar nu te puteai aștepta ca viața tinerilor să fie în întregime plină cu lucruri spirituale!

În gândurile lui, el era foarte preocupat cu înființarea câtorva cercuri de gimnastică și cu organizarea unei seri, odată pe săptămână, în care să se bea o ceașcă de cafea, să se citească ceva cu voce tare și să se organizeze câteva jocuri de societate. Și la sfârșit, totul să se încheie cu un scurt timp de reculegere și rugăciune.

Vom vedea la toamnă ce-i de făcut. Deocamdată trebuia să se grăbească, ca să profite de vântul trezirii.

Așa se gândea și vorbea Bjornas acasă, iar soția lui, ca un ecou, răspundea cu da și amin; iar copiii cei mari se bucurau că au un tată așa de liberal și de înțelept. Copiii participau la lucrarea din adunare. Asta însemna că ei îi spusese da lui Isus.

XIV

Pastorul Ling nu putuse nimeri undeva mai bine, decât la familia Lyngeid. Ocupa singur una din camere. Lada cu lemne de foc era mereu plină. De lucrul acesta se îngrijea Per. Dna Lyngeid era o bucătăreasă bună. Ei trăiau simplu, dar bine. Atât dna, cât și Dordi îl întâmpinau cu o prietenie spontană, o prietenie care nu se limita la complimente. Copiii nu erau nici buni, nici răi. Ei erau copii. Firul vieții lor mai avea noduri, dar ele se desfăceau. De multe ori, totul se rezolva cu cuvinte prietenoase și convingătoare. Uneori trebuiau folosite mijloace mai dure. De regulă, era suficient un cuvânt mai aspru. Doar o singură dată i se păruse lui Ling că se folosise nuiăua. Dar bineînțeles, că nimeni nu vorbise despre asta.

El nu întâlnise până atunci nicăieri o atmosferă așa bună, cu excepția propriului lui cămin.

Adică, Lyngeid avusese grijă ca el să aibă și câteva nopți nedormite. În prima noapte petrecută la el, meditase asupra întrebării: Crezi tu că și în cer sunt cincisprezece?

Își dăduse seama că drumul lui pământesc era urmărit din cer. Dumnezeu fusese așa de aproape de el în noaptea aceea – și el nu se simțise deloc bine! Nu se simțea bine în apropierea lui Dumnezeu, cu toate că era un copil al lui Dumnezeu și un slujitor al Domnului!

Bineînțeles, că nu trebuie să se tragă cumva concluzia că nopțile nedormite i-ar fi micșorat curajul sau zelul în serviciile de trezire. Nu, el era în plină activitate. Dar când venea seara acasă, nu se mai putea bucura cum trebuie de rezultate pe care le avea.

Nu putea da vina pe Lyngeid, căci acesta nu făcea nimic, care să-i micșoreze entuziasmul.

La început a vrut să-i arate lui Lyngeid cine este marele pastor. Dar ciudat, puțin câte puțin, el devenise tot mai mic. Ajunsese până acolo, încât să-l considere pe Lyngeid drept un om neobișnuit. Între timp era surprins el însuși, că sufletul avea o afinitate puternică față de acest om. Erau două suflete înrudite, care se atrăgeau reciproc. Atracția se petrecea

uneori ca între particulele electrice, încărcate negativ și pozitiv. Ea producea fulgere, și ocazional câte un bubuit de tunet, dar în general se termina cu o ploaie benefică.

Ling devenise nesigur în multe puncte de vedere. În el fermenta și ardea. Dar în seriile de evanghelizare era, ca și mai înainte, calul de circ, care-și făcea obișnuitele cercuri în manej.

Într-o seară, fusese ridicat pe o culme măreață – și apoi adânc umilit.

Din casa lui Lyngeid fuseseră numai el și cu Dordi la adunare. El venise singur acasă. N-o mai zărise pe Dordi în autobuz; probabil că plecase pe jos cu Sevrin.

După adunarea de seară, în casa Lyngeid se mai lua o mică gustare; și toți luară loc în bucătăria încălzită, Ling și cei doi soți. Ca întotdeauna, pastorul relată despre adunare, dar cu cuvinte alese cu grijă. Sala fusese plină și, bineînțeles, mulți se predaseră lui Dumnezeu. Nu se dădură cifre. În plus, se făcuseră câteva mărturii de credință. Printre ei fusese unul, pe care-l chema Elin. Lyngeid, să-l fi auzit cum vorbea! El avusese o experiență formidabilă. Mărturia lui despre cum îl mântuise Dumnezeu sunase minunat.

„Dumnezeu are ceva în plan cu noi, în adunările noastre.“ – zise Ling bine dispus.

Lyngeid privea în față, meditănd, dar nu răspunse nimic.

„Imaginează-ți ... Elin!“ – zise dna Lyngeid, bucuroasă.

„Bietul băiat s-a frământat atâta timp.“

„Dar acum este mântuit.“ – constată Ling, ca și cum ar fi vrut să sublinieze, că totul se în întâmplase seara aceea.

Între timp sosi și Dordi.

O auziră că era în hol, unde se dezbrăca de palton și punea umbrela în stativ. Și veni în bucătărie.

„Bună seara.“ – salută ea.

Lyngeid și soția lui rămaseră uimiți. Ei nu auzeau numai cuvintele pronunțate. Urechile fine ale părinților simțiră emoția din spatele cuvintelor, emoția cu care erau ele exprimate.

Dordi zâmbea, cum zâmbea ea mereu, însă altfel. Fața îi era înfierbântată și roșie, după mersul pe jos în aerul proaspăt. Buclele ei de păr aproape că-i acopereau urechile ei mici. Dar privirea părinților ei se fixaseră asupra ochilor ei. În ochii aceia strălucea soarele.

Tatăl și mama ei se ridicaseră de pe scaunele lor. De-abia puseseră întrebarea: „Hei, ce este, Dordi?“ – că ea și strigă, jubilând:

„Mami ... tati ...“

În patru perechi de ochi sclipeau lacrimi.

Ling jubila în inima lui. Acum Lyngeid va fi de acord cu tot ceea ce se făcea în prezent în adunare.

Era așa de bucuros! Ce minunat era, că Dumnezeu vrea să-l folosească ca binecuvântare pentru acest cămin, pe care îl îndrăgise atât de mult! În zelul și bucuria lui, nu observă că băga colecta în propriul lui buzunar.

Le strânse mâna la toți, pe rând, plin de fericire. Din punctul lui de vedere, aceasta era ca o încheiere a păcii.

„Tati, din toamna trecută mi-a fost deosebit de greu.“ – zise Dordi – „Îți amintești de seara aceea, de după serbarea anuală?“

„Seara când ... când ...“

„Da, chiar aceea.“ – râse ea – „M-ai întrebat dacă Isus locuiește în mine sau stă afară. Îți amintești, tati?“

„Da, Dordi.“

„Întrebarea aceasta m-a frământat mult, și de atunci Isus a tot bătut la ușa mea – de fapt, ușa bubuia la bătăile Lui.“

Deci, Dordi nu fusese trezită prin cuvântul lui, al lui Ling! Așa-este – unul seamănă, iar altul seceră.

Se făcuse târziu. Ling se ridică să se ducă în camera lui. Îl mai interesa răspunsul la o întrebare:

„De fapt, Dordi, ce anume te-a determinat în seara aceasta să te predai lui Isus?“

Vocea lui avea un ton blând.

Fata îi răspunse spontan:

„Dle pastor, vă amintiți de omul acela în vârstă, care ședea chiar lângă fereastră?“

„Da.“ – zise Ling încordat – „Cel cu ochelarii pe vârful nasului?“

„Tati, era cizmarul Thorild.“ – spuse Dordi, întorcându-se către tatăl ei.

„A făcut o mărturie de credință.“ – adăugă Ling, drept completare.

Vocea lui deprimată, de-abia se auzea.

„Da.“ – zise Dordi – „A citit un pasaj biblic, și atunci am înțeles.“

„Și care anume?“ – întrebă Lyngeid.

Despre „Cel care ne-a iubit, și ne-a spălat de păcate cu sângele Lui.“

Lyngeid se întoarse încet spre Ling și-i zise:

„Vezi? Cuvântul lui Dumnezeu este cel care dă viață.“

Lui Ling i se părea că aceste cuvinte simple erau ca o sulă în coasta lui.

Zise „noapte bună“, și se duse în camera lui.

A avut o noapte agitată!

„... Detronat de ... un cizmar!“

Ca un fel de umor macabru, cuvintele acestea i se aplicau lui.

Ling nu fusese niciodată snob. Nu puna nimic înjositor sau nedemn în cuvântul „cizmar“; dar partea ciudată și îngrozitoare era că el, pastorul Ling, urmărise să i se recunoască onoarea că mântuise un suflet; iar apoi, se dovedise că Dumnezeu folosise, ca pe o unealtă a Sa, pe un cizmar bătrân. Dumnezeu îl așezase pe el, Ling, după acest cizmar! Și ce gândise el despre cizmarul acela: „De-ar termina odată, prostăvanul ăsta!“

Deci pe el îl putuse folosi Dumnezeu. Cum vorbise, bătrânul! De fapt, nici nu vorbise, ci spusese doar că Isus are puterea să-i elibereze pe cei captivi, și că așa făcuse cu el. Apoi citise pasajul biblic.

În noaptea aceea, Ling plânse și se rugă. Se trezise – speriat de uriașa sa responsabilitate ca păstor.

XV

Ling mergea ca amorțit. Se vedea că nu dormise toată noaptea, și sufletul lui era frământat și neliniștit.

La ora obișnuită, când lua micul dejun, îl întrebă Lyngeid, plin de compasiune:

„Nu te simți bine?“

„Am avut o noapte proastă.“ – zise Ling – „Sau poate a fost una bună“ – adăugă el enigmatic.

„În orice caz, n-am dormit.“

Surprins, Lyngeid îl întrebă, dacă nu dormea bine pe canapea sau dacă-i fusese frig. Dacă vrea, îi mai dă o pătură.

„Nu, totul e bine.“ – îl liniști el repede.

„Dar este ceva care ...

Mai mult nu putu să spună.

În timpul dimineții, încercă să studieze textul predicii din seara aceea. Meditând la cuvintele citite, era parcă ar fi mestecat pietricele. Continuă vreo oră, apoi renunță, și făcu o mică plimbare. Dar nici aceasta nu-i făcu bine, deși strada aproape pustie era scăldată în razele soarelui. Era prea obosit.

În timpul mesei de prânz răspunsese monosilabic la întrebările puse. Încercă să vorbească cu Tordis, care devenise preferata lui. Dar discuția lor se împotmolise. Ochii lui se agățau de Dordi, care, liniștită și fericită, servea la masă. Lyngeid nu făcea un efort deosebit, să converseze cu invitatul lui. Cuvintele lui erau amicale și simple – și uneori vesele. Își tachină soția, zicând că, cu cât înainteză mai mult în vârstă, cu atât arată mai tânără. Ea se înroși și râse.

„Tordis, nu-i așa, că este o mamă minunată?“

„În orice caz, cea mai bună până acum.“ – răspunse micuța poznașă, și se strădui să afișeze o mină indiferentă. Dintr-odată, deveniră toți. Unde o fi auzit oare puștoaica expresia asta? Apoi izbucniră toți în râs, mai puțin Tordis, care-și juca rolul cu dezinvoltură.

Ling își șterse ochii. De altfel, îi făcea bine să i se mai umezească puțin ochii, căci toată dimineața fuseseră prea uscați.

„Probabil că o fi auzit pe afară vorbele astea.“ – zise Per, cu tonul unui adult, și se uită în mod protector la surioara lui.

Dar aceasta răspunse cu un clipit șmecher din ochi: „Per, asta ai zis-o chiar tu despre patinele tale!“

„Per, Per!“ – râse Lyngeid.

„Cine-mi ești tu! Ai mai avut vreodată alte patine?“

„Nu.“ – zise Per și trase cu coada ochiului spre Ling – „Tocmai de aceea sunt și cele mai bune până acum!“

Când Lyngeid plecă după masa de prânz, îl urmă Ling.

Lyngeid se întoarse și se uită întrebător la el. În timp ce-și oprea privirea asupra lui, un zâmbet cu o urmă de îngrijorare îi trecu ușor peste față.

„Aș dori să vorbesc câteva cuvinte cu tine, între patru ochi, când te întorci diseară de la lucru – înainte de adunare!“

Cei doi adversari se confruntau, fiecare de pe teritoriul lui. Dar lui Lyngeid nu-i scăpă faptul că celălalt era pe punctul de a se prăbuși.

„O să vin ceva mai devreme acasă.“ – îi zise Lyngeid.

„Nu, nu!“ – îl rugă Ling – Să nu-ți întrerupi munca, din cauza mea.“

„Ah, și ea se termină odată.“ – zise Lyngeid.

El coborî repede dealul care ducea la șantierul de bărci.

Ling se întoarse în camera lui. Era obosit. Avea o durere groaznică de cap. Se întinse pe pat să doarmă. Fu doar o scurtă moțăială, căci trebui imediat să se scoale. Încercă să lucreze, dar era prea neliniștit. Un gând nu-l lăsase în pace toată noaptea, și în cursul zilei, gândul acesta luase forma unei hotărâri drastice. Ling se plimba prin cameră încolo și înapoi. La un moment dat se opri, și numără pe degete. De câte zile era el aici? De șaisprezece. Nu, nu va rezista o lună întregă!

Încet-încet trecu și după-amiaza. Soarele apuse roșu și strălucitor, înfrumusețând fiordul și tufișurile pe care Ling le putea vedea de la fereastra camerei.

Treptat, peste oraș se lăsă amurgul.

Auzi că Lyngeid venise deja. El se va spăla și schimba, înainte de cină.

Și așa era. Când dna Lyngeid bătu în ușă, și-l pofti la masă, Lyngeid își schimbase deja hainele. Pe fețele celor doi bărbați se vedea o seriozitate profundă. Tordis învioră puți atmosfera, povestind „ce frumos se jucaseră“, ea și „copiii.“

„Dar fetițele nu pot să se joace.“ – zise Per.

„Așa este, mami?“ – întrebă Tordis.

Mama nu putu să-și amintească bine, căci trecuse mult timp de când se jucase ea însăși. După ce se gândi, zise că ar fi posibil să fi fost așa.

„Trebuie s-o întreb pe Dordi. La ea n-a trecut atâta timp de când s-a jucat.“

„Invers! Băieții nu pot să se joace.“ – zise Dordi, tachinându-l.

„Ah!“ – zise Per.

Bărbații zâmbeau, auzind pălăvrageala copiilor; dar gândurile le erau deja la discuția lor, care urmau s-o aibă. Nu rămaseră la masă mai mult decât era necesar. Lyngeid făcu semn din cap soției sale, după care cei doi bărbați se duseră în cameră, și încuiară ușa în urma lor.

În cameră era numai o lampă de perete, care-și răspândea lumina ei slabă. Luară loc pe ambele părți ale sobei de teracotă.

Câteva minute, cei doi stătură tăcuți, uitându-se înaintea lor. Apoi Ling izbucni:

„Spune-mi, ce este greșit în predica mea!“

Lyngeid era pregătit, și asculta calm aceste cuvinte, având însă o trăsătură energică pe față.

„Este oare ceva greșit în ea?“ – întrebă el – „Adică, așa ți se pare?“

„Da, dar nu știu ce este.“

„Dacă îți răspund acum, te rog să nu uiți, că tu însuți m-ai rugat.“

„Nu.“

Ochii lui Lyngeid erau duri ca oțelul, însă un oțel care era pe punctul să fie încins de jarul dragostei.

„Tu faci muncă religioasă pe bandă rulantă.“

Aceste cuvinte erau puternice și nemiloase, iar fața energică a lui Ling se crispă.

„Și ce fabric eu pe bandă rulantă?“ – întrebă el imediat.

„Fecioare neînțelepte!“

Ochii lui Ling fulgerau, și-i tremura vocea, atunci când zise:

„Vai de mine, dacă așa este!“

„Da, vai de tine dacă este adevărat!“

Amândoi adversari se măsurau din ochi.

„Lyngeid, știi și ce vrei să zici cu asta?“

„Da!“

„Trebuie să justifici lucrul acesta înaintea lui Dumnezeu!“

Lyngeid ezită cu răspunsul, dar apoi zise cu emfază:

„Îndrăznesc.“

„Atunci trebuie să-mi explici și mie!“

„Da, dacă pot.“

„Trebuie! Ți-ai luat asupra ta o responsabilitate prea mare, ca acum să ți-o retragi. În zilele pe care le-am petrecut în casa ta, cuvintele tale și felul tău de a fi m-au neliniștit – ba chiar m-au nefericit!“

Lyngeid se ruga în inima lui. Și imediat el zise:

„Ceea ce le caracterizează pe fecioarele neînțelepte, este faptul că fac mărturii de credință, în care nu este viață. Oamenii își pot formula mărturiile, dar numai Dumnezeu poate trezi la viață. Predica ta determină pe oameni să depună mărturii, dar nimeni nu este trezit la viață prin ea.“

„Și de ce nu?“

În zelul și și teama lui, Ling se aplecă mai mult spre celălalt. Lyngeid șovăi iarăși scurt timp, ca să răspundă apoi apăsător:

„În ea nu există mesajul Evangheliei.“

Ling sări în sus de pe scaun, și începu să umble agitat de colo-colo prin cameră.

„Ești supărat pe mine?“ – întrebă Lyngeid.

„Nu.“ – răspunse Ling agitat – „Dar este groaznic de greu să stau liniștit pe scaun, în timp ce mă omori.“

Așezat pe scaun, Lyngeid nu semăna deloc cu un criminal – cu ochii umezi de lacrimi. Îl lăsă pe celălalt să se plimbe încolo și încoace, până el se liniști iarăși.

Ling se așeză iarăși și zise:

„Deci, nu predic Evanghelia?“

„Nu, căci punctul tău de plecare este greșit!“

„Și de unde plec eu?“

„De la faptul că omul nu este pierdut.“

Ling oftă adânc, astfel că oftatul lui se auzi ca un șuierat.

„Oh, deci critic prea puțin caracterul și voința omenească?“

„Chiar așa! Tu pleci de la premisa că un om nu este chiar așa de rău. Dumnezeu are nevoie doar să revigoreze și să înobileze binele din el, și atunci ...“

„Da, trebuie să ajuți voința slabă a omului.“ – îl întrerupse Ling înverșunat.

În final, Lyngeid îi puse deodată adversarului său cuțitul în gât:

„Ling, ești tu însuși născut din nou?“

„Da-a ...! Așa cred.“

„Și cum a avut loc la tine nașterea din nou? Prin încordarea voinței proprii sau ca lucrarea lui Dumnezeu?“

„Bați câmpii, Lyngeid!“ – zise Ling iritat – „Amândouă înseamnă exact același lucru. Dumnezeu mi-a oțelit voința – și asta-i lucrarea lui Dumnezeu!“

„Născut din voința unui bărbat.“ – zise Lyngeid apăsător.

„Poate o fecioară neînțeleaptă!“ – replică Ling, căruia îi tremurau mâinile.

„Probabil. În orice caz, acum înțeleg mai bine decât înainte cum decurge fabricarea pe bandă rulantă.“

„Fabricarea pe bandă rulantă!“ – strigă Ling aproape fornăind – „Tu vezi că se întâmplă însă ceva cu oamenii. Ei sunt născuți ...“

„Și un sclav se naște!“

„Ce?“

„Și un sclav se naște. Avraam și-a mobilizat ultimele resturi ale virilității lui, și le-a dăruit unei tinere femei fertile. Rezultatul a fost un rob.“

„Dar nu înțeleg ...“

„Nu? Tocmai aceasta este greșeala ta. Tu strângi cu greu ultimele resturi ale eului omenească. Apoi suflă duhul hipnozei sau sugestiei în grămada de fier vechi. Și astfel ia ființă viața religioasă în omul vechi. Se naște un prematur ...“

Ling gemu. „Și asta să se fi petrecut oare cu toți cei care s-au predat lui Dumnezeu la aceste adunări?”

„Nu știu.“ – răspunse Ling calm – „Probabil că unii sunt mântuiți, nu datorită prediciei tale, ci prin aceea că, de acum ei sunt conduși de Dumnezeu.“

Ling își relua marșul prin cameră, cu capul plecat și cu mâinile la spate. Apoi rămase în fața ferestrei, și privi țintă în întunericul de afară. Își scoase batista din buzunar și-și șterse nasul; dar Lyngeid văzu că el își ștergea și lacrimile.

Dură destul de mult timp, până ce Ling se răsuci iarăși spre; iar în cele din urmă veni din nou și se așază pe sobă.

„Explică-mi, cum se produce nașterea din nou!”

Vocea lui Lyngeid răsuna iarăși blând, atunci când începu să vorbească:

„Da, vezi tu, Ling, tu vorbești de faptul că totul depinde de ațâțarea și de oțelirea voinței omului. Dar Dumnezeu nu vrea și nu are ce face cu voința noastră bună.“

„Ce tot spui?”

„Dumnezeu nu are ce face cu voința bună a omului. Căci voința omului este rea, este pierdută. Numai atunci când voința omului, sub presiunea Duhului Sfânt, ea devine nepuțincoasă, ba chiar este omorâtă, atunci Dumnezeu poate să-i vină în întâmpinare, cu puterea Sa regeneratoare. Căci Dumnezeu nu-și amestecă niciodată puterea Sa cu puterea omului. Dumnezeu creează un om nou. Tu știi cum a procedat Isus cu Nicodim. L-a dezbrăcat puțin câte puțin de eul lui; iar când eul lui a fost complet înlăturat, Isus i-a vorbit despre Cel care urma să fie înălțat pe cruce. Ling, ascultă cuvântul lui Isus, care l-a ajutat pe Nicodim să obțină nașterea din nou:

Voi ați fost născuți din nou, nu dintr-o sămânță pieritoare, ci dintr-una nepieritoare, adică din Cuvântul viu al lui Dumnezeu, care rămâne veșnic – iar acesta este Cuvântul care v-a fost predicat.

Ah, Ling, tu ai dat oamenilor o mulțime de impulsuri – impulsuri pentru omul vechi; dar ai omis să le predici Cuvântul Evangheliei, care este puterea lui Dumnezeu, spre mântuirea fiecăruia care crede.“

Ling își ținea fața acoperită cu palmele. „Sunt zguduit.“ – izbucni el – „Dumnezeu să aibă milă de mine!“ – și adăugă după câteva clipe – „Lyngeid, în seara aceasta voi fi pentru ultima oară la voi.“

Acum fu rândul lui Lyngeid să sară în sus.

„Ce spui?” – strigă el.

„Am luat această hotărâre azi-noapte. Trebuie să merg acasă, să-mi pun mai întâi în ordine situația mea.“

„Ling, îți dai seama, că toți vor da vina pe mine? Și am și așa destul de suportat.“

„Știu, Lyngeid, dar nu pot altfel. Și tu ai o mare răspundere. Ca om rațional, trebuie să tragi consecințele din învățătura ta. M-ai adus în această criză spirituală gravă, și conștiința mă muștră continuu. Am nevoie de lumină de sus și de ... mântuire.“

***

În ultima clipă, Ling, împreună cu gazdele sale ajunseră la adunare. Orchestra începuse deja să cânte.

„Ling, ești bolnav?” – întrebă Bjornas, imediat după ce se salutară.

„Da. Îmi este bolnav și corpul și sufletul.“ – răspunse el.

Speriat, Bjornas se uită la el fără să înțeleagă ce spune.

„Astă-seară trebuie să preiei tu conducerea programului adunării!“ – continuă Ling – „Eu nu pot.“

„Nu ești în toate mințile?“ – zise Bjornas – „Nu, nu ... concentrează-te – vrei să-ți bați joc de această adunare enormă?“

„Nu pot.“ – răspunse scurt Ling.

Și Bjornas preluă conducerea programului. El încercă să-l pe Ling. Ling se uita în altă parte – nu-l putea privi pe Bjornas. Dar de auzit, trebuia să-l audă!

Dumnezeule mare, cât de superficial suna tot ce zicea el! Era un apel permanent la buna dispoziție a oamenilor. Cum cântau! De fapt, nu era cântat. Nu se deslușeau cuvintele – ci numai acorduri și armonii zgomotoase. Așa au cântat ei în fiecare seară? Asta era pur și simplu curată amortire a sufletelor!

Și acum Ling trebui să se ducă la amvon.

În timp ce vorbea, se luptă cu lacrimile. De altfel, nu avea nimic să le spună. Doar câteva fraze obișnuite ieșiră din gura lui. A terminat într-un sfert de oră, scăldat în transpirație.

Bjornas se sui la amvon și-l scuză. Că nu se simte prea bine. Că speră să-i fie mai bine a doua zi. Să încercăm să salvăm ce se mai poate salva din seara aceasta.

„Și acum să mai ascultăm câteva cântări.“

Bjornas coborî și se așeză lângă Ling, în timp ce corul și orchestra începeau să cânte.

Atunci Ling îi șopti ceva la ureche. Bjornas tresări și-l privea speriat pe Ling. Apoi clătină energic din cap. Ling îi șopti iarăși ceva. Bjornas protestă. Ling rămase inflexibil. Bjornas vorbi cu prezbiterii. Și ei tresăriră. Conferința dusă în șoaptă continuă și în timp ce se opri corul și orchestra.

„Încă ceva.“ – spuse Bjornas, nervos.

Prezbiterii se strânseseră toți toți în jurul lui Ling, ceea ce atrăsese atenția unei părți din adunare. Mulți își întinseră gâturile, ca să afle ce se întâmplase.

Apoi, ca întotdeauna, începu a doua parte a adunării; dar nu ridică nimeni mâna.. Atmosfera era apatică.

Încă o cântare!

„Da, – dar Ling, trebuie să le spui tu însuși!“

Bjornas era așa de iritat, încât spuse cu un ton aproape nepoliticos.

„Bine.“ – răspunse Ling, și se urcă la amvon.

Le-a spus ce se întâmplă cu el. Că ajunsese într-o criză spirituală gravă, care necesita o rezolvare. Că nu crede că este corect să vorbească altora despre lucruri care îi erau lui însuși nelămurite. Pe scurt: că roagă din inimă adunarea să-l scuze, dar că acea seară este ultima lui seară petrecută în adunarea lor. El vrea să mulțumească adunării pentru primirea făcută.

Timp de un moment, adunarea fu ca o mare zbuciumată. Șopteau, dădeau neliniștiți din cap și se întorceau într-o parte și alta.

Se mai cântă un verset de cântare, după care adunarea începu încet-încet să se golească.

În spate, la ușă, stătea Lyngeid, și-și aștepta invitatul.

Bjornas se apropie de Lyngeid, și se răsti la el:

„Lyngeid, asta-i opera ta!“

„... Sau opera lui Dumnezeu.“ – răspunse Lyngeid; dar buzele lui tremurau.

În noaptea aceea Lyngeid fusese zdruncinat puternic; se cutremurase și plânsese

continuu. Umblase neliniștit prin camera lui, până se luminase de ziuă

Nici soția lui nu dormise, și încercase să-l mângâie.

XVI

În casa lui Stian Röst intrase o mică rază de soare. Rezolvase problema facturii cu avocatul și încă altele câteva. O serie de alte mici datorii fuseseră de asemenea rambursate. Lenjeria de pat fusese plătită, și în plus, scutecele și hăinuțele pentru așteptatul mic cetățean. Röst se bucură, că lui Mobekk i se deschiseseră în sfârșit ochii, și înțelesese ce băiat priceput este în realitate el, Röst. Îi acordase o primă considerabilă la salariu, retroactiv, de la începutul anului. De aceea el dispunea de o sumă frumoasă de bani. Era bine așa! Dar Sigrid trebuia să nu spună la nimeni lucrul acesta! Mobekk nu vrea să se afle că-i acordase o primă. El nu dorește să aibă belele cu ceilalți angajați. Ai înțeles, lucrul acesta să-l știe numai ea.

Se hotărâseră să sărbătorească fericitul eveniment cu o mică sărbătoare suplimentară. Röst vrea să cumpere în seara aceea ceva deosebit pentru mica sărbătoare.

El cumpărase un pachet de sandvișuri, o cutie cu multe prăjituri cu frișcă și câteva sticle de limonadă. Mai „împrumutase“ din depozit ciocolată și mere.

Ca de obicei, pe drumul de la birou spre casă, se confruntase iarăși cu câinele acela dezgustător de la poarta grădinii; mai bine zis, în seara aceea luă contact cu el. După obiceiul lui, câinele începu să latre îngrozitor. Iar apoi descoperi pachetele pe care le ducea Röst. Poate că le adulmecase și conținutul. În orice caz, tăcuse, și începuse să dea din coadă. În gudureala lui, se purta aproape omeneste. Dar Röst se temea de coada lui, aproape mai mult decât de botul lui. El nu scăpase de nenorocita de javră, însă dorea să ajungă acasă cu bunătățile cumpărate. Din cauza fricii, îi reveni curajul. Se îndreptă spre câine și-l lovi cu piciorul. Câinele începu să urle și se îndepărtă urgent de acolo, cu coada între picioare. Dar Röst o luase și el la fugă. Amândoi se temeau, unul de altul.

Acasă, în cinstea sărbătorii, Sigrid făcuse ordine în locuință și o aerisise; dar aerul rău persista încă. Între timp, Röst se obișnuise cu el; iar acum el făcea parte din viața lui. De altfel, el se potrivea bine cu starea lui lăuntrică apatică și confuză.

Dna Röst radia ca un copilăș, când văzu bunătățile aduse. Ea îl îmbrățișă fugitiv pe Stian, de mai multe ori, și făcu repede un ceai. În seara aceasta ea își arătă fața ei cea mai bună. Adună tot ce era pe masă și puse pe ea o față de masă albă, care nu era prea murdară.

Și apoi se consacrară deliciilor culinare. Pachetul cu alimente nu fusese deloc prea mare.

„Ah, ce frumos este când ai ceva bani, Stian!“

Peste fața lui trecu o tresărire îngrijorată, aproape neobservată. Apoi râse; dar râsul lui nu se potrivea cu situația prezentă, căci suna ironic și ridicol.

„Ah, familia Mobekk nu-i chiar așa de zgârcită! Ha-ha-ha ...“

Și-și satisfăcură plăcerile culinare. Pauzele între un sandviș și următorul erau scurte.

„Da ... și mâine vine și mama.“ – îi aminti ea.

„Mama?“ – zise el.

Idila gastronomică fusese perturbată într-un moment.

„Dar, Stian, nu te gândești deloc! Nu pot să fiu singură acum, când se apropie timpul să nasc! Acesta poate veni în orice clipă!“

„Da, da.“ – zise el oarecum resemnat – „Ar fi trebuit mai bine să ne luăm o servitoare,

până naști.“

„Una tânără, drăguță ... nu?“ – întrebă ea ironic.

„Ah, Sigrid! Cum poți să spui așa ceva? Ar trebui să-ți fie rușine! Faci tot mai des asemenea aluzii. Fii atentă, ca ele să nu ți se cuibărească în cap! Da, ar trebui să-ți fie rușine!“

„Oare chiar așa?“ – zise ea, bosumflată.

Puținul soare dispăru și el; și-i împresură o ceață conjugală densă și umedă, care se risipi în cursul serii, într-o ploaie mărunță și se transformă în dezmierdări exagerate.

În ziua următoare veni dna Rang.

Patru zile mai târziu sosi pe lume un mic moștenitor. Era un băiat bine dezvoltat, deși venise cu trei luni mai devreme, calculând vârsta lui, după ziua nunții.

În prima zi după nașterea copilului, Röst își luă o zi de concediu; și așa n-ar fi putut lucra la serviciu. Într-un sens, era adevărat, căci noaptea fusese neplăcută și agitată. Însă adevăratul motiv era că vrea să se bucure acasă de fericirea lui. Dintr-odată, lui Röst i se părea că viața devenise mai ușoară.

Nu se putea sătura privindu-și băiețelul; deși soacra îl chinuia cu bombăneala ei permanentă, că ședea toată ziua lângă copil. Ca să mănânce, trebuia să-și ia el însuși; dar în ziua aceea nu mai conta. Oricum, nu-i era foame; și în ziua aceea nu putea să-l indispună nimic.

Un sentiment de rușine îl împiedică pe Röst să povestească la firmă evenimentul fericit din casa lui. Dar într-o după-amiază, începură să curgă felicitările. Colegii de birou și cei din depozit erau de-o amabilitate surprinzătoare. Röst primi zâmbind și cu demnitate felicitările și urările. Însă deodată sesiză faptul că ei foloseau expresii cu un umor exagerat. Atunci zâmbetul și demnitatea lui deveniră mai firave. Ceva mai târziu, cineva întrebă, din întâmplare, care este data propriu-zisă a căsătoriei lor. El trebui să le răspundă, și putu să vadă cum respectivii făceau calcule – o socoteală care n-avea nimic de a face cu firma.

Rareori exista puțin soare în viața lui Stian Röst. Era deja înclinat să privească această viață ca fiind ratată. Se urcase într-un tren greșit; și acum trebuia să meargă spre direcția deja stabilită a trenului. Trenul nu se mai putea întoarce; cel puțin după părerea lui Röst.

Se bucurase așa de mult de bebeluș! Acum îi picura câte o picătură de pelin în paharul bucuriei sale. În fond, totul avea un gust amar! Întreaga lui viață era amară!

Într-o după-amiază bătu la ușa biroului șefului său. Avea de semnat câteva acte. Mobekk le citi și le semnă, în timp ce Röst aștepta la câțiva pași de masa de scris a lui Mobekk. În ziua aceea se temea într-adevăr de șef, ai cărui ochi aveau o expresie răutăcioasă, ca și cum omul ar râde pe îmfundate în lăuntrul lui.

Mobekk își îndreptă spatele și se uită la Röst, care stătea respectuos în fața lui. Îi spuse direct și dur:

„Röst, ai declanșat un adevărat scandal!“

Röst tresări, ca sub o lovitură.

„Cum – la ce se referă dl șef?“ – întrebă el.

„Ai un copil, nu-i așa?“

„Da, dar ce-i rău în asta?“

„Nimic, doar că el a venit prea devreme – cu trei luni prea devreme; după cum am auzit!“

Röst era confuz. Adică: avea chef să-i tragă grăsanului o palmă peste față. Dar nu putea face așa ceva – încă nu!

„Ca angajat al meu, să faci o așa trăsnaie! Sper că-ți dai seama că asta îmi discreditează firma! M-am străduit tot timpul să păstrez o morală înaltă la oamenii mei, și acum vii tu,

de la care mă așteptam cel mai puțin, și dai totul peste cap. Îmi strici reputația firmei – și din cauza ta voi avea poate și pierderi financiare!“

Röst zâmbi în sinea lui, la comentariile lui stupide. Dar Mobekk încă nu era gata, și vocea lui luă acum un ton ceva mai oficial:

„Și apoi adunarea, Röst! Îmi este pur și simplu rușine, că sunt în aceeași adunare cu tine! Ar trebui să te asociezi cu constructorul ăla de bărci, și să vă întemeiați propria voastră adunare model!“

Treptat, vocea lui Mobekk își pierde iarăși tonul melancolic. Acum ea răsună mândră.

„Și apoi vii la mine și ceri o primă, iar eu, ca un măgar stupid, sunt așa de bun și mă gândesc serios la așa ceva. Apoi îmi faci una ca asta! Nu, dragul meu, nu primești nicio primă! Poate că ai face bine să-ți cauți un alt serviciu. Adică, asta nu înseamnă o concediere, ci numai o avertizare.“

Mobekk era așa de mândru, că nu mai putea respira. Röst nu zise nimic; părea aproape indiferent.

„Da, da, Röst.“ – zise Mobekk ceva mai blând – „Așa ceva nu are voie să se mai întâmple!“

Röst salută și ieși. În biroul din care se intra în cel al șefului său nu era momentan nimeni.

Atunci Röst se întoarse și amenință cu pumnul spre ușa în spatele căreia era șeful lui.

XVII

Ansgar Lyngeid prevăzuse că vin timpuri grele – și ele veniră. El trecu prin clipe grele, ca și profetul Ilie. Peste sufletul lui se lăsase întunericul. Îndoiala îl copleșise și-l îngenunchese. Se putea justifica el înaintea lui Dumnezeu? Oare nu era pura auto-îndreptățire cea care îl constrângea să se opună față de tot ceea ce numea el superficialitate și stare lumească? Ce-l interesa pe el, dacă toți erau fecioare neînțelepte! La urma urmei, poate că era și el însuși una dintre ele!

El trecea printr-o perioadă care îl făcea pe Per, cu simțul lui fin, ca zi de zi să-și urmărească tatăl de aproape. Micuța Tordis se lipea strâns de tati. Mama și fiica mai mare rămăseră liniștite, căci știau de altădată că trebuiau să-l lase să-și ducă singur lupta până la capăt.

Trezirea din adunare se terminase odată cu plecarea lui Ling. Un grup de noi membri ai adunării lua într-adevăr parte la serviciile divine, dar după toate aparențele, ei vor renunța în curând. Puterea lor omenească începea să se epuizeze. Dar Bjornas era maestru în arta de a-i lega de adunare, prin tot felul de preocupări.

Lyngeid simți un val de indignare, îndreptat împotriva lui. De fapt, el fusese cel care intrerupsese șuvoiul de binecuvântări care venise peste adunare. Enervant era și faptul, că Ling trebuise să locuiască la el! Dar cine s-ar fi putut gândi, că acest predicator de treziri, cu o putere de voință așa mar, vor ajunge așa de repede sub influența sa! Aici, Bjornas putea să adauge, că Ling fusese bolnav deja mai înainte. Avusese această impresie, în timpul unei discuții din autobuz, în ziua când venise Ling în oraș. De aceea fusese de două ori nefericit, că-l lăsaseră pe Ling să locuiască la el. Dar deoarece nimeni altcineva nu vruse să-l găzduiască, atunci ...

Lyngeid nu făcea parte dintre cei care se agățau de mediul lor înconjurător. Dacă Dumnezeu nu era cu el, atunci nici mediul înconjurător nu-i ajuta la nimic; iar dacă El era cu el,

atunci el nu avea nevoie de mediul înconjurător. Într-un anumit sens, el era un bărbat solitar. De aceea era așa de puternic în luptă, căci el nu făcea nimic din ordinul altora. De aceea era și așa de slab în necaz, căci nu avea pe nimeni, care să-i dea o mână de ajutor.

După opt zile, Lyngeid fu chemat în fața comitetului adunării. Mobekk insistase, să se pună în sfârșit capăt acestei activități subversive a lui – așa numea el opoziția lui Lyngeid. Altfel, el să-și caute o altă adunare, în care să poată trăi în pace.

Bjornas îi ceru lui Lyngeid să-și schimbe concepțiile. El zise că în starea actuală de lucruri, Lyngeid era mereu prilej de neliniște și complicații; fapt care făcea imposibilă dezvoltarea sănătoasă a adunării.

Lyngeid răspunse trist, că el nu poate să facă așa ceva. Îi pare rău că produce supărare adunării, deși el – după cum știa cu toții – el nu căuta să-și impună părerile lui.

Îngândurat, Klas Bakke aprobă, dând din cap, modul jovial în care se apăra Lyngeid.

Bjornas considera că este necesar ca Lyngeid să fie exclus din adunare de către comitet, până ce meditează suficient la comportarea lui.

Lyngeid oftă, dar nu mai adăugă nimic.

În momentul acela Bakke îi îngrozi, prin ce spuse:

„Înainte ca să ia comitetul această hotărâre,“ – zise el cu ochi care aruncau fulgere – „aș dori să-mi dau demisia din comitet. Începând din această nu mai sunt membru al comitetului acestei adunări.“

În timp ce toți se uitau consternați, unul la altul, unul zise:

„Și eu mă consider dezlegat de îndatoririle mele din comitet.“

Ca și cum avea nevoie de un timp de gândire, Bjornas își trecu mâna prin păr.

„Dar, dragi frați, vă rog nu vă neliniștiți! Putem rezolva totul în liniște. Îi dăm lui Lyngeid o avertizare, și cazul este rezolvat.“

Lyngeid nu putu decât să zâmbească, când auzi că pastorul era dintr-odată gata să negocieze. Pace cu orice preț!

Dar Bakke era ca un papă.

„Lyngeid nu primește nicio avertizare!“ – zise el scurt.

Lyngeid plecă de la adunare mai întristat decât mai înainte; se gândi însă, cu un fel de veselie melancolică, la efortul pe care îl va depune Bjornas, ca să-l perie pe Mobekk, să rămână în adunare.

Prima rază adevărată de lumină, care îi lumină întunericul, a zărit-o într-o zi, pe șantierul de bărci.

Ambele bărci de salvare erau aproape gata. Oamenii lucrau deja la dotarea lor interioară. Rezervoarele ermetice erau montate în pereții laterali. Sevrin Li lucra la planșeu, iar Ola era ghemuit pe fundul bărcii și lucra la plafonul intermediar. Fundul acoperit de pantalonii lui albaștri ieșea în relief ca o căpiță de fân. Atunci trecu pe acolo Lyngeid. Mașina făcea zgomot, astfel că Ola nu-l auzi venind. Meșterul se opri în fața bărcii, și o măsură cu privirea.

Atunci Ola sări în sus, ca o minge. Fața lui era toată numai zâmbet.

„Vă mulțumesc foarte mult, că m-ați împins.“ – zise el radios.

Lyngeid se uită la el îngândurat. Nu prea înțelegea ce vrea să zică Ola prin acele cuvinte.

„Te-am doborât?“

„Da. N-ați uitat de seara aceea, când am stat acolo pe bancă – când eram așa de puternic? Adică, vreau să spun, atunci când am vrut să rezolv eu totul.“

„Ah! – zise Lyngeid.“

„Și m-am prăbușit ca un sac gol.“

„Și apoi?“ – întrebă meșterul, a cărui inimă secată tânjea după o picătură de bucurie.

„Da, atunci a rezolvat El.“ – spuse Ola, arătând cu degetul în sus.

* * *

Era într-una din primele zile din aprilie. Mai înainte cu câteva minute, peste toată regiunea trecuse o aversă de ploaie. În toate șanțurile și adânciturile din jur se prelingeau sau curgeau mici pâraie. De pe acoperișuri mai picura încă.

Apoi soarele răzbi printre nori, și făcu să strălucească ultimele picături rămase. Și dintr-odată, începu totul să sclipească. Ușile atelierului erau deschise, și oamenii observau cu bucurie prima adiere a primăverii.

Poarta cea mare glisantă a șopronului era dată la o parte, ca și cea prin care treceau și-nele. Iar afară fiordul scânteia așa de tare, încât te dureau ochii. În apa mării licărea șuvoaie de argint viu (n. tr.: solzii peștilor). Cu o asemenea vreme munca lor nu putea progresa prea repede; cel puțin aceasta era părerea muncitorilor. Le venea tot mereu să se uite afară.

În șopron se finisau bărcile. Căci acum, când începea sezonul, Lyngeid mai angajase câțiva muncitori. Dar erau și proprietari de bărci, care lucrau acolo.

„Hârș! Hârș!“ – făceau răzuitoarele de bărcii.

Unii dintre cetățenii orașului veniseră la șantier, în cămăși cu mâneci scurte și în pantaloni albaștri de lucru, și se așezaseră în „iubita barcă“, ca să repare câte ceva, pufăind din țigară sau având în gură o pipă stinsă, în timp ce gândurile lor însoțeau visătoare șuvoiul auriu de afară.

Oamenii nu puteau înțelege unde le fusese mintea în toamnă, când se gândiseră să-și vândă bărcile. Cum să trăiești fără barcă, când insulițele de afară râdeau și te ademeneau în lumina soarelui? Când pescărușii țipau deasupra malului unde-și aveau cuiburile, iar micii heringi făceau golful să fiarbă, în timp ce scrumbiile albastre se zbenguiau și se ghițuiau?

Chiar dacă nu putea să-și plătească impozitele, omul să aibă o barcă trebuia! Ah, da – nenorocitele alea de impozite!

Mirosea a vopsea și a gudron; astfel că omul era cuprins de un sentiment de satisfacție.

Ce prietenoși erau oamenii!

Dacă cineva avea nevoie de o mână de ajutor, ca să rotească barca, n-avea decât să strige – și imediat ceilalți lăsau tot ce aveau în mână, și-i ajutau. Și când se adunau în felul acesta o grămadă de oameni, începeau să povestească despre ce făcuseră ei vara trecută cu bărcile lor. În anul acesta vreau să...

Iar, acum hai la treabă! Încă nu erau nici pe jumătate gata cu răzuiala!

„Hârști, hârști!“

Sus, pe șantierul naval, tocmai construiau o mare barcă cu motor. Etrava de la proră și cea de la pupa erau deja fixate pe chila de stejar scheletul interior solid. Coastele erau fixate în cuie, și acum urma ca acest schelet să fie lăsat la apă și verificat în cala de construcție, ca să se poată începe cu fixarea șanturilor.

Sevrin Li stătea la unul din bancurile de dat la rindea și netezea muchiile scândurilor pentru fund. Acestea urmau să fie băgate imediat în cutia cu aburi. Înainte de terminarea programului de lucru trebuiau puse pe chilă, și acum era deja după-amiază târziu.

Atunci veni Dordi pe deal în jos. Sevrin se opri din rindeluit. Pe fața tânărului înalt și viguros se ivi o ușoară roșeață.

Ea se duse la el.

„Sevrin, unde este tati?“

„Este greu de zis.“ – spuse Sevrin, îngândurat – „Fusese mai înainte aici, dar acum ar putea fi la fiord. Să mă duc să-l caut?“

„Nu este cine știe ce grabă. Aștept aici, și mă uit puțin cum lucrezi; și va veni și el.“

Între timp, nu se alese nimic din privitul ei, deoarece nu lucra nimeni. Și nici nu povestea nimeni nimic. Cei doi se bucurau doar unul de prezența celuilalt. Ei se uitau mai mult unul la altul – tot mereu.

„Dordi, stai aici degeaba și nu-i lași nici pe ceilalți să lucreze?“

Era Lyngeid. Ciudat, ei nici nu-l văzuseră, nici nu-l auziseră, venind.

Lyngeid vrea să pară sever, dar ochii îi râdeau.

„Tati, oprește-te puțin!“ – strigă Dordi cu ardoare.

El se sperie puțin.

„Așa – da! Ah, în ochii tăi se oglindește fiordul. Licărește. Din ei iese un șuvoi de foc.“

Lyngeid zise: „Ascultă, ai venit până aici, ca să te uiți în ochii mei?“

„Nu, vream doar să-ți dau asta.“

Ea scoase o scrisoare din buzunarul șorțului și i-o ținu sub ochi.

El se uită indiferent la ea. O scrisoare nu era ceva deosebit pentru el.

„Uită-te pe partea cealaltă!“ – zise ea.

El întoarse scrisoarea.

„De la Ling!“ – strigă el.

El se așează pe un scăunel, și începu să citească. Sevrin trebuia acum să facă ceva, cât timp era meșterul în apropiere.

„Uită-te la tata!“ – spuse Dordi, și-l apucă de braț pe Sevrin – „Parcă a primit soarele prin poștă.“

Da, așa părea să fie; căci fața lui strălucea; în timp ce ochii îi se umezeau și deveneau tot mai mari.

Apoi se ridică brusc și intră în sala de mese, trântind ușa după el.

Dordi vru să fugă după el, dar Sevrin o opri.

„Nu, nu!“ – zise el – „Cred că în momentul acesta el vrea să fie acolo singur.“

Dordi rămase lângă Sevrin.

După un timp, Lyngeid ieși iarăși afară. El îi făcu fetei semn cu ochiul. Dordi își luă rămas-bun de la Sevrin, cu un zâmbet care îi dădu și lui înfățișarea unuia care primise soarele prin poștă.

Mergând repede, Lyngeid și Dordi urcară dealul spre casă.

„Ai venit deja acasă?“ – întrebă dna Lyngeid – „Mi se pare că spuneai că în seara aceasta trebuie să mai fierbeți scândurile, nu-i așa?“

„Le vor fierbe muncitorii.“ – răspunse el – „Acum vei auzi ceva interesant, draga mea!“

„Nu, dar ...“ – zise Dordi.

Și apoi Lyngeid citi cu voce tare scrisoarea lui Ling, în timp ce pe masa de bucătărie se lungea o rază a soarelui de primăvară.

„Frate binecuvântat!“

Nu te speria de acest titlu pompos!

Trebuie să găsesc o expresie pentru marea mea bucurie. Când am plecat de la tine, eram terminat, complet; în orice caz, așa mi se părea mie. Întreaga mea existență temporală și spirituală devenise nesigură.

Dar criza a crescut și mai mult, când am ajuns acasă. Întregul meu creștinism s-a destrămat, ca să nu mai vorbesc despre serviciul meu de predicator. Consideram totul drept un singur și lung păcat.

Disperarea mea era mare. Mă simțeam ca unul aflat pe pragul morții. Dar Dumnezeu Se gândise deja la mântuirea mea. Eram de 14 zile acasă, când a venit la noi evanghelistul Elvegard. Îl cunoști doar. Mi-a povestit că fusese la voi, înainte de a veni eu. Acum urma să lucreze câțva timp la noi în adunare. I-am mărturisit criza și necazul meu. În felul lui calm, mi-a explicat Scriptura, și Dumnezeu a adus lumină în întunericul meu.

Am fost eliberat prin Cuvântul Domnului despre iertarea păcatelor. Eu trăisem numai o convertire psihologică. Stările de spirit și eforturile de voință își puseseră sigiliul vieții mele sufletești. Eu o considerasem drept naștere din nou. Dar acum Dumnezeu m-a născut din nou, prin Cuvântul adevărului. Da! Mi-a intrat în inimă Evanghelia harului, pentru cei pierduți, cu strălucirea soarelui și cu pace.

Și Lyngeid, gândește-te, am început să lucrez. Dar acum am renunțat la teatru; și las să lucreze Evanghelia, cu propria ei putere. Și cât de mare este ea! Oamenii devin liberi! Nu-i mai număr, căci sunt numărați doar cei scriși în cartea vieții; și de asta este grija lui Dumnezeu. Acum am o mare dorință, prin harul lui Dumnezeu, să merg acolo unde am sădit în inimi spiritul robiei, ca să repar, într-o anumită măsură, ceea ce am distrus.

I-am scris pastorului Bjornas, că aș dori să vă vizitez din nou. Răspunsul a fost din păcate cam rece; dar va încerca să aranjeze la toamnă ceva pentru mine. Ți-aș fi recunoscător, dacă mi-ai putea oferi atunci cazare.

O să-ți relatez mai multe atunci când ne vom revedea.

Rămâneți cu bine, dragii mei prieteni!

Fericitul tău, Bernhard Ling.“

„De fapt ar trebui să se mai fiarbă acum câteva scânduri.“ – zise Lyngeid, după o scurtă tăcere.

„Asta o vor face muncitorii și fără tine.“ – îi zise soția sa.

Și în inimile lor era ca o zi de aprilie, cu amestecul ei de ploaie și soare.

„Hei!“ – strigă Lyngeid, și-și îmbrățișă soția – „Crede-mă, acum voi construi o barcă cu motor, care-i va plăcea celui care o va cumpăra!“

XVIII

Emly Mobekk fusese zguduită într-una din adunările conduse de Ling. Și fără să se gândească prea mult, ea se adresă bunicii ei, ca să-i ceară sfatul, nu părinților, căci i se părea foarte normal să fie așa. Cele două petrecură câteva ore liniștite în camera bătrânei, și bunica era fericită să-i poată arăta nepoatei ei calea. Când a venit primăvara, Emly găsi pacea cu Dumnezeu.

Tatăl și mama ei primiră calmi lucrul acesta – cam cu răceală. Niciunul dintre ei nu obișnuia să aibă un limbaj religios; îl foloseau doar în cazuri foarte rare. Nici Helge, fratele ei, nu era impresionat. Liceanul zâmbi indulgent, când Emly îi povesti totul. El se bucura că în toamna următoare nu va mai avea de a face cu toate astea. Acum se pregătea de bacalaureat, și urma să meargă la facultate. Din partea lui, acasă, puteau apoi să se tot joace după pofta inimii, de-a creștinii falși sau adevărați.

În primele zile ale lunii mai, într-o după-amiază, orașul avu prilejul unui subiect de discuție, care îi preocupă pe toți.

„Ai auzit?“ – își strigau oamenii unii altora.

Circula mereu aceeași poveste. Fiecare punea întrebări, ca să mai afle dacă era posibil, și alte amănunte. Din păcate, erau greu de găsit martori oculari.

În case erau „dezgropate“ Bibliile și cărțile de cântări, pe care se așternuse de mult praful. În acea după-amiază nu se auziră deloc radiourile și patefoanele. Oamenii se salutau mai prietenos și mai amabil decât altădată.

Anstein Mobekk veni acasă, înainte de ora de închidere a magazinului său. Mama și soția sa tricotau de zor în camera de zi. Emly tocmai ieșise să facă o mică plimbare, înainte de a se duce la repetiția de cor. Helge se chinuia în camera lui, cu temele de casă.

Cele două femei își ridicară ochii, și-și lăsară lucrul, căci Mobekk era palid la față și blând.

„Ești bolnav?“ – îl întrebă soția lui.

El se apropie și se așeză recules, ca și când ar fi în adunare.

„Nu, nu sunt bolnav, Lina.“ – zise el, urmat de un suspin.

Cele două femei își reluară lucrul. Dar dna Lina renunță să mai lucreze, când Mobekk continuă:

„Trăim timpuri grele. Este bine să fim pregătiți.“

Mama ridică ochii, cu o privire surâzătoare și melancolică, cu care își întâmpina deseori fiul. Era curioasă să afle ce se mai întâmplase. Dar soția lui Mobekk fu cea care întrebă:

„Hei, ce s-a întâmplat, Anstein?“

„Se povestește că oamenii de acolo, de la fiord, ar fi văzut azi o apariție.“

„O apariție? Ce fel de ... unde?“

Dna Lina deveni deodată surescitată.

„Se spune că L-ar fi văzut azi după-amiază pe Isus în nori.“

Mobekk vorbea cu o voce joasă și solemnă. Soția lui se îngălbeni la față. Bătrâna mamă își continuă lucrul, dar ascultă și ea cu interes.

„L-au văzut pe Isus, Anstein?“

„Da, așa circulă zvonul!“

„Oh, Dumnezeule! Mamă, ai auzit? L-au văzut pe Isus—!“

Ea-și uni mâinile, și dădu din cap în stânga și-n dreapta

„Știi că astăzi cerul a fost cam noros, și din când în când pătura de nori se desfăcea, și apărea soarele. În timp ce cerul acoperit de nor, jos la fiord, la marginea unui nor a apărut o imagine luminoasă.

„Se pare că s-a aflat deasupra unui pâlc gros de nori, care acoperea mare parte din cer. Puțin deasupra lor a apărut o rază de lumină, pe cerul azuriu.“

„Dar, mamă! Oh, Dumnezeule! Așa ceva serios! Povestește odată, Anstein!“

El își împreună mâinile și-și mișcă încolo și încoace capul.

„Știi, astăzi era destul de înnorat afară, și prin nori mai străbătea din când în când scurt timp soarele. În timpul unei astfel de perioade cu nori se spune că s-a format deasupra gurii fiordului o strălucire ciudată.“

„Oh, Dumnezeule, Anstein!“

„Se spune că ea s-ar fi aflat direct deasupra unui strat gros de nori, iar o bucată din ea ar fi fost ca o licărire pe cerul luminos.“

„Oh, Anstein! Auzi, mamă? O licărire pe cerul luminos, Anstein?“

„Da, dar liniștește-te, Lina. Și eu sunt puțin confuz. Și apoi se spune că licărirea a luat o formă.“

„A luat o formă? Oh, Dumnezeu! Și eu chiar azi dimineață am citit o asemenea carte, Anstein!“

„Da, Lina. Și pe mine mă preocupă astfel de gânduri. Poate că am fost puțin zgârcit față de Röst. Mă gândesc, dacă n-ar trebui să măresc salariul tuturor angajaților.“

„Ah, Dumnezeule mare! De ce n-ai făcut-o atunci imediat? A luat formă, zici tu?“

„Da, se spune că a început sub nori.“

„Dar, Anstein ...“

„Se spune că apoi apariția s-a făcut tot mai mare, și că s-a văzut clar până sus, la față. Așa se spune că S-a aflat El pe nori, luminat de jur împrejur, radiind ...“

„Oh, Anstein! Crezi că vine?“

Dna Lina își apăsă mâinile pe piept. Mobekk clătină neliniștit din cap.

„Nu știu.“ – zise el rar și tremurând – „Pare ceva imprevizibil. Oare n-ar fi mai bine dacă aș vorbi chiar azi cu angajații?“

Își scoase nervos ceasul din buzunarul vestei. Se uită la el, și-i apăsă capacul. Acesta se deschise cu un zgomot sec.

„Azi este prea târziu.“ – suspină el, dar suspinul lui era de ușurare.

„Și mă gândesc să ajung iarăși într-o relație mai apropiată cu Lyngeid.“

Vocea lui Mobekk sună dintr-odată cald, atunci când întrebă:

„Ce credeți? N-ar trebui să deschidem Biblia și să citim ceva în ea?“

„Oh, da, Anstein, așa să facem.“ – zise soția lui și-și căută o poziție mai comodă în fotoliu, în timp ce-și ștergea ochii cu batista.

„Lasă odată tricotatul, mamă!“

Răspunsul mamei o nedumeri pe nora ei:

„Trebuie să termin ciorapii ăștia.“ – zise ea.

„Dar, gândește-te, dacă vine acum Isus!“

„Atunci mă va găsi în mână cu doi ciorapi țărănești trainici, Lina. O să întind spre El mâinile cu acești ciorapi, și o să-I spun: Iată-mă, Doamne Isuse! Îți mulțumesc că ai venit!“

„Dar, marnă! ...“ – îi scăpă involuntar doamnei Lina.

„Vezi, Lina, acela care este al Său, se bucură de venirea Lui.“

„Dar mai suntem și noi aici, mamă!“ – ziseră cei doi soți, aproape în cor.

Bătrâna se uită mai întâi la fiul ei, și apoi la nora ei. Îi dădură lacrimile, în timp ce schimba cârligele de tricotat.

„Voi nu sunteți ai Lui.“ – zise ea scurt.

Timp de un moment, ei rămaseră ca paralizați, în timp ce culoarea feței li se schimba din palid, în roșu aprins.

Mobekk fu primul care găsi câteva cuvinte, și zise:

„Trebuie să-ți spun că ești o mamă tare bună!“ – zise el aproape plângând – „An de an mă îngrijesc aici de dumneata.“

Nu mai continuă, căci soția lui își descărcă sentimentele, într-un plâns isteric.

Bătrâna femeie lăsă valurile să urle, și tricotă calm mai departe la ciorapii ei. Fața ei bună se roșise mai mult ca de obicei, și ochii i se opriră, cu o expresie tristă, asupra copiilor ei.

„Să vă străduiți să aveți pace cu Dumnezeu, cât mai este timp.“ – zise ea liniștită, ca și când n-ar fi fost rostite vorbele acelea grele – „Altfel rămâneți în fața ușii sălii de nuntă, ca fecioarele neînțelepte, care nu mai aveau ulei în lămpi.“

Imediat după aceea ea își strânse lucrul, și se duse în camera ei. În urmă rămaseră soții singuri.

„Ai mai auzit vreodată așa ceva?” – gâfâi femeia – „Întotdeauna a vorbit cu aluzii, pe ocolite! Dar acum m-am săturat! Trebuie să ne gândim serios dacă n-ar fi mai bine s-o trimitem într-un azil de bătrâni.”

„Trebuie mai întâi să ne gândim bine, Lina. Evenimentul din după-amiaza de astăzi este prea serios. Dacă totuși se întâmplă ceva?”

„Oh, Dumnezeuule, da, Anstein! Ce-am spus? Trebuie să suportăm cu răbdare, cel puțin încă un timp.”

Revenirea iarăși treptat în sentimentalismul lacrimogen de mai înainte, și discuțarea mai departe despre apariție, dar mai calm. Dacă se poate spune, totul fusese îndepărtat cât de cât.

Mobekk făcu câțiva pași pe dușumea. Cutia cu țigări stătea ademenitor pe măsuta de fumat. Dar de data asta Mobekk nu se uită spre ea.

Trecuse o oră. O oră în care Mobekk se adâncise în citirea Bibliei. Pe fața doamnei Lina se mai putea vedea încă o ușoară urmă de groază.

Atunci apăru Emly.

După fața ei îmbujorată, ei văzură că ea vrea să le povestească ceva.

„Ați auzit deja, de incidentul acela straniu?”

„Da, copila mea. Dar ce s-a întâmplat cu repetiția de cor? S-a terminat, deja?”

„Astăzi nu s-a făcut repetiție, mămico.”

„Nu s-a făcut repetiție?”

„Nu, mulți n-au venit. Nu au îndrăznit să iasă afară din casă.”

„Oh, Dumnezeuule, Anstein! Auzi!”

Dna Mobekk se agitase iarăși, dar soțul ei se stăpânise acum.

„Iar cei care au venit, Emly?”

„Nici cu noi n-a mers, tăticule. De fapt, am încercat, dar dirijorul era așa de nervos! Cântam mereu fals. Câțiva erau și palizi. Unei fete i s-a făcut rău, și a ieșit afară și să vomite. Noi stăteam în cerc și discutam. Altădată toți râdeau la repetiții, dar astăzi niciunul nu era în toane bune.”

„Dar la sfârșit ați mai avut timpul de meditație?”

„Nu, probabil că nimeni nu îndrăznește să se roage.”

„Auzi, Anstein! Dar zi mai departe, Emly!”

„Apoi am plecat acasă. Părea că toți de-abia așteptau să ajungă iarăși acasă. Ca și când acasă ar fi mai în siguranță!”

„Și ce părere ai tu, Emly?”

Vocea mamei avea ceva neobișnuit de tandru.

„Ah, nu știu, mămico. Dacă cineva crede, se simte pretutindeni în siguranță. Nu înțeleg cum poate să-i fie frică unui credincios că vine Isus.”

Fața mamei se înăspri.

„Ești încă prea tânără, ca să-ți poți da cu părerea asupra unor asemenea lucruri.” – zise ea categoric – „Tatăl tău și eu ... ei, oricum este totuna.”

Ai auzit ceva cât timp a durat ... apariția, vreau să zic?”

„Probabil că nu mult timp. Un bărbat a căzut în genunchi, și a striga că vrea să fie mântuit. Apoi, a fugit urlând în casă. Când s-a uitat imediat pe fereastră, apariția dispăruse, și anume, în momentul în care soarele a răzbit iarăși prin nori.

Unul povestea că norii pe care stătea El fuseseră în momentul acela roșii ca sângele. Ultimul lucru pe care l-au văzut, a fost o mână care arăta spre orașul nostru. După un moment, apariția s-a văzut ca o fantomă în ceață, iar apoi a dispărut brusc.“

„Oh, Anstein!“

„Da, este un semn serios, Lina. Oare n-ar trebui să mă duc imediat la Lyngeid?“

„Vezi, Anstein! Tu ești întotdeauna așa de aspru față de oamenii mici. Dar acum este deja prea târziu!“

Și ea se duseră liniștită la culcare.

Mobekk își puse Biblia deschisă pe noptieră.

XIX

Se părea că soacra lui Röst vrea să locuiască în continuare la ei. Röst se pregăti sufletește pentru ceea ce era mai rău. Trecuseră trei luni de la nașterea copilului. Vara își făcuse intrarea ei solemnă și strălucitoare, dar Röst nu auzise până atunci niciun cuvânt, că soacra lui s-ar gândi să se mute iarăși în ei locuință.

De altfel era destul de lucru pentru toți trei, deși nimic nu se făcea cum trebuie. Copilul fusese răsfățat. Aveau zi și nopți de lucru cu el, mai ales cele două femei. Rareori adormea, fără ca să-l țină cineva în brațe.

Când îl puneau în pătuț, trebuia să fie o liniște de mormânt. El se trezea la cel mai mic zgomot. Dacă plângea mult și tare, era legănat încolo și înapoi, în toate felurile posibile.

Încă niciodată nu se temuseră de aerul proaspăt ca acum. Copilul putea să răcească! Fața lui mică și slabă avea o culoare cenușie-deschis.

Hăinuțele lui fine arătau deja soioase, și noul cărucior de copil era deja ruginit și plin de zgârieturi, și nu fusese niciodată cu el afară.

Mirosul din locuință avea o altă nuanță acum. Scutecele ude erau adesea numai uscate. Lucrul acesta îi irita nasul.

Pentru Röst era greu să se impună. Îi reușea doar când era furios, și așa era de multe ori. Atunci era nemilos și nu ținea seama de nimic. Modul lui de exprimare era ca atare.

Dna Rang clătină din cap, astfel că îi fâlfâiau șuvițele de păr cărunt, și zise îndată ce Röst n-o putea auzi:

„N-ai avut noroc, Sigrid. N-am crezut niciodată că Stian ar putea fi așa!“

Iar Sigrid îi răspunse tristă:

„Numai acum a devenit așa. Nu știu ce sa întâmplat cu el.“

În casă domnea un talmeș-balmeș. Totul era lăsat la voia întâmplării. Dacă mâncarea era gata, când venea Röst de la serviciu, era bine. Dacă nu era gata, femeile erau de părere că Röst trebuia să aibă răbdare, că doar ele dormeau în fiecare noapte așa de puțin. Că micuțul ar fi așa de agitat. Atunci n-aveau de ales, decât să mai doarmă și ziua, când dormea copilul. Trebuia și el să înțeleagă, că nu poate fi totul gata la minut.

Se stabilise de comun acord, ca Röst să aducă acasă mâncare gata pregătită. Doar asta nu era ceva exagerat sau scump, de când Röst era plătit mai bine.

Cât timp dura masa, petreceau ore aproape festive, căci la toți trei le plăcea mâncarea bună.

Nici Röst nu era în apele lui.

Și el dormea puțin noaptea. De prea multe ori trebuia să aibă grijă de copil. Pe patul lui cel bun pusese sechestru soacra lui. El se întindea pe canapeaua din camera de zi. În nop-

șile de primăvară îi fusese destul de rece, pentru că nu avea cu ce să se învelească. Când copilul urla în dormitor, el se scula și închidea ușa. Dar asta li se părea femeilor ceva groaznic. Să nu poți suporta propriul tău copil, când țipă!

Da, Röst nu era în apele lui.

El se simțea ca un bărbat care este a cincea roată la căruță. Pălăvrăgeala lor îl termina, deși nici el nu era o fire tăcută. În discuțiile lor, mama și fiica nu depășeau niciodată mărunțișurile cotidiene. Monotonia și plictiseala erau întrerupte numai prin cearta ocazională. Dar până și aceasta era searbădă, în caz că Röst nu-i dădea cel mult o notă mai aparte. Se enervau peste măsură cu discuții de nimic, cu certuri istovitoare și cu împăcări prostești.

Băiețelul respira un aer greu – la propriu și la figurat.

În firmă, Röst își făcea aparent lucrul ca întotdeauna, deși nu dormea destul. În secret își vedea de propria lui afacere privată, și asta îi dădea mai mult de lucru, decât orice altceva.

Și în tot acest timp păstra aparența, față de adunare. Nimeni nu era mai zelos ca el. Era recunoscător că nu fusese pus sub disciplină, din cauza „nașterii premature“ a copilului.

Pastorul Bjornas îl bătuse binevoitor pe umăr, și-i zisese, zâmbind:

„A venit puțin cam devreme, bunul meu Röst? Da, da, într-adevăr, asta nu-i chiar așa de simplu!“

Bjornas era înțelegător.

În ziua când se arătase apariția aceea pe cer, despre care vorbeau mulți, dar pe care doar puțini – poate chiar nimeni – nu o văzuseră, la el acasă avusese loc o scenă. Când Röst venise acasă de la serviciu, Sigrid avusese o criză de plâns. Ea stătuse aproape toată seara prinsă de gâtul lui, ca și cum el ar fi putut s-o protejeze. Mama ei se învârtea de jur împrejur, și vorbea ca un copil tot ce-i trecea prin minte.

Röst era mai singur ca niciodată. În serile de vară cutreiera singur prin pădurea și împrejurimile orașului, și deseori ajungea doar noaptea acasă.

De cele mai multe ori îl stăpânea un dezgust de viața pe care o trăia, care era întrerupt doar prin perioade de senzualitate fierbinte. Fusese împreună cu Lyngeid de câteva ori cu barca în arhipelag. Numai de câteva ori – deși constructorul de bărci se străduise mereu să-l ajute cât putea, pe tânărul demoralizat.

Röst s-ar fi putut bucura de aceste plimbări cu barca. Cerul, pământul și marea erau minunate în arșița verii. Mâncarea pe care o mâncau cu ocazia acestor ieșiri era o desfătare pentru el. Dar atmosfera din familie îi provoca răni usturătoare. Felul natural și liber al relației familiei Lyngeid cu Dumnezeu și între ei, comparat cu al lor, era ca o acuzație usturătoare împotriva lui.

Nu, el trebuia să meargă pe propriile lui căi!

Mai nimeni nu vizita familia Röst. Sigrid nu avea prietene. Ea se izolase de cele de o seamă cu ea, nu în ultimul rând, prin logodna ei prelungită. Singurele care se arătau din când în când pe la ea erau dna Lyngeid și fiica ei. Dar niciuna din ele nu rămâneau prea mult timp în vizită. La familia Röst mirosea atât de urât!

Röst își petrecea o parte din timpul lui liber la adunare. El simțea golul din viața lui așa-zisă creștină și a celorlalți; un gol pe care ei încercau să-l umple cu spectacole și excursii, în care își consumau energia cu pozne și farse, care uneori erau la limita bunului-simț și decenței, pentru ca apoi să-și liniștească conștiința, cu o meditație, urmată de rugăciune.

În acele cercuri, Röst își uita pentru un timp mizeria și nefericirea sa tainică. Pe stâncile de pe mal, între care se scăldau tinerii, el își visa visele sale murdare. Între timp, se trezea și se uita în oglindă, și se rușina.

Sigrid rămânea de regulă acasă. Era atașată de copil; și ea simțea lucrul acesta ca o constrângere; ceea ce-i producea amărăciune.

Când soțul ei venea acasă, îl întreba unde fusese și cu cine se întâlnise. Gelozia era la pândă. El o simțea. Și atunci el o provoca cu o plăcere diabolică. Apoi urma ceartă, lacrimi și mizerie – și împăcare. O mișcare continuă, ca a unui carusel.

Mama ei le stătea în cale. Era prea strâmt pentru trei – prea puțină dragoste pentru trei. Cu încăpățânarea proprie oamenilor bătrâni, mama ei credea prezența ei era indispensabilă. Bunăstarea copilului pretindea lucrul acesta, căci ea era mai experimentată decât fiica ei. Așa că se învârtea de colo până colo, și fără să-și dea seama, adâncea prăpastia dintre cei doi tineri. Röst începuse s-o urască.

Un altul poate ar fi căzut în patima băuturii, dar Röst căzuse în activitatea religioasă.

Toamna urma să se sărbătorească împlinirea a cincizeci de ani de la înființarea adunării. De fapt, adunările din oraș erau mai vechi, iar această adunare fusese înființată cu 50 de ani în urmă. Cu prilejul acest eveniment, urmau să aibă loc festivități mari, care erau deja pregătite de mult timp. Fuseseră înființate mai multe comisii de tot felul. Urma să fie prezentată o cantată, special compusă pentru acest prilej. Din fericire, exista în oraș un compozitor, care compunea așa ceva la comandă. Punctul culminant al sărbătorii urma să-l constituie dezvelirea unui tablou, al lui Bjornas. El trebuise să stea zilnic ca model, în fața unui pictor din oraș. O comisie se ocupa cu strângerea fondurilor pentru plățirea tabloului. Comisia era condusă de Röst. El zâmbi, în timp ce-i ceru lui Mobekk contribuția pentru imortalizarea lui Bjornas. Acum șeful lui nu zise nu. De la Bakke, Lyngeid și mulți alții, nu primi nimic – tipi dogmatici, cu principii exagerate! Ei nu participă la idolatrizarea unui om – așa ziceau ei.

Röst le dădea dreptate. În fond era ceva dezgustător. El era așa de familiarizat cu lucrurile dezgustătoare, încât ... Dar de ce să-și aprindă el paie-n cap, și să se revolte degeaba! El, care era cufundat în mizerie până la gât! Trebuia să se considere fericit, dacă era lăsat în pace. Atmosfera din adunare era cam ca la el acasă. Aerul era poluat, îți croiai drum printr-o dezordine, care creștea ca buruienile. Pace, pace! diplomatul Bjornas declarase că în adunarea lui Dumnezeu trebuie să domnească pacea. De aceea avea voie și Lyngeid, instigatorul, să se comporte liber. Dar mai existau și alții, în afară de Lyngeid. Despre ei nu vorbea nimeni.

Vacanța de vară a corului adunării fusese în acest an mai scurtă ca de obicei. El trebuia să se pregătească pentru evenimentul din toamnă, ca să fie la înălțimea cerinței lor. Trebuia păstrată buna tradiție a corului. La un asemenea eveniment nu aveau voie să aibă un eșec.

Orchestra era stăpânită de același spirit. Corul și orchestra erau oarecum concurente, desigur, ca niște frați. Și totuși erau puțin invidioși unii pe alții. Bjornas era atent să nu favorizeze pe niciunul dintre ele.

În iulie, Röst avu parte de o mare bucurie, care ținu o zi întreagă. Soacra plecase în locuința ei. Considera că nopțile agitate îi slăbiseră foarte nervii.

XX

„N-am crezut că această întrebare este atât de serioasă.“ – zise Klas Bakke.

El și Lyngeid, împreună cu soțiile lor, ședeau într-o după-amiază de sâmbătă, spre sfârșitul lui iulie, pe o mică insulă din fiord.

Cei doi copii mai mici ai lui Lyngeid se bălăceau între pietrele din apa curgătoare.

Dordi și cu Sevrin erau cu pregătirea cafelei. Cafeaua nu era urgentă. Pentru ei erau lucruri mai importante decât aceasta, deși, de fapt, ei nu făceau nimic. Însă uneori se țineau de mână, astfel că cele două inele scoteau un clinchet, prin atingerea lor. Atunci se uitau zâmbind, unul la celălalt. Momentan nu făceau altceva. Aceasta li se părea mai mult decât destul.

Căci atunci când se uitau unul la celălalt, li se părea că văd în celălalt ce poate să le ofere lumea mai frumos. Sevrin stătea acolo ca un cavaler blond, cu cămașa lui sport, proaspăt călcată, și cu cravată. Fața lui arsă de soare avea expresia unui om, căruia îi aparține toată lumea. Și ea îi și aparținea – căci Dordi era logodnica lui.

Ea era mai brunetă. Ce inteligentă arăta, cu toată fizionomia ei copilărească! De pe fața ei, gura ei energică atrăgea atenția. Ochii ei străluceau cald și deschis, atunci când se uitau la logodnicul ei.

Ei se înțelegeau fără cuvinte!

Sevrin puse câteva vreascuri sub ceaun, ca focul să ardă mai departe.

Astăzi, totul era cuprins de lenevie. Briza de seară de abia putea să încrețească ușor apa – în orice caz, nu toată suprafața apei. Ici și colo mai erau câteva locuri mai întunecate, unde sufla vântul, dar altfel fiordul era neted. Mai departe, în larg, delfinii înotau la suprafața apei; dar și ei erau leneși. Ceva mai vioi erau câțiva toni, care zburdau mai departe în larg. Jeturile lor de apă se ridicau ca niște fântâni arteziene, pe linia albastră a orizontului. În apropiere treceau bărci cu motor, cu sunet monoton, lăsând în apă urme, care se lăteau tot mai mult, în spatele lor. Departe spre oraș, din coșurile vapoarelor din port se înălțau spre cer coloane de fum, care de-abia erau mișcate de vânt.

Pe insulele mai apropiate reflectau în soare corpuri goale sau haine albe, în timp ce erau îmbrăcate sau dezbrăcate. De pe plaje răsunau chiotele îndepărtate ale celor care se scăldau.

Spuma albă a hulei era aproape imperceptibilă, venind sau depărtându-se de mal. Ea era însoțită de alge marine. Marea parcă respira. Pe multe insule se afla o pădure deasă, care înconjură unul sau două ogoare, cu o casă la margine. Colibele pescărești atârnavă roșii și fragile deasupra golfului; iar în multe locuri, locuitorii lor puteau discuta între ei pe deasupra strâmtorii înguste.

Un stol de pescăruși albi își dăduseră întâlnire în larg, deasupra fiordului. Acolo înotau insulițe întregi de păsări, în timp ce altele, veneau de la depărtare și se lăsau jos, cu bățai viguroase din aripi. Acolo erau bancuri de heringi mici, care erau vânați la suprafața apei de toni și de alt soi de pește de culoare gălbuie – bieții de ei, urmăriți și de sus și de jos!

Soarele se grăbea spre vest și trecea printr-un brâu de nori albi și ușori ca fulgii, care erau atât de subțiri, încât nu făceau deloc umbră.

Iarba care creștea pe insulița pe care poposiseră Lyngeid era înaltă. La umbra unei stânci se afla o cutie de carton cu alimente și o găleată.

„Ho-ho, Dordi! Vezi, poate reușești să dai în clocot apa din ceaun!“ – strigă Lyngeid râzând vesel – „Lasă-l pe Sevrin să-și petreacă singur timpul cu altceva, până fierbe cafeaua“, și, adresându-se lui Bakke – „Da, este sigur; rămâne o întrebare dificilă, Bakke.“

„Retragere!“ – ieși rapid ordinul de pe buzele soției lui Bakke. Ea își puse pentru un moment lucrul de tricotat în poală; în timp ce ochii ei se mișcau într-o parte și alta, de la unul la celălalt. În cele din urmă ei se opriră asupra soțului ei. El zâmbi. „Asta a fost ceva cam pripit.“ – zise el.

Lyngeid devenise serios; și ceilalți priviră plini de așteptare spre el.

„S-a petrecut tocmai invers această retragere.“ – zise el meditativ – „Mulți copii adevărați ai lui Dumnezeu au fost obligați în cursul a 17 secole să se retragă, fie constrânși, fie datorită conștiinței lor. Dar nu întotdeauna a fost corect lucrul acesta.“

„Dar atunci, ce este corect?“ – întrebă Bakke.

„Bineînțeles că cei nelegiuiți ar trebui să se retragă!“

„Dar ei nu fac asta.“

„Nu, și de aceea, Dumnezeu a poruncit să fie excluși.“

„Asta sună așa de dur.“ – preciză cu voce șoptită dna Lyngeid.

„Da, exact! Așa au vrut să spună întotdeauna adunările, preoții sau pastorii și prezbiterii. Ei au vrut să fie mai binevoitori decât Dumnezeu, și astfel au lăsat să crească buruiana, care în cele din urmă a înăbușit sămânța bună. Au existat timpuri în care ogorul lui Dumnezeu era doar un câmp de ciulini. Mai rămăseseră doar câțiva creștini vii. Ei s-au retras din el; și astfel au luat ființă noi comunități de credință. Ei au devenit protestanți; au protestat împotriva decăderii adunării, a scufundării ei în mocirla păcatului. Dar după ce au întemeiat o nouă adunare curată, de multe reîncepea vechea poveste. A mers o perioadă mai lungă sau mai scurtă, apoi, ca mai înainte, a început din nou degenerarea.“

Lyngeid se încălzi vorbind. Zelul lui îi molipsi și pe ceilalți. Femeile își lăsară lucrul deoparte. Bakke se uita cufundat în gânduri peste fiord și insulițe. Apoi întrebă:

„Dar de ce s-a întâmplat așa?“

Fără să răspundă direct la întrebarea lui, Lyngeid zise:

„Dumnezeu ne-a dat un mijloc de a păstra adunarea curată.“

„Te referi la disciplina adunării?“

„Da, ea este unul din remediile lui Dumnezeu.“

Bakke arăta ca un semn de întrebare.

„Unul din remediile lui Dumnezeu?“

„Da, chiar așa. Ne-am obișnuit cu concepția că disciplina adunării este un mijloc de a-i îndepărta pe oameni dintre noi. Dar din prisma lui Dumnezeu, ea este gândită ca un mijloc pentru salvarea sufletelor, pentru păstrarea adunării ...“

„Scuză-mă, Lyngeid! Păstrarea zici?“

„Da, căci un om care este lăsat să persiste în păcat se distruge. Și o adunare, care tolerează păcatul, se distruge și ea. De aceea ne-a dat Dumnezeu disciplina adunării – ca un detergent. Lipsa de disciplină sau aplicarea ei greșită este cea ce face adunarea să devină lumească.“

„Dar noi avem o disciplină a adunării, Lyngeid!“

„Ah!“ – zise constructorul de bărci, cu o mișcare disprețuitoare a buzelor – „Pe hârtie, da! Dar rezultatul disciplinei pe care o practicăm noi nu acționează convingător. Pomul adunării noastre este plin de crengi uscate. Păcate intenționate sunt la ordinea zilei, și sunt tolerate.“

Caracterul lumesc și creștinismul cu numele se extind rapid; iar comitetul adunării lasă lucrurile să-și urmeze cursul natural.“

„După cum știi, Lyngeid, eu sunt un membru al comitetului.“

„Da, Dumnezeu să-ți ajute! Ai o mare responsabilitate!“

„După cum iarăși știi, mi-am dat demisia din această funcție.“

„Da, știu.“

„Atunci, ce mai pot face?“

Lyngeid nu găsi imediat răspunsul, dar soția lui Bakke zise scurt, ca mai înainte:

„Retragere!“

Bakke părea că vrea să facă o observație tăioasă, dar Lyngeid i-o luă înainte, și zise trist:

„Așa s-au simțit poate copiii lui Dumnezeu asuprați din toate timpurile, atunci când n-au obținut nimic cu încercările lor de reformă! Ei au zis în final: Ne retragem; și apoi s-au retras plângând.“

De pe plajă răsunară strigăte:

„Ho-o, mama! Scoate mâncarea! Lasă-l pe tati să-și petreacă timpul singur cu altceva, în timp ce pui masa. Cafeaua este gata, ho-o!“

Dordi și Sevrin veniră, sărind în sus.

Per și cu Tordis îi urmau.

Soarele apuse, în flăcări cu reflexe aurii.

Norii ca de puf se transformaseră în bucăți purpurii, care atârnavă din cer. Marea reflecta strălucirea cerului. Arăta ca o mare de metal topit, brăzdată de mici bărci-sport. Urmele lăsate în urma lor licăreau ca un jărătic viu. O barieră dintr-un lanț de munți scunzi și împăduriți despărțea ca o linie cerul și marea; dar și peste pădure era o strălucire aurie, o reflectare a măreției cerului. La un km spre sud, se vedea lumina roșie a farului; iar turnul farului se înălța ca o coloană incandescentă pe cer. Ferestrele farului reflectau strălucirea soarelui.

Lyngeid stătea cu soția sa pe cel mai înalt loc al insulei din fiord. Își pusese brațul pe umerii ei. Se uitau spre vest. Razele aurii îi înconjurau și li se oglindea în ochii strălucitori. El respiră oftând, ca și cum și-ar simți fericirea ca o povară. Ea se uită în ochii lui.

„Plângi, Ansgar?“

„Agna, nu te uita la mine!“

Ea îl îmbrățișa și se sprijini plină de încredere și siguranță în el.

Stătură mult timp acolo sus, până ce strălucirea se stinse, și luă o nuanță gălbuie.

Atunci un zgomot puternic de sirena sfâșie liniștea. Un vapor cu abur intra în port.

Lyngeid tresări. Idila fusese tulburată.

„Hai să mergem acasă, Agna.“ – zise el.

În micul golf se afla barca cu motor a lui Lyngeid, care se legăna în hula slabă. Era o barcă deschisă, prevăzută în față și în spate cu gratii. Lacul vopselei strălucea, iar unele ornamente erau nichelate și sclipeau. Liniile bărcii erau fine și elegante – era cea mai bună reclamă pentru șantierul de bărci al lui Lyngeid. Cu interesul specialistului, el își lăsă privirea să alunece peste barcă, atunci când coborî spre ea, cu un coș în mână. Per se găsea deja la bord. Tocmai o ajuta pe Tordis să treacă peste balustrada punții. El era cârmaci, mașinist și șef de echipaj, într-o singură persoană și-și exercita întreita funcție cu mare demnitate.

El întinse mâna femeilor, și le ajută să urce la bord. Ce bună și caldă se simțea mâna mamei! El zâmbi mulțumit.

„N-ar trebui să luăm copilașii cu noi.“ – zise Per și se strădui să nu râdă – „Ho-o, Dordi ... Sevrin! Noapte bună! Noi plecăm!“

Atunci cei doi tineri ieșiră din spatele unei stânci. Nu se grăbeau deloc. Atunci când se urcau în barcă, parcă mai aveau pe fețe puțin soare auriu – dar era numai radierea inimilor lor.

Și apoi barca se îndreptă spre țarm.

Lyngeid nu putea să doarmă. Era treaz de câteva ore. Afară era semiîntuneric, așa cum este numai în ultimele nopți ale lunii iulie. Prin fereastră venea o lumină slabă. Nu știa să spună de unde venea neliniștea care-l cuprinsese. În orice caz, nu provenea de la plimbarea cu barca. Îl apăsa o teamă inexplicabilă.

El se sculă din pat; soția sa se trezise și ea.

„Ești bolnav, Ansgar?”

„Nu, dar mă scol, ca să mă odihnesc puțin.” – încercă el să glumească.

Se uită în camera alăturată unde dormea Per. Dar el dormea liniștit. Întredeschise ușa spre dormitorul celor două fete, dar și acolo era liniște.

Zăbovi un moment în mijlocul dormitorului. Apoi începu dintr-odată să se îmbrace.

„Ce s-a întâmplat, Ansgar?”

„Nu știu, Agna. Mă duc puțin afară.”

În momentul următor Lyngeid era afară, în vârful dealului, la poala căruia era șantierul lui de bărci. Peste mare și uscat se lăsase întunericul. Liniștea era apăsătoare. Pe cer erau câteva stele palide, care se oglindeau pe suprafața uleioasă a apei, care abia se mai deosebea de întunericul care îl înconjura pe Lyngeid.

Lyngeid coborî dealul. Teama îl cuprinsese din nou, și mai puternic. Ajunse la ușa atelierului, și se opri. Ce vrea, de fapt? Se duse la colțul clădirii, și privi pasarela îngustă, care cobora între clădire și stâncă. Jos, departe, la capătul pasarelei, licărea suprafața neagră a apei. Se întoarse iarăși la ușă, și intră în atelier. Aici aprinse lumina, și privi ușurat. De jur împrejur, mașinile stăteau nemișcate. De pe tavan atârnav curelele de transmisie. Pe capră stătea o barcă. Pe jos și pe bancurile de rindeluit se aflau scânduri. Totul se găsea în aceeași stare ca și la amiază, când încetase lucrul.

Ce vrea, de fapt, să facă el aici, noaptea? Se duse la șopronul de bărci. Când deschise ușa, îl întâmpină un întuneric negru ca smoala. Treptat, percepse licărirea cenușie, care pătrundea înăuntru, prin fereastră aflată în spatele troliului. I se părea că este privit țintă de niște ochi mari și morți, de pește. Era ceva sinistru. Pe Lyngeid îl trecură niște fiori slabi. Pipăi după întrerupător. Lampa singuratică de pe troliu se aprinse, dar era tot sinistru. Întunericul tainic pândește din toate colțurile și de sub bancuri. Și deodată, i se păru că toate piesele acelea masive prind viață. Făcu un pas, ca și cum ar fi vrut s-o ia la fugă, dar se opri iarăși. Apoi își împreună mâinile și se rugă.

Pe urmă coborî calm și repede, de-a lungul șinelor din sala de construcție, spre poarta care dădea înspre mare. În poartă se afla o ușă mică. El trase zăvorul, și avea acum în partea stângă pasarela de pe mal. În aceeași clipă, în care deschisese ușa, zări afară, pe pasarelă, o sclipire albă, fugară. Fusese vizibilă doar pentru o fracțiune de secundă. Lyngeid se sperie, și vru să se întoarcă. Apoi se calmă, și începu să coboare pe pasarelă, cu pași nesiguri. Afară era ceva mai multă lumină. Un mic șopron de unelte forma un unghi cu ancora pasarelei pentru debarcare. Schele de debarcare înconjurau acest șopron de partea lui dinspre apă, și erau legate de pasarela de pe mal. Acolo văzuse Lyngeid licărirea albă.

Când păși pe pasarelă, aproape că se împiedică de ceva care zăcea pe jos. Se aplecă, fără să piardă din ochi colțul șopronului. Găsi o haină.

Începu să bănuiască ce urma să găsească în spatele șopronului. Plecă mai departe și o luă după colț. Pe puntea de debarcare, în spate, se afla cineva. Mai întâi văzu numai două pete albe; dar când se uită mai atent, recunoscu două mâneci albe, ale unui bărbat care stătea lipit de peretele șopronului.

„Cine-i acolo?“ – întrebă Lyngeid, cu voce tremurată.

Niciun răspuns. Silueta stătea nemișcată, ca un mort.

„Răspunde!“ – strigă acum Lyngeid mai tare.

Tăcere.

Lyngeid era prea agitat, ca să poată merge mai departe pe pasarelă. Se opri unde era, și cugetă. Silueta de acolo din spate nu putea să meargă mai departe, căci în fața ea începea marea.

„Hai pe țarm!“ – zise Lyngeid – „Nu plec de aici, până nu vii, chiar dacă ar trebui să stau până în zori!“

Din nou niciun răspuns.

Dar imediat după aceea, bărbatul începu să se miște. Pipăia încet cu o mână de-a lungul peretelui șopronului, în timp ce-și ținea înaintea feței cealaltă mână albă.

Când se apropie silueta sinistră, Lyngeid se dădu un pas înapoi. Când omul avu colțul înapoia lui, făcu brusc un salt spre pasarela de pe mal. Dar Lyngeid îl și prinsese. Lupta fuse scurtă, căci cel pe care-l prinsese nu era un bărbat puternic.

„Dă-mi drumul!“

„Ce faci aici, noaptea la ora unu?“

Dar nu-și sfârșise încă întrebarea, că înțelesese deja totul.

„Omule, Röst! Ce ai de gând?“

Röst încercă să răspundă cu un ton sfidător, dar în sfidarea lui se auzea tremurul de groază.

„Trebuie să termin.“

„Röst!“

„Nu mai rezist, Lyngeid.“

„Dar, Röst ...!“ – zise mânios Lyngeid. Și-l auzi plângând.

Se duse în față și ridică haina.

„Uite-ți haina, Röst. Hai, să mergem.“

Trecură prin ușa pe care Lyngeid o închise cu zăvorul, și urcară de-a lungul șinelor.

„Să stingem lumina.“ – zise Lyngeid, și răsuci întrerupătorul.

Atunci Röst spuse încet: „Lumina m-a reținut. Am văzut-o prin crăpăturile din perete, atunci când vream să mă arunc în mare.“

XXI

Era într-o după-amiază în plină vară, într-o zi caniculară. Nu se simțea nicio adiere, era cald ca într-un cuptor; iar soarele dogorea nemilos.

La est se afla un nor mare și negru, care se ridica încet, tot mai sus. Era semnul că va izbucni o mare furtună. Cei cu auzul fin puteau deja să perceapă niște bubuituri.

Mobekk făcea parte dintre oamenii care dispuneau de un asemenea auz fin; și ceea ce auzi fu de-ajuns ca să-l înmoaie. Era amabil și binevoitor față de angajații lui din birou, și făcea din când în când câte o observație jovială. În timp ce tocmai făcea una, tăcu, îngrozit; căci zgomotul dinspre est devenise mai puternic. Fața lui luă o expresie, de parcă ar fi avut dureri de burtă.

Mobekk se duse acasă.

Mama lui îl privi plină de compătimire. Mobekk tocmai se întorsese din concediu, bronzat și gras.

Dar acum fața lui bronzată avea o culoare cenușie.

„Vream doar să văd ce faceți.“ – spuse el prietenos.

Atunci bubui răsunător chiar în apropiere.

„Oh, Dumnezeuule, Anstein!“

Soarele încă strălucea, dar aerul avea deja o nuanță galbenă, ca pucioasa. Peretele negru de nori se așezase ca un acoperiș peste oraș. Încă un minut, și soarele nu se mai putea vedea. Un fascicul de raze străbătea marginea peretelui de nor, luminând peste lanțul de munți dinspre vest, acoperit cu o perdea din lumină și umbre. Apoi dispăru și acesta.

Mobekk își șterse transpirația de pe frunte.

„Ce întuneric se face!“ – se lamenta el.

Ca protest față de cuvintele lui, un fulger brăzdă cerul. Nu era o linie subțire – nu. Parcă toată lumea ar fi fost dintr-odată un singur foc.

O ardere în vâlvătăi a cerului, care timp de un moment rămase nemișcat și mut. Reflec-tarea ei luminează fața lui Mobekk și cea a soției lui – fețe mari și îngrozite.

Și apoi veni bubuiturile tunetului – ca și cum cerul ar fi vrut să se prăbușească. Ele se rostogoleau puternic și grandios. Vuietul crescă și se domoli, rostogolindu-se și dispărând în depărtare. Dar imediat bubui din nou, rostogolirea primise iarăși energia necesară.

Tunetul bubuia în norii întunecați. Un zgomot rostogolit răsuna prin regiunile întune-coase, iar cerul și pământul îi răspundeau cu un ecou. Timp de un moment era liniște, dar numai ca el să-și adune puterile pentru un nou sunet asurzitor de trâmbiță.

Norii se stiviseră unii peste alții și unii lângă alții. O furtună turbată îi gonia încolo și înapoi. Ei se roteau și scăpărau sub fulgere; era un joc gigantic cu lănci aprinse și cu strigătele de război ale unor uriași, care făceau să se cutremure cerul și pământul.

Fața lui Mobekk lumina alb în întuneric.

Apoi bătu în geamuri o aversă cu grindină, biciuită de rafale puternice de vânt care urlau. Boabele de grindină se detașau albe și mari de cerul întunecat. Ele se rostogoleau și săreau ușor pe pervazurile ferestrelor. Acolo unde puteau să se așeze, într-un moment era totul alb.

Toate sunetele din cameră fuseseră înghițite de zgomot.

Bătrâna mamă Mobekk stătea liniștită la locul ei obișnuit, copleșită de furia naturii.

Se auzeau trosnituri și lovituri ca de tobă.

Acum ploua, ca și când s-ar fi deschis toate zăgazurile cerului. Se auzea sunetul asurzitor al unei cascade. Din cer se revărsau torente de apă. Aerul era colorat într-un cenușiu-gălbui fantomatic. Dar se părea că vrea să se lumineze din nou. Treptat, pauzele dintre fulgere și bubuiturile tunetelor deveniră tot mai lungi. Vremea se îndrepta.

Doar când și când mai tresărea Mobekk, atunci când fulgera sau tuna. Ploaia scăzuse în intensitate. Vâjâitul furtunii slăbise. Timp de un moment, pe cerul înnorat se arătă o spăr-tură albastră. Spre est se lumina treptat. Peretele de nori aproape dispăruse; în urma lui rămăsese doar o zdreanță smulsă dintr-un nor.

Ceva mai târziu soarele aluneca printre nori. Acoperișurile ude scânteiau, și împreună cu ele picăturile de apă care cădeau de pe acoperișuri și care atârnavă în aer ca niște funii sclipitoare. În depărtare, înfățișarea pământului se arăta iarăși printr-o perdea de raze so-lare.

După încă un răstimp, soarele strălucea iarăși pe cerul fără nori.

Acum sufla o briză ușoară și proaspătă. Atmosfera încărcată dispăruse ca prin farmec. Soarele încălzea plăcut și nu mai dogorea.

În ziua următoare Mobekk căzu la pat. El tremura și avea tulburări respiratorii. Și au sunat pe medicul de casă. Mobekk se văita ca un copil mic:

„Of, dle doctor!”

„Stați liniștit!” – zise medicul, în timp ce-i asculta inima – „Hm ... Sper că nu v-ați speriat așa de rău de furtuna care a fost ieri? Bunul meu Mobekk, nici nu știam că aveți o inimă. Dar într-adevăr, aveți una! Așa cum v-am spus, trebuie să stați liniștit. Să evitați emoțiile.”

„Dle doctor, este ceva grav?”

„Cine poate să știe mai dinainte? În orice caz, simptomele care le-ai avut sunt oricum un semnal de alarmă. Rămâneți la pat. O să vă prescriu ceva.”

Și după puțin timp medicul plecase la un alt bolnav.

Mobekk devenise așa de mic și de copilăros! Se simțea așa de bine când dna Lina îl mângâia pe capul pleșuv. Binefăcătoare era și compătimirea mamei lui, și chiar și Emly l-a îmbrățișat cu atenție – nu prea tare, căci el era bolnav grav.

Helge privea lucrul cu umor, și era de părere că nu-i puteau strica tatălui câteva zile de concediu în plus.

Röst stătea umil lângă patul lui Mobekk, și-i primea instrucțiunile pentru bunul mers al firmei. Mobekk îi vorbea părintește, ca unui fiu. Röst avea voie să facă câtva timp pe șeful, și să supravegheze totul cu grijă. Pentru aceasta urma să-și primească răsplata. Mobekk nu-i uitase cererea unei prime, ci se gândea mereu la ea. O să vorbească ei despre asta, îndată ce se va însănătoși.

„Oh, Lina!”

Mobekk dorea să aibă o Biblie pe noptieră, nu numai Noul Testament. Biblia era Cuvântul lui Dumnezeu în întregime!

Îl vizită Bjornas. Când veni Bjornas, el se simțise bine. Șezuse pe marginea patului și vorbi cu voce scăzută și plină de înțelegere. Bjornas îl menajase pe bolnav; oricum el nu făcea parte dintre aceia care provocau tulburări.

Dar mai era ceva și cineva care nu-i da pace lui Mobekk. Îi dădea cea mai mare bătaie de cap când îi mergea mai prost. În orice caz, trebuia să aibă grijă ca relația lui cu Lyngeid să devină mai prietenoasă. Poate că se va vedea obligat să-l invite la el. Atunci trebuia să sondeze mai întâi terenul ... dacă se dovedea necesar să-și ceară iertare pentru vreun lucru. Dar mai întâi trebuie să se facă mai bine.

Într-o zi, Lyngeid se află la patul său. Mobekk zâmbi cu ochii umezi.

„Te rog, ia loc, frate!” – șopti el, respirând greu.

Lyngeid rămase încremenit, dar se făcu că nu observă respirația lui grea.

Și se așeză.

„Aș dori să clarific toate lucrurile,” – continuă Mobekk cu greu – „căci s-ar putea să mor.”

Trăsăturile lui Lyngeid se luminau.

„Nu sună rău, Mobekk.”

„Noi doi am fost dușmani.”

„Noi, dușmani?” – întrebă Lyngeid surprins.

„Am fost supărați unul pe altul.”

„Eu nu.” – zise Lyngeid scurt – „Eu am fost supărat de ipocrizia ta.”

Ca un bolnav de inimă, Mobekk rămase neașteptat de liniștit..

„Din gura ta ai auzit ce fel de om ești – autoritar și așa mai departe. Dar acum fii gata, Lyngeid, hai să / facem jumi-juma / tragem linie /, și să ne cerem iertare unul altuia. Căci ne vom întâlni cu plăcere în cer.“

„Mă tem că nu ajungi în cer.“

Lyngeid îl privi pe bolnav drept în ochi. Dar Mobekk nu arată nicio urmă de emoție.

„Nu sunt supărat pe tine, Lyngeid, căci doctorul mi-a interzis să am emoții.“

Pe fața lui Lyngeid apăru un zâmbet fugitiv, după care el spuse grav:

„Tu nu vrei să înțelegi că te joci de-a baba-oarba cu tine? Insiști atâta în lucrurile mărunte, ca să-ti liniștești conștiința, și nu-ți rezolvi relația ta cu Dumnezeu. – Lyngeid vorbi mai rar, mai insistent – „Mobekk, locuiește Isus în inima ta? Îți conduce El inima? Trăiești tu în ascultare de El? Acestea sunt caracteristicile nașterii din nou. Mobekk, tu nu ești născut din nou!“

Bolnavul făcu o strâmbătură și dădu obosit din mână.

„N-ai voie să vorbești așa de dur cu mine, Lyngeid. Inima mea nu rezistă. Și doctorul mi-a interzis ... Oh! ... păcat că nu mi-ai acceptat propunerea ... acum vreau să încerc să dorm puțin.“

Lyngeid ieși.

După patru zile, Mobekk / era iarăși pe picioare / se simțea iarăși bine.

XXII

Când pregătirile pentru aniversarea jubileului erau în toi, în adunare explodă o bombă: Ling își anunțase sosirea!

„Acum vei vedea ceva, Agna!“ – zise Lyngeid vesel, într-o zi, la masa de prânz, când peste fiord se lăsase prima ceață de toamnă.

„Ce-voi vedea?“ – întrebă ea, deși bănuia la ce se referă el.

„Când vine Ling, vei vedea în adunarea noastră lucrarea lui Dumnezeu.“

„Crezi că vine?“

„Știu sigur!“

Lyngeid își frecă mâinile, fără să fie clar, dacă de frig sau de bucurie.

„Dar oare îi dă voie să vină?“ – zise Agna uimită.

„După cum am auzit eu, Bakke a reușit să impună lucrul acesta, deși pastorul a ridicat multe obiecții.“

„Și Ansgar, atunci va locui iarăși la noi?“

„Da, bineînțeles! Unde altundeva? O să fie frumos!“

Așa se vorbea în familia lui Lyngeid, și așa se vorbea și în alte familii din adunare. În altele însă era o așteptare încordată. Își aminteau de ultima seară de evanghelizare pe care o ținuse Ling. Se gândeau la scandalul care urmase. Mai era încă proaspăt în memorie faptul că nu-și putuse stăpâni nervii. Nu fusese așa, oare? El pur și simplu fugise din oraș. Acum se auzise că-și schimbase părerile. Se zice că se convertise.

Mobekk spumega. Spumega din cauza lui și a ședinței comitetului adunării, în care se hotărâse invitarea lui Ling. Să mulțumească adunarea pentru un om, care arătase atâta nestatornicie? El, Mobekk, nu se va speti, alergând să-l asculte. Iar în ceea ce privea contribuțiile lui, ei bine ...

Și apoi mai erau neliniștiții. Existau câțiva neliniștiți în adunare, unii care aveau secretul lor. Sămânța semănată de Lyngeid era gata să încolțească, chiar dacă ea nu străpunsese

încă coaja dură a ogorului inimii lor. Dar coaja multor inimi era gata să plesnească. Starea lor începuse să-i neliniștească.

Pastorul își păstra aparența lui impecabilă și zâmbetul lui. El făcea față oricărei situații; deci și acesteia. Ca și data trecută, anunță și de data aceasta seriile de evanghelizare ținute de Ling și le făcu reclamă.

„Cunoscutul evanghelist, Ling, cel pe care îl cunoașteți de la vizita lui de anul trecut, o vizită care, din păcate, a fost întreruptă din cauza unei indispoziții sau incident. Ce frumos este că îl putem revedea! Și de aceea, vă rog ...! Și ca de fiecare dată, și de data aceasta ne vor sprijini resursele noastre umane, corul și orchestra.“

Dar acasă pastorul se îngrijora tot mai mult. De fapt, nu puteai ști dacă această vizită ^{va} contribui la destindere. Dacă adunarea nu-i unită, atunci dezbinarea ei nu mai poate fi oprită. Căci unitatea, armonia și buna înțelegere erau condițiile pentru bunul mers al unei adunări! Pacea era mai importantă ca orice!

Păcat că Mobekk era așa de indispus. Se putea vedea lucrul acesta încă de acum, înainte de a veni Ling. Nu era de glumă, dacă Mobekk era așa de nemulțumit.

Acestea erau gândurile care-l preocupau acasă pe pastor.

* * *

În casa lui Mobekk sămânța de ceartă era mama lui bătrână; deși ea de-abia dacă rostea vreun cuvânt. Era insuportabilă. Între femeia bătrână și ceilalți membri ai familiei se căsca o prăpastie. Adică, fiica lui Mobekk se afla pe partea prăpastiei unde era bunica ei – iar dna Lina suspina, plină de supărare. Era foarte supărată pe Emly, dar cu asta nu obținuse altceva, decât că tânăra fată se atașă și mai strâns de bunica ei. Așa ceva te scotea pur și simplu din sărite!

Mobekk era atent să-și protejeze inima. El nu avea voie să se enerveze! Ling îl ataca la inimă, deși el era la câțiva km depărtare. Lyngeid era o sursă continuă de supărare. Și apoi, întrebarea dacă este cu adevărat convertit, cu care maică-sa îl călca continuu pe nervi. Inima lui nu rezista la toate acestea. Numai la firmă emoțiile erau ca și inexistente. Röst renunțase. Ha-ha, Röst! – el îi trăsese o săpuneală zdravănă!

Desigur, dacă cineva ar fi putut să-și facă o impresie despre atmosfera din adunare, poate că ar fi putut să spună că vântul trezirii sufla încă înainte de sosirea lui Ling.

Și în sfârșit, el venise.

Nu-l primiseră cu fanfara. Lyngeid îl așteptase la gară, și plecaseră împreună cu autobuzul spre casă. De la prima strângere de mâini, cei doi bărbați se simțiseră de parcă ar fi fost una. Prăpastia dintre ei dispăruse.

Ling devenise un alt om. Într-un sens, părea mai mic decât data trecută. Ca și mai înainte, în ochii lui ardea un foc, dar nu mai era oțelul dur al voinței care scăpăra scânteii, ci reflectarea razele vindecătoare ale soarelui harului, care răsărise în el.

Seara, pe măsură ce se apropia ora de adunare, Ling devenise mai serios și mai temător.

„Lyngeid, oare cum se va termina?“ – oftă el – „Deși mă consider bogat, mă simt mai sărac ca niciodată!“

„Dumnezeu să fie lăudat!“ – zise Lyngeid, în mod călduros.

Ling se uită la el, zâmbind.

„Lyngeid, tu ești tot cel vechi! Aproape că mă tem să mă întâlnesc cu Bjornas.“

„Oh, da!“ – aprobă Lyngeid – „Ling, nu vă veți potrivi să trageți la același jug, ca ultima oară; dar eu sper.“

„Care anume?“

„Că o să-l atragi de partea ta!“

Ling nu răspunse nimic. El își aplecă doar capul, ca și cum s-ar ruga.

Se părea că în seara aceea la adunare era prezentă o asistență dornică de senzații. În orice caz, erau mulți. Adunarea era arhiplină.

Ling merse liniștit în față, pe culoarul central, printre băncile pline; iar Lyngeid și soția lui luaseră loc în spate.

Pastorul Ling nu arăta în seara aceea ca un comandant de oști biruitor. Îl salută pe Bakke și pe alți cunoscuți, și se uită în jur, ca să-l vadă pe Bjornas. Dar acesta nu era acolo.

„Unde este Bjornas?“ – îl întrebă el pe Bakke.

Dar în momentul când îi puse întrebarea, cineva îi dădu lui Bakke un bilețel. El îl citi și apoi îl înmână lui Ling. Bjornas se îmbolnăvise brusc. Nu putea să vină.

Trebuia să înceapă deci fără el. Ling îl rugă pe Bakke să preia conducerea serviciului, cel puțin pentru acea primă seară. Și Bakke rugă orchestra să cânte.

În cele din urmă Ling merse la amvon. Încă de la primele cuvinte, oamenii simțiră că din el ieșea o putere. Dar cei care-și mai aminteau de ultima lui evanghelizare, simțeau că din el ieșea o altă putere decât atunci. Atunci stătea înaintea lor un om puternic.

Ling nu putea să treacă sub tăcere ceea ce se întâmplase cu el de la ultima lui vizită. Așa-zisul lui creștinism de odinioară se destrămase. Și pentru lucrul acesta îi era veșnic recunoscător lui Dumnezeu. Dar nici nu putea trece sub tăcere faptul că îi datora și lui Lyngeid multe mulțumiri. El fusese cel care îi deschisese ochii, astfel că se simțise sărac, nenorocit, orb și gol. Lyngeid îl determinase să-și pună întrebarea care-i fusese adresată profetului Iona de către marinari, și la el care dorea ca să găsească un răspuns și cei prezenți în seara aceea:

„Din care popor ești tu?“

Lyngeid, care se afla jos în sală, printre cei veniți la adunare, își plecă capul, de parcă ar fi simțit că asupra lui se îndreptau câteva sute de perechi de ochi. Dar nu se simțea deloc neplăcut la auzul cuvintelor spuse despre el. Ele erau un fel de reabilitare, chiar dacă nu veneau de la cel de la care ar fi trebuit să vină.

Dar Ling deja nu mai vorbea despre el. El puse acum fiecăruia dintre ei întrebarea: Din care popor ești tu? Nu trecu mult timp, și Lyngeid își ridică ochii. El își uită propria persoană, își uită înfrângerea și reabilitarea, căci vorbele rostite de Ling îl priveau și pe el.

Ling stabili granițe clare între cele două popoare, cei îndreptățiți și cei nelegiuiți – între cei care erau mântuiți prin sângele lui Isus, și cei care persistau încă în păcatele lor.

Adunarea era trezită. Pe cele cinci sute de fețe se vedea viață. Ei erau într-o sală de tribunal, unde era judecată cauza lor. Și așteptau încordați pronunțarea sentinței.

Ling vorbea altfel decât data trecută. El nu mai jongla cu cuvintele și nici nu mai atinge corzile sentimentale. El exprima doar cuvintele și gândurile lui Dumnezeu, astfel ca declarațiile Domnului să facă o despărțire între oameni.

La sfârșitul vorbirii sale, el sublinie faptul că Dumnezeu nu cunoaște decât două popoare, dar că nouă ni se pare că ar fi trei. Din al treilea popor făceau parte cei cărora le plăcea să stea între cele două. Acesta erau cei care șchiopătau. Cei religioși. Cei care aveau o formă de evlavie, dar care îi negau puterea. Cei care trăiau creștinește sau semi-creștinește, fără să fie născuți din nou. Cei care luau parte la lucrarea creștină, fără să aibă viață spirituală. Cei care semănau cu oamenii spirituali, încât nu puteau fi deosebiți de ei; însă ei rămăneau numai doar niște imitatori. Fecioarele neînțelepte!

Lui Lyngeid i se părea că se află în seara aceea între niște oameni care oftau zgomotos și respirau din greu. Röst ședea palid pe bancă, și se uita țintă la predicator. Cei care cântau în cor și membrii adunării ședeau acolo, ca și cum ar fi fost biciuiți și s-ar apleca sub lovituri. Lyngeid se gândea că dacă până atunci nu existase o trezire în adunarea lui Dumnezeu, fi în mod sigur, în seara aceasta va fi o trezire.

De aceea fu oarecum dezamăgit, atunci când Ling încheie adunarea fără niciun apel la pocăință. Deși mai ceru să cânte orchestra, după aceea nu mai urmasse nimic. Apoi făcu anunțurile pentru următoarele seri, și spuse că cei care doreau, puteau să mai rămână pentru convorbiri explicative și pentru părtașie în rugăciune.

Totuși cei care rămăseseră erau extrem de puțini.

Dar printre aceia puțini, erau câțiva care mărturisiră că li se luase tot creștinismul pe care-l avuseseră, și că doreau ca Ling să se roage pentru ei.

„Aleluia!“ – zice o voce liniștită.

Ea nu-i aparținea lui Lyngeid, ci lui Bakke. Dar Lyngeid se aplecă spre soția lui și îi șopti:

„Agha, acum vei vedea ceva!“

„Deja văd.“ – îi răspunse ea.

* * *

În aceeași seară Bjornas fu dus la spital. Era vorba despre o apendicită acută.

XXIII

„Vă este frig?“

Medicul stătea cu mâinile la spate și se uita la Bjornas, în timp ce el era așezat pe masa de operație. Un zâmbet înțelegător îi însoțea întrebarea. El cunoștea acest tremurat de frică, care-i apuca pe pacienți, când ajungeau sub cuțit.

„Da ... este ... frig!“ – răspunse Bjornas, clănțănind din dinți.

El zâmbea, recunoscător, medicului, pentru tactul său. Cu toate acestea, lui îi era cu adevărat frig ... și îi era și puțină frică.

Iar acum el zăcea aici ...

În timpul scurt, necesar să-i imobilizeze brațele și picioarele, el se gândise la foarte multe lucruri.

Oare se va mai trezi?

De ceea ce era sigur, era că îi era frig!

„Este ... așa de ... groaznic ... de rece, dle doctor! Ca la polul nord.“

Curajos, Bjornas încercă să glumească.

Doctorul râse înțelegător. El știa de glumă. Bjornas considera că este plăcut glumească puțin, când moarte îl prinsese de gât. Ce bine că medicul nu-i observa teama! N-ai voie să te temi, atunci când erai pastor și creștin!

Creștin!

Dar, într-adevăr, era așa de frig aici! Nu, acum nu glumea! Ar fi trebuit să fie mai cald în sala de operații, când pacientul stea dezbrăcat pe masă!

Încercă să se gândească la soție și la copii – dar îi era mai ușor să se gândească la Lyngeid!

Poate că ar face mai bine, să-și îndrepte acum gândurile spre Dumnezeu! Sau spre veș-

nicie! Ce păcat, că-i legaseră brațele. Altfel și-ar fi împreunat mâinile pentru rugăciune. Dar, oare ar fi făcut așa, sub privirile doctorului?

Iar acum zăcea aici ...

Oare va muri? Brr! Ce frig îi era! Lyngeid ăsta ... și serbarea de anul trecut! Și nu uitase nici întrebarea lui:

„La tine, este Isus înăuntru?”

Aceasta era condiția ca să fie lăsat de Isus să intre ... când va răsună chemarea ...

Îi puseră masca pe față.

Acum îi era așa de frig, de-i clănțăneau dinții. Gândurile îi alergau mai repede decât vântul. Desigur, ar mai fi putut rezolva una sau alta – poate că ar trebuit să schimbe câteva cuvinte cu Lyngeid. Ar fi trebuit să-și formuleze predicile, astfel ca ele să aibă o direcție eliberatoare. Hm – eliberatoare. Dar era el însuși liber? Ah, masca asta groaznică! Îi puseră un căluș în gură ... N-r fi trebuit să le permită lucrul acesta! Poate că i se pusese călușul pentru totdeauna ... Ah, de s-ar fi putut prinde acum de cer, înainte de narcoză! Nu, ar fi de-ajuns dacă s-ar putea prinde de Lyngeid ... sau de ceea ce zisese el: „Este Isus la tine înăuntru?”

„Bjornas, respiră adânc!”

Bjornas se lasă înduplecat să respire adânc.

„Așa-i bine.” – îl auzi pe medic zicând către sora medicală.

„Ah! Aerul ăsta! Nu mai am aer!”

Bjornas respira greu. Exact asta dorea medicul, dar Bjornas nu vrea să adoarmă. Ar mai fi trebuit să pună în ordine una sau alta! El protestă. Sau poate că răspunse și la întrebările pe care i le punea medicul. Dar, ah, ce groaznic era totul! Acum îl lăsau puterile. Da, acum murea. I se făcu negru înaintea ochilor. Se ducea în jos ... în ia ...

„Doarme.” – se auzi în sala de operație.

Și apoi operația își urmă cursul ei. Bjornas zăcea pe masă și murmură.

„Deschide! Deschide! Doamne, deschide-ne ... iată, Eu stau la ușă și bat ... este El la tine înăuntru ...”

Doctorul zâmbi ironic, și ridică din umeri.

„În seara asta vom avea o predică lungă.” – murmură el, în timp ce opera.

El scoase apendicele inflammat. În jurul lui peritoneul era și el ușor inflammat.

Dar era așa cum profetise medicul: Bjornas predică neîncetat, și în vocea lui nu vibra nicio teamă, atunci când spuse:

„Duceți-vă de la Mine, blestemaților ... nu vă cunosc!”

„Ah, pastorii ăștia!” – murmură medicul.

Și apoi îl duseră pe Bjornas în sala de reanimare, să fie supravegheat în continuare.

* * *

Bjornas urca încet din abis. La început era așa de întuneric, încât nici nu se putea orienta. Parcă nu era el, ci numai umbra lui, un duh. Nu se recunoștea. Nu putea să gândească. Nu rămăsese din el decât un fel de sentiment slab – atât mai rămăsese din el.. Corpul lui nu mai exista..

Dar simțea o ameliorare, un progres. Părăsea treptat mormântul adânc al inconștienței. Noaptea nu mai era așa de neagră. Acum crescuse în greutate. Avea totuși un corp, căci simți undeva o durere sfredelitoare. Ea venea de undeva din interiorul lui. Dar nu-și putea da seama de unde. Oh, apăru lumina! Și s-a trezit din narcoză. Avea curele în jurul brațe-

lor. Și vrea să scape de ele – mii de mulțumiri pentru ele! Cu o smucitură scăpă și de ele. Da, ce liber era fără ele! Acum trebuia să vadă cum să se coboare de pe masă. Nu, nu mergea – căci îl sfredelea durerea.

„Așa, da!” – zise o voce binevoitoare – „Vă rog, nu vă mișcați! Stați liniștit!”

„Duceți-vă de la Mine, blestemaților! Nu vă cunosc.” – Și Bjornas predică mai departe.

„Așa, reveniți-vă acum!” – zise vocea binevoitoare.

Bjornas răspunse, făcând o grimasă.

Și apoi vomită.

El gemu de durere și căzu iarăși pe pat, sleit de puteri.

Și dintr-odată parcă i se luminaseră ochii.

Ah, el era bolnav. Și asta însemna sfârșitul. Poate că nici nu fusese în ia ...

Simți cum îi curg lacrimile și cum i le ștergea sora. Ea îi luă prosopul care îi fusese pus sub bărbie.

„Și acum suntem cuminți,” – zise ea – „și ne vom face iarăși bine. Încercați acum să dormiți puțin!”

Da, el va încerce să se odihnească, și căzu iarăși în abisul narcozei. Sufletul lui ajunsese pe plaiuri îndepărtate și hoinări în împărăția umbrelor. Dar după câteva ore starea lui de transă dispăru, și acum era doar bolnav. Da, și într-un mare necaz!

Își făcu un examen de conștiință. Așa, deci se temea de moarte? Nu, el nu vrea să moară. Mai întâi vrea să mediteze încă o dată temeinic la credința lui creștină. Dar pe moment nu avea nicio putere, căci durerile deveniseră insuportabile. Îi era greu să-și păstreze mintea lucidă. Gândurile i se învârteau în cerc. Iar în mijlocul cercului se afla Lyngeid cu predica lui. El stătu acolo până ce-l întrerupseră cu o cântare. Lui Bjornas i se părea că chiar acum, înaintea ochilor lui, se derula filmul cu cele întâmplate.

Era deja dimineață, și surorile din schimbul de dimineață își începeau programul. Bjornas avea febră mare. Era aproape să-și piardă cunoștința. Încă nu aiura, dar ... de-ar putea gândi ceva mai clar! Oare ce era? Ah, da! Vrea să mediteze la relația lui cu Dumnezeu. Deci – iar nu mai putea să gândească cum trebuie! Încercă să afle dacă era pe moarte. Nu, în general, nu simțea că ar fi pe moarte. Era doar foarte obosit. Și simți iarăși o durere crescândă în rană. Probabil că era culcat dezbrăcat pe o flacăra de foc.

La scurt timp după vizita medicului, dna Bjornas primise permisiunea să-l viziteze. Afară pe coridor, sora o rugase să fie calmă. Și ea fu calmă – cel puțin așa credea ea. Nu plânse. Ea plânse deja zi și noapte. Nu, era calmă – după părerea ei, deși era toată un pachet de nervi ce tremura.

Dar Bjornas plângea, fără să-și dea seama. Lacrimile i se scurgeau șiroaie pe obraji.

„Presupun că trebuie să ne luăm la revedere unul de la altul.” – șopti el, încercând să dea impresia unui om stăpân pe sine.

Ea de-abia se stăpânea să nu izbucnească în plâns.

„Chiar așa, Tom?”

„Da.”

Nu, dna Bjornas n-avea mare putere. Acum părea că se uită într-un adânc fără fund. Totul i se învârtea în fața ochilor. O apucă amețea. Însă, spuse rar – fie din dorința de a-l mângâia pe el și a se mângâia pe sine, fie din obișnuința de a folosi în asemenea situații expresii curențe: „Ce bine că ne revedem, Tom!”

Ceva îl trezise acum la viață. Un gând căpătase contur în creierul lui, care ardea de febră – ori, în cele din urmă, duhul lui gândea în mod autoritar?

„Unde ne revedem?“

Ea îl privea îngrozită. Ochii ei erau ca o peliculă subțire, deasupra unui izvor gata să tâșnească. În momentul următor amenința să se reverse șiroaiele lui. Întrebarea lui rupse coaja de pe rana tainică a inimii ei. Oare unde se vor revedea?

Lacrimile îi curgeau din ochi ca un torent.

Bjornas zăcea extenuat în pat. Puterea lui era consumată, și gândurile lui luaseră iarăși o cărare secundară. El zise cu o voce slabă:

„Nu plânge! O să mă fac iarăși bine.“

Ea se strădui să se calmeze, și-și șterse ochii. Apoi începu să-i mângâie mâna, cu căldură și nespuns de iubitoare. Dar parcă sentimentele lui nu erau pline de aceeași căldură. Gândurile lui continuau să se mișcau pe căi secundare.

„Ling?“ – întrebă el.

„A avut ieri evanghelizare.“ – răspunse ea.

„Mulți oameni?“

„Sala plină.“

„Cum a fost?“

„Știi că n-am fost acolo – pentru că te-ai îmbolnăvit!“

„Da, așa este.“

„Din câte am auzit eu: „Oamenii erau tulburați și supărați.“

Bjornas zăcea cu ochii închiși, încât ea crezuse că el adormise. Dar atunci el deschise ochii și se uită la ea.

„Se ... sfârâmă!“ – zise el suspinând.

„Ce se sfârâmă, Tom?“

„Totul! – A fost Lyngeid ...“

„Da, Lyngeid a fost prezent.“

„Aș dori să vorbesc cu el ...“

„Cu Lyngeid?“

„Da.“

„Cred că încă nu ai voie, Tom. Mai așteaptă până ...“

„... este prea târziu?“ – întrebă el speriat.

„Nu, nu, Tom, o să-l ...“

Dna Bjornas întrebă pe sora medicală dacă are voie să fie vizitat și altcineva. Dar sorașefă fu de părere că Bjornas are nevoie de odihnă. Deocamdată nu are voie să-l viziteze nicio persoană străină.

Starea lui Bjornas fu gravă timp de câteva zile, dar apoi se amelioră dintr-odată. Febra scăzu, și-i reveni curajul avut mai înainte. El medită calm la situația lui. Ea nu era deloc clară, și va trebui să-și schimbe direcția vieții sale. Iar referitor modul lui de a predica, ce poate el deduce din toate aceste gânduri? Exista vreun pericol serios pentru starea lui spirituală?

Cu totul altfel era în apropierea morții! Acolo totul avea dimensiuni mai mari. Și acum se gândea la Lyngeid. Sigur că i se făcuse nedreptate – bietul de el!

Dar poate că nedreptatea nu era chiar așa de mare, încât să fie nevoie de o discuție oficială, cum se gândise la început, sub efectul febrei. Dar Lyngeid trebuia să fie reabilitat. O să-l roage, ca într-o ocazie potrivită să depună o mărturie de credință. Și astfel, se va clarifica și problema asta. Nici nu-i trecea prin minte că s-ar putea înșela; căci Lyngeid era altfel un tip simpatic.

Bjornas fu vizitat de Ling. I se părea că iarăși vine peste el neliniștea aceea avută în timpul febrei; deși Ling era pașnic și fericit. În ființa lui era într-adevăr ceva nou. Bjornas se interesă de serile de evanghelizare. Peste fața lui tresări un fel de satisfacție, când află că la întruniri nu veniseră prea mulți, încât să fie ceva impresionant.

Și acum se apropia tot mai mult sărbătoarea anuală. Slavă Domnului, el spera ca până atunci să se refacă complet. Iar după sărbătoare, va reflecta profund cum își va formula predica – iar după aceea să-și îndrepte atenția la starea lui spirituală generală. Poate că ...? Da, primise într-adevăr un șoc, atunci când fusese bolnav, și cu asta nu era de glumit. După ce va trece sărbătoarea ...

XXIV

Pentru vizita lui Ling în oraș fuseseră prevăzute la început doar câteva zile, dar pentru că se îmbolnăvisese Bjornas, el rămase mai mult timp.

„Este degetul lui Dumnezeu.“ – zise Lyngeid. Într-o seară liberă, ședea împreună cu Ling și discuta cu el. Nu putuseră să țină adunare în seara aceea, deoarece erau repetiție de cor. Corul trebuia să fie gata cu repetițiile, atunci când va cânta marea cantată. Timpul era destul de scurt. Dordi era la repetiție. De când se pocăise, cânta și ea în cor.

„Degetul lui Dumnezeu ...?“ – reluă Ling discuția

„Da, cred că Dumnezeu m-a călăuzit să vin în acest oraș. Dar nu pot să înțeleg cum prezența mea aici a putut să declanșeze o asemenea luptă. Atunci aproape că m-a costat viața – și acum este aproape tot așa.“

„Ce anume te frământă?“

„Adunările sunt mici. Nu se ajunge la nicio trezire. Corul și orchestra nu vor să contribuie. Pe Mobekk vine rar, și mulți alții îi urmează exemplul.“

Un zâmbet cald trecu peste fața lui Lyngeid.

„Sunt multe motive care l-ar putea indispuce pe cineva.“ – zise el.

„Da, nu-i așa?“

„Nu, nu este adevărat! Adunările sunt mari.“

„În prima seară erau de două ori mai mulți prezenți!“

„Da, dar cei care vin acum, vor să audă. În prima seară au fost eliminați cei care erau curioși să vadă. Oamenii care au venit de dragul predicatorului, l-au întâlnit pe Dumnezeu. Și ei n-au rezistat acestei întâlniri. Așa că n-au mai venit, ca să nu riște să-L mai întâlnească încă o dată pe Dumnezeu. Și aceasta este un fel de trezire.“

„Hm!“

„Este chiar trezire în adevăratul sens al cuvântului. Este mai multă trezire în adunare, decât la ultima ta vizită.“

„Ah!“ – zise Ling din nou – „Și din ce observi tu asta?“

„Fierbe și clocotește ceva în noi toți. Mi-a venit greu să-mi dau clar seama cărui popor aparțin. Și soția mea este în aceeași stare. Și am auzit același lucru de la alți membri din adunare. Și Mobekk este trezit la realitate de această întrebare, numai că el nu îndrăznește să-si dea răspunsul.“

„Iar corul?“

„Ce să ...“

Lyngeid fu întrerupt, căci chiar în momentul acela venise Dordi de la repetiție. Ea urma să dea un răspuns la această întrebare. Fața ei era aprinsă.

„El este gata să se destrame.“ – zise ea.

„Corul?“ – o întrebă mama ei, și intră cu Dordi în camera unde ședea bărbații.

„Da, corul.

„Acum, când sărbătoarea este așa de iminentă?“

„Da, a fost o confuzie de nedescris.“

Lyngeid îi făcu lui Ling semn din cap. Acesta își aținti privirea spre Dordi, și întrebă nervos:

„S-a întâmplat ceva, Dordi?“

„Câțiva coriști nu mai vor să cânte.

„De ce?“

Dordi își plimbă speriată privirea de la unul la altul.

„Ah, ceva nu le convine.“ – zise ea evaziv.

„Și ce nu le convine?“ – întrebă tatăl ei.

„S-au săturat să mai fie insultați la fiecare întrunire.“ – ziceau ei.

„Să fie insultați?“

„Da, ei zic că sunt țintuiți la stâlpul infamiei și sunt asemănați cu fecioarele neînțelepte. Atunci mai bine renunță, ca să nu-i mai provoace supărare lui ...“

Dordi își mușcă buzele. Spusese deja prea mult.

Dar mama insistă pe lângă ea:

„Supărare – cui?“

„Constructorului ăla de bărci și lui Ling, care se cred așa de grozavi.“

Un zâmbet melancolic apărură pe fața lui Lyngeid. Dar Ling devenise foarte serios.

„Auzi, Lyngeid, ce încurcătură am făcut. Aproape că nu pot să preiau răspunderea pentru lucrul acesta.“

„Ah, nu te neliniști de asta. Să fii numai sigur că ceea ce predici este calea lui Dumnezeu – consecințele le va purta Dumnezeu Însuși.“

„Dar tocmai aceasta este lupta; predic eu corect calea lui Dumnezeu?“

„Ling, ți-a arătat El Însuși ți-a arătat! – Și ce s-a mai întâmplat, Dordi?“

„Responsabilul corului s-a străduit să liniștească spiritele. Aproape că plângea. Le-a ținut o prelegere lungă. Că nu trebuiau să ia totul în mod tragic, că Ling va pleca curând, și că Bjornas este deja iarăși la datorie și va prelua „frâiele“ adunării. Atunci va reveni totul pe vechiul fâgaș – și va fi iarăși frumos și bine.

În orice caz, acum nu aveau voie să uite sărbătoarea, și trebuie să-și folosească toată energia pentru cantata programată (cântare solemnă, pentru orchestră și soliști, cu sau fără cor). Nu-și puteau permite o asemenea prostie în timpul repetițiilor, acum, când serviciul lui Ling era aproape de sfârșit. El spera că vor fie înțelegători coriștii, iar dirijorul să facă bine să nu-și piardă curajul, dacă apare vreo mică neplăcere neașteptată.

„Și atunci s-au liniștit?“ – întrebă Ling, care stătea acolo cu obrazii arzând.

„Da, așa părea, dar apoi Sevrin a dat iarăși totul peste cap.“

Acum ardeau și obrazii lui Dordi.

„Cum așa?“

„A întregat dacă soluția cea mai bună n-ar fi să ne întoarcem cu toții la Dumnezeu.“

„Și ce s-a întâmplat apoi?“

„Se părea că corul va exploda. Câteva femei plângeau.“

„Ce – într-adevăr, au plâns?“

„Da – dar de furie. Că nici în timpul repetițiilor nu mai au liniște! Câteva ziceau că se

poate vedea că Sevrin va ajunge în curând ginerele acestui ...“

„... constructor de bărci“ – râse Lyngeid

„Vezi, Ling, oricum, eu sunt instigatorul!“

„Și, Dordi, cum s-a terminat până la urmă?“

Această întrebare fuse pusă de mama ei.

„S-au înțeles să-i lase în pace, până după sărbătoare. Apoi vor să se întrunească și ...“

„... și să se convertească?“ – interveni Ling.

„Nu sunt sigură dacă se gândeau la asta. Dar acum vor să aibă liniște și pace, ca să poată face repetiții în timpul care a mai rămas.“

* * *

Era adevărat, în adunarea lui Dumnezeu oamenii fierbeau. Lyngeid compara această stare cu zgomotul unui vulcan înaintea erupției. El aștepta încordat explozia. Poate că va fi cu ocazia sărbătorii sau mai înainte?

Ling plecase. Câțiva spuneau pe față că se bucurau că instigatorul nu mai era acolo. Bjornas reluase lucrarea. El fu sărbătorit. Doar se întorsese de la porțile locuinței morților. Bjornas era recunoscător pentru căldura cu care era întâmpinat.

Celor mai mulți li se părea că se schimbase, de când fusese bolnav. Pe fața lui se afla ceva meditativ și suferind. Dar asta era desigur urmarea bolii. Ei erau de părere, că după câțva timp, va deveni iarăși cel dinainte.

Pastorul îl întâmpină pe Lyngeid cu o nouă atitudine de bunăvoință, și într-o zi el spuse:

„Lyngeid, n-am mai avut de mult n-am mai avut o discuție particulară între noi doi. Cred că voi veni într-o după-amiază pe la tine.“

„Da, vino!“ – zise Lyngeid vesel – „Vino pe la ...“

„... nu, nu, Lyngeid, nu acum! Căci momentan sunt așa multe de rezolvat! Dar după sărbătoarea ...“

Lyngeid se gândi în sinea lui:

„Extraordinar, câtă bătaie de cap le dă sărbătoarea asta! Parcă tot ce este important, este amânat până după ce a trecut ea.“

Mobekk venea iarăși pe la adunare, de când Bjornas conducea din nou adunarea. Ședea cu fața învinețită pe una din băncile din față. Acum fiecare putea vedea că suferea cu inima.

„Mi se pare că Bjornas nu mai vorbește așa de bine ca altădată.“ – zise el, indispus, acasă, după serviciul de duminică dimineața.

„Mai bine.“ – zise bătrâna mamă Mobekk.

„Eu cred ca și Anstein.“ – interveni nora ei – „Mai nou, Bjornas are ceva neclar în predica lui.“

„Așa se întâmplă adesea, când omul caută o nouă cale ... poate că s-a trezit.“ – zise mama lui.

Fiul și nora se uitau supărați la bătrâna femeie.

„Dar asta-i prea de tot!“ – se aprinse Mobekk, și arăta de parcă ar fi avut un atac de inimă – „Doar n-ai obrazul să lași să se înțeleagă că Bjornas nici nu este convertit! Ho-ho ... poate că și el este o fecioară nechibzuită?“

„Asta știe numai Dumnezeu.“ – răspunse mama încet.

„Mama îmbătrânește și devine ciudată.“ – se gândi iarăși dna Lina.

În săptămâna dinaintea mării sărbători, Lyngeid primi într-o seară o nouă dovadă că sub cenușă focul mocnea.

După cină, se adunaseră în bucătărie, pentru meditație. Mica familie era completă la număr în seara aceea. Între ei era și Sevrin, căci el și Dordi doreau să facă cununia chiar după sărbătoare. Tatăl citi cu vocea lui caldă:

„Referitor la timpuri și momente, fraților, nu este necesar să vi se scrie. Căci voi înșivă știți foarte bine, că ziua Domnului vine ca un hoț, noaptea. Când zic: „Pace și siguranță!“, atunci vine peste ei o distrugere neașteptată, ca durerile nașterii peste femeia însărcinată, și nu scapă. Dar voi, fraților, nu sunteți în întuneric, ca ziua aceea să vă surprindă ca un hoț; căci voi sunteți fii ai luminii și fii ai zilei ... “ (1 Tesaloniceni 5:1-2)

În timp ce Lyngeid se ruga, cineva orbecăia în antreu; și după un moment, se auzi un ciocănit în ușa bucătăriei. Nimeni nu spuse: „Intră!“ – Lyngeid continuă să se roage. Atunci ușa se deschise încet, și cineva intră înăuntru. Apoi se făcu complet liniște, și Lyngeid își termină rugăciunea. De abia acum își ridică ochii.

„Röst, tu ești?“

Da, era Röst.

„Vă rog să-mi scuzați deranjul!“ – zise el.

Dna Lyngeid îi aduse un scaun.

„Te rog, ia loc!“ – zise ea binevoitoare – „Vrei să mănânci ceva?“

„Nu, mulțumesc. Tocmai am mâncat.“ – răspunse el repede, dar o privire flămândă spre masă îl dădu de gol. Dna Lyngeid văzu această privire.

„Însă mai poți mânca puțin.“ – zise ea, și-l servi și pe el.

Imediat după aceea, el se așeză la masă și începu să mănânce, în timp ce Lyngeid discuta cu el. Dna Lyngeid se interesă de soția lui și de copil.

„Oh, mulțumesc ...“

Röst mesteca întruna, încercând să amâne răspunsul. Aproape aveai impresia că o să-și înghită și răspunsul cu mâncarea. Dna Lyngeid nu insistă. Copiii se duseseră în camera de zi.

„Asemenea copilași ...“

Röst încercă să dea cuvintelor sale un ton indiferent ... ca și când ar vorbi despre copilași în mod general.

„Asemenea copilași?“ – îl ajută dna Lyngeid să continue.

„Asemenea copilași ... sunt și ei ai lui Dumnezeu ... chiar dacă părinții lor ...“

El făcu iarăși o pauză. Lyngeid schimbă o privire cu soția lui, după care zise calm și hotărât:

„Da, ei sunt ai lui Dumnezeu!“

El nu mai insistă să afle de ce pusese Röst această întrebare, și se părea că Röst primise răspunsul dorit. Röst nu mănăcă prea mult, și Lyngeid observă că în seara aceea el era ceva mai important decât mâncarea. Și dna Lyngeid simți lucrul acesta. De aceea, o luă în brațe pe micuța Tordis și se duse cu ea în camera de sus, ca s-o culce.

Röst mulțumi pentru mâncare și se ridică de la masă.

„Aș fi vrut să vorbesc ceva cu tine, Lyngeid ... singur.“

Se duseră în camera de zi. Ceilalți dispărură iarăși în bucătărie. Lyngeid închise ușa. Se așezară în colț lângă soba de teracotă. Câteva lămpi mici învăluiau camera într-o lumină discretă.

Stăteau tăcuți acolo. Fiecare aștepta să înceapă celălalt. Dar tăcerea nu avea nimic neplăcut în sine. Cei doi bărbați se cunoșteau prea bine, ca să creadă lucrul acesta. Röst își îndreptase meditativ privirea spre soba de teracotă, unde, înapoia rozetei de reglare a aerului, din ușa sobei, dansa o flăcăruie mică. Lyngeid rupse primul tăcerea.

„Nu te simți bine, Röst?”

Röst rămase așezat, dar în vocea lui se simțea o anumită vehemență, atunci când răspunse:

„Mai și întrebi? După ce m-ai găsit acolo jos, pe pasarelă?”

„Mă gândeam că între timp poate s-a fi schimbat situația ta”

„Nu mă simt bine.” – zise acum Röst. Vocea lui suna aspră și obosită.

„Te îndoiești de relația ta cu Dumnezeu?”

„Nu, sunt conștient de ea.”

Röst își îndreptă spatele când zise asta. Un zâmbet dureros îi flutură pe buze. Lyngeid se uită la el surprins, de parcă nu l-ar înțelege bine.

„Credeam că ești nesigur din care popor ești!”

„Nu, știu asta.”

„Așa! Și din care anume ești?”

„Sunt dintre cei nelegiuți – și pierduți.”

Röst se retrase în el însuși. Lyngeid nu-și lua ochii de la el, și-l cuprinse o compătimire profundă. Ce dărâmat arăta tânărul ăsta!

„Poți să fii salvat, Röst.” – zise el încet.

„Oh, da; cred și eu.” – șopti Röst, și adăugă ceva mai tare – „Știu că pot să fiu salvat ... teoretic! Dar în practică nu merge!”

„De ce nu?”

„S-au întâmplat multe lucruri.”

Lyngeid medită. Oare cât de departe avea voie să meargă?

„S-a întâmplat ceva acasă?” – întrebă el.

„Da, asta-i sigur.” – zise Röst cu un umor macabru, și-i venea să plângă – „Acasă este numai mizerie și murdărie, miros neplăcut și ceartă.”

El râse de cuvintele lui, dar era un râs amar și trist, care-l făcu pe Lyngeid să-i dea lacrimile. Röst tăcu un moment. Apoi zise, de parcă ar fi vrut să arate mărimea mizeriei lui:

„Și acum s-a întors și soacră-mea. – Oh, nu, aerul din casa mea nu te ajută să găsești ușurare în el. Apropo ...”

Lyngeid așteptă un timp ca el să continue, dar deocamdată nu mai urmă nimic – încă nu.

„Ți-ar ajuta dacă eu – sau poate Agna – am veni odată la voi, să vorbim cu soția ta? Ce crezi? Sau poate cu voi amândoi?”

Röst tresări speriat.

„Nu, nu! Renunțați! După aceea ar deveni și mai rău!”

„De fapt, din ce cauză este așa la voi?”

„În ce mă privește pe mine, pentru că nu pot suporta toată delăsarea. Ea, la rândul ei, este geloasă. Iar în general, motivul este câștigul meu prea mic. Pe lângă asta, micul meu salariu este prost gospodărit. Când ieslea este goală ...”

„... cailor se mușcă între ei”, completă Lyngeid.

„Da, chiar asta este exprimarea potrivită: ne mușcăm!” – zise Röst grav – „Ne mușcăm de moarte. Apropo ...”

Și apoi se opri. Lyngeid se întrebă, dacă nu cumva era un lucru pe care lui îi venea greu să-l spună.

„Apropo?“ – insistă el.

Röst stătea acolo cu o privire de taur înfuriat. Se retrase în el însuși, ca să devină cât mai mic. Degetele de la mâna care îi stătea pe genunchi tremurau.

„De altfel, nu asta-i cel mai rău – ce este acasă. Eu am ...“

Nu mai continuă. Părea că se gândește la ceva.

„Ce ai, Röst? Cred că trebuie să spui liniștit tot ce ai de spus.“

„Am sustras bani.“

Lyngeid așteptă câțva timp, ca el și de Röst să poată rumega mărturisirea lui. Apoi întrebă calm:

„Ai sustras banii din colecta pentru sărbătoare?“

Atunci Röst se ridică în picioare, ca și când s-ar fi mirat, că cineva poate crede așa ceva despre el.

„Nu ești în toate mințile? Am luat din banii murdari ai lui Mobekk!“

Timp de un moment ochii îi fulgerau de mânie – când se gândi la Mobekk. Dar văpaia se stinse repede. Rămase în ei doar expresia unei neliniști insuportabile. Lyngeid simți pentru el o compătimire și mai mare.

„Röst, asta-i ceva grav!“

Röst nu răspunse imediat.

„Nu pot să mai ascund mult timp lucrul acesta.“ – gemu el – „Falsificările din actele contabile sunt destul de grosolane – după cum observ eu acum. Nici nu îndrăznesc să le mai ascund mult. Mă neliniștește relația mea cu Dumnezeu – și cu judecata Lui. Ce pot să fac?“

Röst se prăbuși dintr-odată pe scaun. Plânse cu suspine din adâncul inimii, de parcă ar fi vrut să împiedice sunetele să iasă. Se mișca pe scaun încolo și înapoi.

Încă niciodată nu se simțise Lyngeid așa de sărac. Ședea acolo și medita febril, să găsească o soluție sau să dea un sfat.

„Du-te la Mobekk, și spune-i totul!“ – zise el, în cele din urmă.

„El mă va da în judecată.“

„Nu, cu siguranță că nu, dacă îi dai înapoi banii.“

Privirea pe care i-o aruncă Röst era aproape de nebun. Lyngeid nu mai întâlnise încă niciodată o asemenea privire.

„Să-i dau banii înapoi?“ – zise Röst – „Ce bani să-i dau înapoi? Ți-am spus deja că din salariul meu nu pot să trăiesc, ca să nu mai vorbesc de ...“

„... un împrumut“, completă Lyngeid.

„Nici asta nu mă ajută.“ – îl întrerupse Röst – „N-aș putea restitui împrumutul. Și atunci ar trebui să fur din altă parte. Dacă cineva vrea să-mi împrumute bani, înseamnă să-mi dăruiască bani.“

Era adevărat. Lyngeid observă că sfatul lui nu fusese bun. Să-i dăruiască ...? Un gând îi trecu prin minte, un gând care îl făcu să întrebe:

„De cât este vorba?“

„Cred că de 4000.“

Lui Lyngeid îi pieri curajul. N-avea atâția bani. Dar – el ar putea lua un împrumut.

„Röst, dacă-ți aranjez un împrumut?“

„Ți-am spus doar că nu pot să restitui banii.“

„Poate că totuși ai putea – dacă ai găsi un alt loc de muncă.“

„Lyngeid, nu, nu găsesc alt loc de muncă; de atâtea ori am tot încercat. Și chiar dacă l-aș găsi, salariul meu mai mare s-ar duce tot în casă. Vezi că sunt complet terminat!“

„Röst, din punct de vedere omenesc nu ești pierdut. Dacă ar fi posibil să faci rost de suma de bani, rezolvi problema cu Mobekk, și apoi ai putea să o iei încă o dată de la început. Ar trebui să fie posibil – căci încă ești așa de tânăr!“

Röst se mai liniștise. Începuse să-i strălucească în ochi o licărire de speranță. Poate că o să-i dispară frica! Poate că o să-i revină respectul de sine! Respectul de sine? Prostii! În loc să depindă de Mobekk, r depinde atunci de Lyngeid, și deosebirea nu era chiar așa de mare. La urma urmei, ar putea să pară că el venise în seara aceea la Lyngeid numai să cerșească bani de la el.

„Nu, mulțumesc! Să nu ne facem iluzii!“ – zise el dur.

„Te referi la propunerile mele? Ce vrei atunci să faci?“

Röst dădu din umeri. Se ridică să plece.

„Nu, Röst, nu pleca! Așază-te iarăși!“

Suna aproape ca un ordin. și se așeză și el.

„De ce mi-ai povestit toate astea?“

Röst se uită la el aproape dușmănos, când îi răspunse: „În orice caz, nu ca să cerșesc de la tine!“

„Nu, nu ți-a reproșat nimeni așa ceva. Dar ai urmărit însă ceva când mi-ai povestit. Te-ai gândit în mod sigur, că te pot ajuta într-un fel sau în altul!“

Röst tăcu un timp.

„Nu știu ce-am gândit.“ – zise el zbuciumat, în cele din urmă – „Pur și simplu nu mai puteam duce singur povara. Și apoi a fost întrebarea referitoare la Dumnezeu și la judecata ...“

Îl podidi iarăși plânsul. Lyngeid îi lăsă un timp să plângă. Apoi spuse:

„Röst, îți arăt o cale de scăpare. O să încerc să fac rost de bani. Apoi îl luăm pe Bjornas la Mobekk, ca să clarificăm totul – și cu Dumnezeu. Asta îl poate ajuta și pe Mobekk. Și apoi ...“

Lyngeid încercă să-l convingă pe Röst, până ce acesta se mai liniști. Reuși să-l facă să-l asculte și să înțeleagă că îi era aruncat un colac de salvare; și ajunsese până acolo că discută propunerea în toate amănuntele și luară în considerare toate posibilitățile, în vederea unui rezultat bun.

„Și când zici să mergem?“ – întrebă Lyngeid în încheiere.

„Păi ...“ – zise Röst târăgănat – „mi-e totuna; din partea mea chiar mâine dimineață. Dar ar fi neplăcut dacă Mobekk va face scandal – acum înainte de marea sărbătoare a jubileului. Să mai așteptăm până s-a terminat și asta.“

„Hm!“ – zise Lyngeid – „Așa să rămână. Însă cred că această amânare este periculoasă.“

Röst zise noapte-bună și plecă.

XXV

Venise marea zi – jubileul de 50 de ani al adunării.

Se distribuieră doar un număr limitat de invitații, dar se părea că adunarea este arhiplină. Ușile nu stăteau locului, neîncetat intrau oameni îmbrăcați festiv. Ușierii și persoanele

care păstrau ordinea erau ocupați până peste cap să le indice oamenilor locurile. La garderobă era înghesuială.

Corul și orchestra se instalaseră în ziua aceea mai devreme la locurile lor. Coriștii și instrumentiștii umpleau podiumul. Tinerii aveau deja trac. Repetiția finală a cantatei decurseră rău. Lucrul acesta le era proaspăt în memorie, căci chiar în ziua anterioară se lăsaseră înduplecați să mai cânte compoziția de la un capăt la altul, deși erau antrenați până peste cap în alte lucrări pentru sărbătoare.

Fuseseră trimise invitații la toți conducătorii adunărilor creștine din oraș. O parte dintre ei veniseră deja, ca să fie prezenți de la început. Alții vreau să vină mai târziu, după terminarea serviciului divin în propriile lor adunări.

Bjornas radia, deși pe fața lui mai rămăsese o umbră a recenteii lui suferințe. Mergea zâmbind pe culoare și îi saluta pe cei invitați, îndată ce era observat de ei, după care îi conducea la locurile rezervate, în partea unde era corul. Pastorii colegi se băteau pe umăr, și-și strângeau cordial mâna.

În fața rândului de bănci din mijloc, care fusese tras puțin înapoi, stătea o masă festivă, pe care, între niște sfeșnice de argint cu două brațe, se aflau o mulțime de trandafiri de toamnă, în vase scumpe. În jurul coloanelor de sub galerii și pervazuri erau împletite ghirlande de brad. Pe perete, în spatele amvonului, străluceau câteva cifre cu ani, înrămate în verde. Sub ele atârna ceva, acoperit cu o pânză neagră. Arăta misterios, deși nu era niciun secret că acolo era tabloul pastorului Bjornas. Mai târziu urma să fie agățat în sala mică.

Atmosfera sărbătorească fusese deja transmisă publicului, care umplea adunarea. Era o adunare plină de viață. Atunci când vedeau un cunoscut printre noii veniți, schimbau zâmbete de recunoaștere. Își dădeau mâinile și schimbau cuvinte amabile. Toți cei care stăteau pe o bancă, se înghesuiau puțin, să facă loc și celor veniți mai târziu. Peste tot se discuta cu voce scăzută, și din când în când se auzeau exclamații mai puternice, de încântare, despre împodobirea cu gust a sălii de adunare. Dar printre fețele vesele, puteai să vezi altele sobre. Existau grupuri întregi cu astfel de fețe. Fără să fie cu adevărat conștientă de lucrul acesta, în adunare se distingeau grupuri diferite. Un grup ședea lângă un alt grup. La scară mică, aici era ilustrată despărțirea veșnică a oamenilor – despărțirea duhurilor. Cel liber stătea lângă cei liberi, cel rob lângă cei robi.

Dar puteai să constăți că robii făceau impresia că sunt cei mai liberi. Cei cu adevărat liberi jeleau căderea Israelului, și de aceea, cu fețele lor sobre, ei păreau robi.

Familii întregi veniseră la această mare zi de sărbătoare a adunării. Mulți își aduseseră copiii cu ei. Erau prezenți toți cei din familia Lyngeid. În apropierea lor se afla bătrâna doamnă Mobekk, cu Emly. Bătrâna femeie făcea o impresie absentă, ca și cum privirea ei ar fi fost îndreptată spre ceva aflat la mare depărtare. În cealaltă parte, destul de departe de ea, mai în față, ședea fiul ei, împreună cu soția lui, care arăta astăzi deosebit de tânără. Fața lui Mobekk era palidă și avea pete roșii. Inima lui îl avertiza permanent.

Femeile din cor purtau bluze de culoare crem, iar bărbații aveau cravate albe. Și Röst avea o cămașă alb, cu pieptul brodat. Ședea printre ceilalți, aplecat înainte și dus pe gânduri. Dădea impresia că ar fi nervos.

Treptat, cei prezenți în adunare se liniștiră. Doar când și când mai venea vreun participant întârziat. Bjornas aruncă o privire asupra adunării, și apoi la ceas, după care dădu din cap, spre galeria unde era orga. De acolo organistul confirmă că a înțeles gestul lui.

Orga începu brusc, cu acordurile bubuitoare ale unui marș festiv, însoțită de mai multe viole și violoncele. Sărbătoarea începuse.

Cei prezenți își întoarseră la început capul, să se uite la muzicanți, dar apoi ascultară în tăcere, emoționați și încântați. Se deducea deja că sărbătoarea va avea succes. Ochii lui Bjornas străluceau de înflăcărare și încântare, în timp ce privirea i se plimba peste confrății invitați și soțiile acestora, ca și cum ar fi vrut să zică: „Hei, vedeți? Avem cu adevărat ceva de oferit!“

Apoi răsună cu putere cântarea pe care o intona adunarea. Președintele comitetului de organizare preluase conducerea sărbătorii. El ținu o plăcută cuvântare de deschidere, spunând: „În cadrul unor posibilități limitate, s-a încercat să se dea sălii o înfățișare cât mai festivă, astfel ca cei prezenți să se simtă bine și să petreacă câteva ore plăcute. Deoarece el cunoaște bine competența muzicală a adunării, nu crede că cineva va avea ceva de obiectat sau de criticat din programul oferit.“

Aici făcu o plecăciune spre dirijorul corului, care îi răspunse, gând din cap modest.

„Referitor la edificarea spirituală, desigur, iubitul lor pastor nu-și va dezminți faima de bun orator. Pe lângă aceasta, au bucuria să-i aibă ca oaspeți pe ceilalți predicatori din oraș, care își vor aduce contribuția lor la succesul sărbătorii. Le urez deci, tuturor, un călduros și cordial bun-venit.“

O scurtă rugăciune.

Orchestra cântă câteva piese muzicale, și apoi Bjornas se duse la amvon. Și el reuși să ia atitudinea potrivită – una plină de demnitate, care se potrivea aici. Făcu un rezumat referitor la evoluția adunării, în timpul celor cincizeci de ani scurși de la înființarea ei.

Bjornas era mișcat. Marele succes pe care îl înregistrase adunarea era ceva îmbucurător. Spuse că este recunoscător că putuse să colaboreze și să contribuie la acest rezultat bun. Dar lucrul acesta n-ar fi reușit niciodată, dacă anumite înțelegeri și alianțe dintre adunări, împreună cu conducătorii lor, nu ar fi realizat cu atâta bunăvoință slujba cauzei drepte.

Bjornas îi tămâie și-i preamări în mod exagerat pe conducătorii alianțelor. Dar cu cât îi tămâia mai tare, cu atât mai puternic înconjura mirosul de tămâie și propria-i persoană.

Mai presus de orice, lui Dumnezeu I se cuvine cinste. De fapt, îi mulțumea lui Dumnezeu, că făcuse așa de mare și de minunată adunarea și alianțele ei, cu conducătorii lor.

Această cuvântare sentimentală făcu ca ochii multor membri ai adunării să sclipescă, umezi de lacrimi. Era deja un lucru măreț, să poți fi membru al acestei adunări.

După cuvântare, urma să fie prezentată o cantată. Fiecare dintre cei prezenți la sărbătoare urma să primească un exemplar tipărit, cu textul cantatei. Fură împărțite pliantele. Ele fluturau prin adunare, ca niște porumbei albi. Distribuirea pliantelor dură, până ce coștiții se așezaseră într-o anumită ordine, iar instrumentele fuseseră acordate.

Pe prima pagină a pliantului apărea în toată splendoarea o imagine: adunarea sub razele soarelui. Iar pe paginile următoare urma cantata, care descria în expresii artistice și cam greu de înțeles evoluția adunării, de la începutul ei timid, până la poziția ei puternică de astăzi. Toate acestea erau prezentate în imaginile unui început de primăvară, cu verdele lui viu, înlocuit apoi de imaginile verii, cu razele ei de soare tot mai strălucitoare, și cu splendoarea florilor. Cantata se termină cu aceste imagini. Despre toamnă nu se spusese nimic.

Începură corurile. Melodia era bine adaptată cu textul. Cunoscătorii de muzică puteau să audă șopotitul pâraielor primăvara, și să privească nopțile limpezi și reci de primăvară. Mai puteau să desprindă din melodia cântată ciripitul păsărilor din pădure, în timp ce-și construiau cuibul pentru ele și pentru puișorii lor. Puteau de asemenea să vadă cum răsăreau flori în mare număr, în timp ce soarele minunat urca tot mai sus, până când, la solstițiul de vară, strălucea aproape neîntrerupt, zi și noapte.

Când se termină cantata, câteva clipe domni o tăcere deplină. Apoi izbucniră aplauzele. Apoi s-a oferit o mică gustare.

Participantii fură rugați să se ducă la masă; chiar și Mobekk capitulă timid, în fața rugămintilor insistente, și se duse în față, împreună cu soția lui.

După gustare urmă o mică pauză, ca fiecare să se poată mișca puțin și să se salute unul pe altul. De la garderobă și de afară Prin ușile întredeschise, veneau în sală nori de fum de țigară. Tineri și bătrâni pufăiau din pipe sau trăgeau din țigări – o diversificare practică și oportună, după desfătările spirituale anterioare!

Doamnele folosiră ocazia, să-și îmbunătățească ici și colo aspectul fizic.

Apoi orga răsună iarăși puternic, și oamenii se îndreptară fără grabă spre locurile lor.

Președintele comitetului de organizare, care era în același timp și membru al comitetului adunării, luă iarăși cuvântul. Vrea doar să facă o scurtă prezentare istorică unei alte evoluții a adunării. Dintre cei care fuseseră prezenți la înființarea adunării mai erau doar patru în viață. Ceilalți intraseră – după cum spera el – în bucuria veșnică. Dintre ei, doi erau bolnavi, iar ceilalți doi erau prezenți în adunare. Și ceru permisiunea să-i prezinte adunării.

Se ridicară în picioare două femei în vârstă, stingherite, și se așezară repede; atunci când adunarea începu să aplaude.

El citi numele pastorilor care lucraseră până atunci în adunare, și aminti cele mai importante evenimente din perioadele lor de slujbă. De fapt, ar fi o omagiere a întregului lanț de pastori, când adunarea astăzi – și aici se întoarse spre pânza neagră din spatele lui – dezvelește un tablou reușit al iubitelui ei pastor actual.

El trase de un șnur ... și pe peretele din spatele amvonului apăru radioasă fața frumoasă și zâmbitoare a lui Bjornas.

Se auziră aclamații din sală. Aplauzele izbucniră ca o furtună.

Bjornas se tot înclina într-o parte și-n alta.

Președintele dădu acum onoarea cuvenită tuturor cercurilor de lucru din adunare. Era o decizie bine gândită, să fie amintit la sfârșit corul adunării, căci, după ce el își sfârși expunerea, corul se ridică, conform înțelegerii lor, ca să cânte o cântare.

Dirijorul înalt și chel își luase locul în fața corului, în timp ce coriștii așteptau neliniștiți. Cu bagheta în mână, el se pregăti să înceapă, și dădu tonul. Un aproape imperceptibil: „La, la, la.“

Apoi ridică bagheta.

Corul aștepta încordat.

El se uită în partitură, și făcu o mișcare cu bagheta.

Dar ... Dirijorul dirija înfocat, cu bagheta ... dar corul nu cânta. Se auzea doar respirația celor prezenți.

Când dirijorul își ridică ochii din partitură, văzu că dispăruse mai mult de jumătate din cor.

Liniștea aceluia moment era copleșitoare. Era teribilă! O liniște fatală.

Dar numai pentru un moment ...

„Am înnebunit oare!?“ – strigă disperat dirijorul corului.

„Poate foarte bine să fie o voce de nebun.“ – îi răspunse o altă voce, tot de nebun:

„Nu, n-ai înnebunit ... ești ... pierdut!“

Cealaltă voce râse convulsiv, un răs care îți pătrundea până în măduva oaselor. Ea strigă în adunare:

„Uitați-vă la voi ... fecioare neînțelepte!“

Omul arăta spre cei din sala mare a adunării ... cu degetul care tremura.
„Lyngeid, Lyngeid!“ – strigă el, dezamăgit.
Dar nu-i răspunse nimeni, și nicăieri nu se mai vedea vreun copil.

Căci cum erau ei în zilele acelea, înainte de potop: mâncau și beau, se însurau și se măritau – până în ziua când a intrat Noe în corabie, și ei nu au știut nimic, până când a venit potopul și i-a luat pe toți – așa va fi și venirea Fiului omului. Atunci vor fi doi bărbați pe terenul agricol, unul va fi luat și altul lăsat; două femei vor măcina la moară, una va fi luată și alta lăsată. Vegheați, deci, căci nu știți în ce zi vine Domnul vostru (Matei 24:38-42).